

ΠΡΑΚΤΙΚΑ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

1927

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ "ΕΣΤΙΑ"

1928

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελις
1. Εὐεργέται	γ'
2. Διοικητικὸν Συμβούλιον	ε'
3. Ἐπίτιμοι ἑταῖροι	ζ'—ι'
4. Τακτικοὶ ἑταῖροι	ια'—ιδ'
5. Γενικὴ ἔκθεσις τοῦ Γραμματέως περὶ τῶν πεπραγμένων . . .	1—22
6. Ἀνασκαφὴ Ὀδείου Περικλέους ὑπὸ Π. Καστριώτου	23—27
7. » Ἀμφιαρείου ὑπὸ Β. Λεονάρδου	27—32
8. » Θηβῶν ὑπὸ Α. Κεραμοπούλου	32—44
9. » Νέας Ἀγχιάλου ὑπὸ Γ. Σωτηρίου	44—50
10. Καθαρισμὸς Νικοπόλεως ὑπὸ Χ. Κοντοῦ	50—51
11. Ἀνασκαφὴ Ἀσκληπιείου Ἐπιδαύρου ὑπὸ Π. Καββαδία	52
12. » Κάτω Γουμενίτισης Καλαβρύτων ὑπὸ Ν. Κυπαρίσση	52
13. » Στυμφάλου ὑπὸ Ἀ. Ὀρλάνδου	53—56
14. » Λέσβου ὑπὸ Δ. Εὐαγγελίδου	57—59
15. Συνελεύσεις τῶν ἑταίρων καὶ ἀρχαιρεσίαι	60—61
16. Ἐκθεσις ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς	62—66
17. Ἀπολογισμὸς ἐσόδων καὶ ἐξόδων	67—69
18. Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἐταιρείας κατὰ τὸ 1927	70
19. Κατάστασις δημοσιευμάτων	73—75
20. Ἀναλυτικὸν πινάκιον Πρακτικῶν	76—77
21. Δημοσιεύματα τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας	78—81

ΕΥΕΡΓΕΤΑΙ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΟΘΩΝ
ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΦΙΛΑΡΧΑΙΩΝ
Η ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩΙ ΕΛΛ. ΚΟΙΝΟΤΗΣ
Ο ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΕΩΝ
Ο ΔΗΜΟΣ ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΤΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΙΩΝΙΔΗΣ
DUC DE LUYNEΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΕΝΑΡΔΑΚΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΡΣΑΚΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗΣ
ΣΙΜΩΝ Γ. ΣΙΝΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΩΜΑΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΑΤΖΗΠΕΤΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΡ. ΣΟΥΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΥΓΓΡΟΣ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ
ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΜΟΥΝΑΔΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
HILARION ROUX

ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗΣ
ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΝΕΓΡΕΠΟΝΤΗΣ
HEINRICH SCHLIEMANN
ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΒΑΛΛΙΕΡΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΧΙΛΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΗΦΑΙΣΤΙΔΗΣ
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΜΑΥΡΟΚΟΡΔΑΤΟΣ
ΣΟΛΩΝ ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΖΩΓΡΑΦΟΣ
ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Ι. ΠΡΩΙΟΣ
ΟΘΩΝ Α. ΚΟΝΤΟΣΤΑΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
BENIAMIN ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ Π. ΔΗΛΙΓΙΑΝΝΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΡΙΦΗΣ
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΤΣΙΒΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ
GEORGES CLÈMENCEAU
A. E. H. GOEKOOP
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΤΡΙΕΤΙΑΝ 1927 - 1929

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Π. ΠΑΠΠΟΥΛΙΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ

ΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΕΛΤΣΟΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΟΥΓΕΑΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΒΟΛΟΝΑΚΗΣ

ΣΙΜΟΣ ΜΕΝΑΡΔΟΣ

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΒΟΡΕΑΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΑΛΑΝΟΣ

ΙΑΚΩΒΟΣ ΧΑΡ. ΔΡΑΓΑΤΣΗΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΟΡΛΑΝΔΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΑΓΑΝΕΛΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΕΞΑΡΧΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΩΜΑΙΟΣ

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΥ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ ΚΑΙ Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΠΙΤΙΜΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

- Ἡ Α. Υ. ὁ πρίγκιψ Διάδοχος **Bernhard** τοῦ **Sachsen Meiningen**. — Breslau.
- Ἡ Α. Υ. ὁ πρίγκιψ Φρειδερίκος Κάρολος τοῦ **Hessen**. Cronberg i. Taunus. (Schloss Friedrichshof).
- Ἡ Α. Β. Υ. ὁ πρίγκιψ τῆς Ρουμανίας Κάρολος.
- Ἡ Α. Β. Υ. ὁ πρίγκιψ Διάδοχος τῆς Σουηδίας Γουσταῦος Ἀδόλφος.
- J. Beloch**. — Roma. Via Pompeo Magno 5.
- Ἐλευθέριος **Κ. Βενιζέλος**. Ἀθῆναι.
- James Gordon Bennett**. — New York.
- Erich Bethe**. — Leipzig. Davidstrasse 1.
- Robert De Billy** — Γαλλία.
- F. W. von Bissing**. — München. Georgenstrasse 10.
- G. Bonni**. — Roma. Via Genova 30.
- Max Bonnet**. — Montpellier. Villa aux Roses (Pierre Rouge).
- R. C. Bosanquet**. — Liverpool. — Bedford Street 40.
- Alfred Brueckner**. Berlin. Friedenau. Rubens str. 40.
- Ernst Buschor**. Ἀθῆναι ὁδὸς Φειδίου 1.
- Chamonard J.** — Paris. 3, square du Croisic XVe.
- Ἰωσήφ **Χατζιδάκης**. Ἡράκλειον (Κρήτης) — Μῆλος.
- G. Clémenceau**, ancien Président du Conseil. — Paris.
- Giuseppe Ang. Colini**. — Roma. Via Farini 17, int. 7.
- Ludwig Curtius**. — Ρώμη. Via Sardegna 79.
- Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. **Δαμιανός**.
- R. M. Dawkins**. — Plas Dulas, Llandulas N. Wales.
- Prince Demidoff**. — Ἀθῆναι.
- Charles Diehl**. — Paris, aven. Wagram 75.
- Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης **Ζακύνθου κ. Διονύσιος**.
- Wilhelm Dörpfeld**. — Berlin. Lichterfelde 1. Hortensien Str. 64.
- Βίκτωρ Δούσμανης**. — Ἀντιστρατήγος, ὁδὸς Μενάνδρου 35.
- Hans Dragendorff**. — Freiburg i. Br. Universität.
- Engelbert Drerup**. — Nijmegen. Holland. Universität.
- Garret Droppers**. — Ἡ. Π. Ἀμερική.
- Fr. von Duhn**. — Heidelberg. Neuenheim. Werrgasse 7.
- Félix Dürrbach**. — Toulouse. Rue du Japon 40.

- Adolf Erman.** — Berlin. Dahlem, Peter Lenéstrasse 72.
Sir Arthur Evans. — Youlbury Berks, near Oxford.
Ernst Fabricius. — Freiburg i. Br. Göthestrasse 44.
Ernst Gardner. — Tadworth (Surrey) Farm Corner.
Percy Gardner. — Oxford. Canterbury Road 12.
Ὁ Παναγ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Γεννάδιος.
Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Γρηγόριος.
Gherardo Ghirardini. — Bologna. Via dell'Indipendenza 54.
Earl Granville. — Ἀγγλία.
Angelo de Gubernatis. — Roma Università.
Federico Halbherr. — Roma. Via Atenula 21.
Rudolf Heberdey. — Graz. Mandell Strasse 26.
Paul Hermann. — Dresden. Stephaniensstrasse 13.
B. Hodge Hill. — Ἀθῆναι, ὁδὸς Ρηγγίλης 23.
Fr. Hiller von Gaertringen. — Berlin. Westend, Ebereschen Allee 11.
Otto Hirschfeld. — Berlin. Charlottenburg Mommsenstrasse 6.
Maurice Holleaux. — Paris. Quai de la Tournelle 27.
André Joubin. — Paris.
Georg Karo. — Halle a. S. An der Universität 12.
Sir Frederic George Kenyon. — London. British Museum.
Otto Kern. — Halle a. S. Friedenstr. 23.
Ὁ Σ. Μητροπολίτης Σάρδεων κ. Κλεόβουλος. Κων/πόλις.
Hubert Knackfuss. — München Adelheidstr. 10.
Παῦλος Κουντουριώτης. — Ἀθῆναι Νικοδήμου 1.
Rodolfo A. Lanciani. — Roma. Piazza Sallustio 24.
Philippe Legrand. — Lyon. 60. Avenue de Noailles.
Θεόδωρος Λιμπρίτης. — Ἀθῆναι. 3^{ης} Σεπτεμβρίου 131 Α.
Emmanuel Loewy. — Wien. Untere Donaust. 29.
G. A. Macmillan. — London. St Martin's Street.
Lucien Magne. — Paris. Rue de l'Oratoire du Louvre 6.
Rev. J. P. Mahaffy. — Dublin (Ireland), Provost of Trinity College.
E. Martini. — Prag. Deutsche Universität.
Horace Marucchi. — Roma. Santa Maria in Via 7 Α.
G. Mendel. — Paris. Rue de l'Observatoire 8.
Ed. Meyer. — Berlin. Lichterfelde W. Mommsenstr. 7/8.
William Miller. — Ἀθῆναι.
Gabriel Millet. — Paris. XIVe 34 Rue Hallé.
Φωκίων Νέγρης. — Ἀθῆναι Τρικώρων 6.
Charles Nizet. — Paris. 7 Avenue de Bréteuil.

- Théodore Ouspensky.** — Leningrad. Rue Wassilios 7/2.
Ettore Pais. — Roma. Via di Ripetta 102.
R. Paribeni. — Roma. Via dei Prefetti 22.
Giovanni Patroni. — Pavia, Università.
Guiseppe Pellegrini. — Padova Via Massimo 9.
Paul Perdrizet. — Strasbourg. Université.
Luigi A. Pernier. — Firenze. Università.
Giulio de Petra. — Napoli — Pallonete. Via S. Chiara 32.
Ernst Pfuhl. — Basel. Schönbeinstrasse 42.
Alfred Philippson. — Bonn. Königstrasse 1.
Charles Picard. — Paris, XIVe. Boul. Arago 97.
Νικόλαος Πολίτης. — Παρίσιοι.
Edmond Pottier. — Paris. 72 Rue de la Tour.
A. von Premerstein. — Marburg. Universität.
Karl Purgold. — Gotha. Reinhardtsbrunnenstr 43.
G. Radet. — Bordeaux. 9bis Rue de Cheverus.
Sir W. M. Ramsay. — 41, Braid Avenue, Edimburgh.
Pember W. Reeves. — London.
Salomon Reinach. — Boulogne-sur-Seine. Avenue Victor Hugo 16
Théodore Reinach. — Paris. 2, Place des Etats-Unis.
E. Reisch. — Wien XVIII. Karl Ludwigstrasse 28.
C. Ricci. — Roma. Piazza Venezia 11.
R. B. Richardson. — Woodstok Connecticut.
La Comtesse de Riencourt. — Ἀθήναι.
Al. Rostowitz-bey. — Le Caire.
Antonio Salinas. — Palermo, Via Emerico Amari 130.
Rev. A. H. Sayce. — 8, Clalmers Cresent, Edimburgh.
Gustave Schlumberger. — Paris. VIIIe 29 Avenue Montaigne.
Hans Schrader. — Frankfurt a. Main, Schumannstr. 49.
Sir Cecil Smith. — London. Victoria and Albert Museum.
Antonio Sogliano. — Napoli. Via Carlo Altobelli 25.
Vittorio Spinazzola. — Bologna.
Mrs E. Arthur Strong. — Roma. British School. Palazzo Odescalchi 80.
F. Studniczka. — Leipzig. Leibniz Strasse 11.
Ludwig von Sybel. — Marburg i. H. Sybelstrasse 1.
Hidenaka Tanaka. — Κυότον Ἰαπωνίας. Πανεπιστήμιον.
Hermann Thiersch. — Göttigen. Friedländerweg 39.
Ὁ Σεβασμ. πρόην Μητροπολίτης Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος.
Albert Trapman.

- A. I. B. Wace**, London Victoria and Albert Museum.
Otto Walter.—Oester. Archäolog. Institut. Athen.
Carl Watzinger.—Tübingen, Lenaustr. 6.
Th. Wiegand.—Berlin, Dahlem, Peter Lennéstr. 30.
Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff, Excellenz.—Westend
bei Berlin. Eichen—Allee 12.
Wilhelm Wilberg.—Wien. Mozartgasse 4.
Ulrich Wilcken.—Berlin. Westend, Leistikow Str. 2.
Adolph Wilhelm. Wien IX, Schlickgasse 5.
A. Willems.—Bruxelles. Université.
Paul Wolters.—MünchenNW2 Elvira Str. 4/0r.
-

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ

Σημ. — Οί δι' άστερίσκου σημειούμενοι έταίροι είναι ισόβιοι.

1. Ἀβραμέας Εὐστράτιος.
2. Ἀγγελόπουλος Γεώργιος.
3. * Ἀγγελόπουλος Ἡλίας.
4. Ἀγγελόπουλος Θεόδωρος.
5. Ἀδαμαντίου Ἀδαμάντιος.
6. Ἀθανασάκης Ἰωάννης.
7. Ἀλεξάκης Χαρίλαος.
8. Ἀλιβιζᾶτος Ἀμίλλας.
9. Ἀναγνωστόπουλος Γεώργιος.
10. Ἀναγνωστόπουλος Ἰωάννης.
11. Ἀναστασιάδης Τάσος.
12. Ἀξελὸς Ἰωάννης.
13. * Ἀποστολάκη Ἄννα.
14. Ἀποστολίδης Χρῖστος.
15. Ἀρβανιτόπουλος Ἀπόστολος.
16. Ἀσημακόπουλος Σαράντος.
17. * Βάσος Τιμολέων.
18. Βέλτσος Νικολ. Γεώργιος.
19. Βερναρδάκης Κωνσταντῖνος.
20. * Βιζουκίδης Περικλῆς.
21. * Βολονάκης Μιχαήλ.
22. * Βορέας Θεόφιλος.
23. Βουγιούκας Γεώργιος.
24. Βρυζάκης Ἀθανάσιος.
25. Γαλανὸς Σπυρίδων.
26. * Γαρδίκας Γεώργιος.
27. Γεδεῶν Μανουήλ.
28. * Γεννάδιος Ἰωάννης.
29. Γερογιάννης Κωνσταντῖνος.
30. * Γεωργιάδης Ἀθανάσιος.
31. Γιαννόπουλος Δημήτριος.
32. Γκίζης Βαρθολομαῖος.
33. Γούδας Μιχαήλ.
34. Γουδῆς Δημήτριος.
35. Γούσιος Κωνσταντῖνος.
36. Γροῦνδμαν Ἀχιλλεύς.
37. * Δεληγιώργης Λεωνίδας.
38. * Δεμερτζῆς Ἀλέξανδρος.
39. Δέφνερ Μιχαήλ.
40. * Δηλιγιάννης Ἐπαμεινώνδας.
41. Δημητριάδης Δημήτριος.
42. * Δημητριάδης Χρῖστος.
43. Διαμαντόπουλος Ἀνδρέας.
44. Διαμαντόπουλος Διονύσιος.
45. Διοσκορίδης Χαράλαμπος.
46. Δόσιος Κωνσταντῖνος.
47. * Dörfeld Wilhelm.
48. Δουκάκη Εὐανθία.
49. Δραγάτης Ἀθανάσιος Ἴ.
50. * Δραγάτης Ἰάκωβος Χ.
51. Δρόσος Ἰωάννης.
52. * Δυοβουνιώτης Γεώργιος.
53. Δυοβουνιώτης Κωνσταντῖνος.
54. Ἐμπεδοκλῆς Γρηγόριος.
55. * Ἐμπειρῆτος Μιχαήλ.
56. * Ἐξαρχόπουλος Νικόλαος.

57. Εὐαγγελίδης Δημήτριος.
 58. * Εὐαγγελίδης Μαργαρίτης.
 59. * Εὐταξίας Ἀθανάσιος.
 60. * Εὐταξίας Ἰωάννης.
 61. * Ζαΐμης Ἀλέξανδρος.
 62. * Ζέγγελης Κωνσταντῖνος.
 63. * Ζησίου Κωνσταντῖνος.
 64. * Ζυγομαλᾶς Ἀντώνιος.
 65. Ζωγράφος Γεώργιος.
 66. Ζωγράφος Ἰωάννης.
 67. Ζωγράφος Κωνσταντῖνος.
 68. Ἡλιόπουλος Βασίλειος.
 69. Ἡλιόπουλος Παναγιώτης.
 70. * Ἡλιόπουλος Χρῖστος.
 71. Θεοδότου Σόλων.
 72. * Θεοδωρακάκης Στυλιανός.
 73. * Θεοδωράκης Γεώργιος.
 74. Ἰωαννίδης Γ Ἰωάννης.
 75. Ἰωαννίδης Χρῖστος.
 76. * Καββαλιερᾶτος Ἄννινος Μιλτ.
 77. * Καββαδίας Παναγῆς.
 78. * Καζάκης Νεοκλῆς.
 79. Καλαποθάκης Μιχ. Δημήτριος.
 80. Καλιτσουνάκης Ἰωάννης.
 81. Καλογερόπουλος Παναγιώτης.
 82. Καμπάνης Νικόλαος.
 83. Καντιάνης Νικόλαος.
 84. Καπερώνης Νικόλαος.
 85. * Καπετανάκης Νικόλαος.
 86. Καπρουλᾶς Γεώργιος.
 87. Καράκαλος Νικόλαος.
 88. Καρανδρέας Ἀπόστολος.
 89. Καραχάλιος Θεμιστοκλῆς.
 90. * Καρούλιας Ἡρακλῆς.
 91. * Καρολίδης Παῦλος.
 92. Καρόλου Νικόλαος.
 93. Καροῦζος Χρῖστος.
 94. Κασσαβέτης Ἀλέξανδρος.
 95. * Καστόρχης Δημήτριος.
 96. * Καστριώτης Παναγιώτης.
 97. Κάτσανος Νικόλαος.
 98. * Κανταντζόγλου Ἰωάννης.
 99. * Κεραμόπουλος Ἀντώνιος.
 100. * Κλοντηρόπουλος Γεώργιος.
 101. Κοκόλης Σπυρίδων.
 102. Κολλιαβᾶς Γεώργιος.
 103. Κολλιναίτης Ἡλίας.
 104. Κολλιναίτης Σπυρίδων.
 105. Κολοκοτσᾶς Εὐάγγελος.
 106. Κοσμόπουλος Ἰωάννης.
 107. Κοτζιάς Νικόλαος.
 108. Κουγέας Σωκράτης.
 109. * Κουμανούδης Πέτρος.
 110. * Κουρουνιώτης Κωνσταντῖνος.
 111. Κρανιώτης Ἰωάννης.
 112. Κρητικός Εὐάγγελος.
 113. Κριεζῆς Ἀλέξανδρος.
 114. Κριεζῆς Ἀνδρέας.
 115. * Κριεζῆς Ἀντώνιος.
 116. Κριεζῆς Ἐμμανουήλ.
 117. Κριμπᾶς Ἀθανάσιος.
 118. Κριμπᾶς Βασίλειος.
 119. Κτενᾶς Κωνσταντῖνος.
 120. Κυπαρίσσης Νικόλαος.
 121. * Κύρης Μιχαήλ.
 122. Κυριαζῆς Σπυρίδων.
 123. Κυριακός Ἰωάννης.
 124. Λαμπίκης Βασίλειος.
 125. * Λαμπρόπουλος Ἀλέξανδρος.
 126. * Λεονάρδος Βασίλειος.
 127. * Λιβαδᾶς Μιχαήλ.
 128. Λιβαδᾶς Νικόλαος.
 129. Λιβαδᾶς Παντελῆς.
 130. Λιβιεράτος Σπυρίδων.
 131. Λιμπερόπουλος Παναγιώτης.
 132. Λογοθέτης Κωνσταντῖνος.
 133. Λῶ Πειρουνάκη Αἰκατερίνη.
 134. Μαγιάσης Σωτήριος.

135. Μάζουρης Δημήτριος.
 136. Μ.κκκᾶ Ξανθίππη Π.
 137. * Μακκᾶς Δημήτριος.
 138. * Μακκᾶς Νικόλαος.
 139. Μακρῆς Γεράσιμος.
 140. Μαλαπέτσας Θεόδωρος.
 141. Μαλτέζος Κωνσταντῖνος.
 142. Μάμος Πιπῖνος.
 143. * Μαντζάκος Χρῖστος.
 144. * Μαντζούφας Ἐνδρέας.
 145. Μαντούδης Μιχαήλ.
 146. * Μανωλίδης Σωκράτης.
 147. Μαργαρίτης Σπυρίδων.
 148. Μαρινᾶτος Σπυρίδων.
 149. Μαυρούλιας Ἰωάννης.
 150. Μενάρδος Σῖμος.
 151. * Μερκούρης Σπυρίδων.
 152. Μέρμηγκας Κωνσταντῖνος.
 153. * Μεσολωρᾶς Ἰωάννης.
 154. Μεσολωρᾶς Παναγιώτης.
 155. Μηλιάδης Ἰωάννης.
 156. * Μητσόπουλος Χρῖστος.
 157. Μιχαηλίδης Μιχαήλ.
 158. * Μούσης Ἰωάννης.
 159. Μουτσόπουλος Δημήτριος.
 160. Μουτσόπουλος Φώτιος.
 161. Μπαβαβέας Ἄδαμάντιος.
 162. Μπαλᾶνος Νικόλαος.
 163. * Μπάρτ Γουλιέλμος.
 164. Μπαχαρίας Στυλιανός.
 165. * Μπενάκης Ἐντώνιος.
 166. * Μπενάκης Ἐμμανουήλ.
 167. Μπένσης Βλαδίμηρος.
 168. Μπέρτος Νικόλαος.
 169. Μπουρνιάς Ἐντώνιος.
 170. * Μυστακίδης Βασίλειος.
 171. Ναισούλης Βασίλειος.
 172. * Νεγρεπόντης Μιλτιάδης.
 173. Νικητόπουλος Ἐνδρέας.
 174. * Νικολαΐδης Ἰωάννης.
 175. * Νικολαΐδης Λουδοβίκος.
 176. * Νοακ Ferdinand.
 177. Νομικός Δημήτριος.
 178. Νομικός Μᾶρκος.
 179. * Ξανθουδίδης Στέφανος.
 180. Ξυγγόπουλος Ἐνδρέας.
 181. Οἰκονόμος Γεώργιος Π.
 182. * Οἰκονόμος Παναγιώτης Π.
 183. Οἰκονόμου Ἰωάννης.
 184. Οἰκονόμου Μιχαήλ.
 185. Ὀρλάνδος Ἀναστάσιος.
 186. * Παγανέλης Σπυρίδων.
 187. * Παγανέλης Στάμος.
 188. * Πάλλης Ἀγαμέμνων.
 189. * Παναγιωτόπουλος Ἐνδρέας.
 190. Παναγιωτόπουλος Κων/τῖνος.
 191. * Παντελίδης Ἐμμανουήλ.
 192. Παππαδάκης Κωνσταντῖνος.
 193. Παππαδάκης Νικόλαος.
 194. Παππαδόπουλος Θωμᾶς.
 195. Παππαηλιού Χαράλαμπος.
 196. Παππαθανασίου Πάνος.
 197. Παππαῖωάννου Γεώργιος.
 198. Παππαῖωάννου Ἰωάννης.
 199. Παππαῖωάννου Πάνος.
 200. Παππαμιχαήλ Γρηγόριος.
 201. * Παππαναστασίου Ἀλέξανδρος.
 202. Παππαναστασίου Σπυρίδων.
 203. Παππανδρέου Γεώργιος.
 204. Παππανδρέου Πάνος.
 205. Παππαντωνίου Ἀπόστολος.
 206. Παππαντωνόπουλος Νικόλαος.
 207. Παππασπυρίδου Σέμνη.
 208. Παππαφλέσσας Γρηγόριος.
 209. Παππαφλέσσας Ἰωάννης.
 210. Παππαφλέσσας Κωνσταντῖνος.
 211. * Παππούλιας Δημήτριος.
 212. Παππούλιας Κωνσταντῖνος.

213. Παράσχος Κωνσταντῖνος.
 214. Πατσουράκος Ἰωάννης.
 215. Πεζᾶς Σταμάτιος.
 216. Πεζόπουλος Ἐμμανουήλ.
 217. Πελεκίδης Εὐστράτιος.
 218. Πεῶματζόγλου Γεώργιος.
 219. Πετιμεζᾶς Θρασύβουλος.
 220. Πετροκόκκινος Δημήτριος.
 221. Πίππας Δημοσθένης.
 222. Πιτίδης Μιχαήλ.
 223. Πλυτᾶς Ἀμβρόσιος.
 224. * Πολίτης Νικόλαος.
 225. * Πολυγένης Κωνσταντῖνος.
 226. Πολυχρονιαδῆς Κωνσταντῖνος.
 227. Πορτοκάλης Ἀλέξανδρος.
 228. Πουλίτσας Παναγιώτης.
 229. Πουλόπουλος Ἀπόστολος.
 230. Πουλόπουλος Ἡλίας.
 231. Πουρῆς Μιλτιάδης.
 232. Πρινάρης Κίμων.
 233. * Πῶπ Γεώργιος.
 234. Ραγκαβῆς Ἀλέξανδρος.
 235. * Ράλλης Γεώργιος.
 236. * Ράλλης Κωνσταντῖνος.
 237. Ρεδιάδης Περικλῆς.
 238. Ρῆζος Σταμάτιος.
 239. Ρινόπουλος Μιχαήλ.
 240. Ροζάκης Σταμάτιος.
 241. Ρουμπάνης Ἰωάννης.
 242. Ρούνιος Κωνσταντῖνος.
 243. Ροῦφος Λουκᾶς Κανακάρης.
 244. Ρωμαΐδης Ἰωάννης.
 245. Ρωμαῖος Κωνσταντῖνος.
 246. * Ρωμᾶνος Ἄθως.
 247. * Ρώσσης Ζῆσος.
 248. Σαδούκας Χρῖστος.
 249. * Σακελλαρόπουλος Σωτήριος.
 250. Σαρσέντης Λυκοῦργος.
 251. Σεργόπουλος Ἰωάννης.
 252. * Σημαντήρας Κωνσταντῖνος.
 253. Σκάσσης Ἐρρίκος.
 254. Σκάσσης Θωμᾶς.
 255. * Σκλαβοῦνος Γεώργιος.
 256. Σκοτίδας Εὐάγγελος.
 257. * Σκουζῆς Ἀλέξανδρος.
 258. * Σκουλούδης Στέφανος.
 259. * Σκοῦφος Θεόδωρος.
 260. * Σοφούλης Θεμιστοκλῆς.
 261. Σπυρόπουλος Παναγιώτης.
 262. * Στάης Σπυρίδων.
 263. Σταθακόπουλος Παναγιώτης.
 264. Σταθαῦτος Ἀντώνιος.
 265. * Σταμελάτος Γεώργιος.
 266. * Σταμούλης Ἀναστάσιος.
 267. Στάμος Ἰωάννης.
 268. Στασινόπουλος Σύριος.
 269. Σταυρόπουλος Ἄγγελος.
 270. Σταυρόπουλος Σπυρίδων.
 271. * Στεργιόπουλος Δημήτριος.
 272. Στεργιόπουλος Παναγιώτης.
 273. * Στεφανόπουλος Ἀνδρέας.
 274. * Στρέϊτ Γεώργιος.
 275. * Studniczka Franz.
 276. * Σφακιανάκης Παναγιώτης.
 277. Σφήκας Δημήτριος.
 278. * Σωτηριάδης Γεώργιος.
 279. Σωτηρίου Γεώργιος.
 280. Τετενὲς Ὄθων.
 281. Τζηρὸς Κωνσταντῖνος.
 282. * Τριανταφυλλάκος Νικόλαος.
 283. Τρικούπης Σπυρίδων.
 284. Τσακαλῶτος Ἀθανάσιος.
 285. Τσιπούρας Δημήτριος.
 286. Τσουνκλειδῆς Σπυρίδων.
 287. * Τσουντας Χρῖστος.
 288. Τσόχας Γεώργιος.
 289. * Fabricius Ernst.
 290. * Φιλαδελφεὺς Ἀλέξανδρος.

291. * Φιλάρετος Γεώργιος.	298. Χατζῆς Ἀντώνιος.
292. Φίξ Ἰωάννης Καρ.	599. * Χατζιδάκης Γεώργιος.
293. Φουρίκης Πέτρος.	300. Χριστίδης Δημήτριος.
294. * Χαβιαρᾶς Νικήτας.	301. Χριστόπουλος Μιχαήλ.
295. Χαριτάκης Γεώργιος.	302. Χριστόπουλος Σπυρίδων.
296. Χαρίτος Ἰωάννης.	303. Χρυσάφης Ἰωάννης.
297. * Χατζάκος Ματθαῖος.	304. Χρυσούλης Γκίκας.
-

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1927
ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΙΣΑ ΚΑΙ ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΕΝ ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

ΤΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1928

ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ Γ. Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Κύριοι,

Πρὸ παντὸς ἀπολογισμοῦ τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἔργου τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1927, τὸ Δ. Συμβούλιον στρέφει εὐγνώμονα τὴν ἀνάμνησιν πρὸς τοὺς ἄνδρας ἐκείνους, οἱ ὅποιοι μετέστησαν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, ἵνα παραχωρήσωσι τὴν θέσιν αὐτῶν εἰς νέαν συνέχειαν.

Εἴτε δι' ἔργων ἐπιστημονικῶν εἴτε διὰ λόγων ἐνισχύσεως εἴτε δι' ἄλλης συνεργασίας γενικωτέρας καὶ ἀπωτέρας, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ κοινοῦ πνεύματος τῆς προαγωγῆς τῆς ἐπιστήμης ἀπορροεύσης, ἐργασθέντες ἐπὶ τοῦ εὐγενεστάτου τῶν πεδίων καὶ πεσόντες εἴτε ἐν μέσῳ ἀγῶνι εἴτε ὡς γηραιοὶ καὶ τετιμημένοι ἀπόμαχοι, ἀπῆλθον ἐκ τῆς χορείας ἡμῶν καταλείποντες εἰς τοὺς ἐπιζῶντας τὸ σεμνὸν αὐτῶν παράδειγμα.

Ὁ ἀπέραντος ἀγρὸς τῆς ἐπιστήμης ὁ ἄνευ ἐθνικῶν ἢ φυλετικῶν ὁρίων ἀναπεπταμένος πρὸς πάντας καὶ ἀποδίδων ἐκάστῳ μετ' ἀφθάστου δικαιοσύνης τὸν καρπὸν ἀνάλογον πρὸς τὴν ποιότητα τῆς καλλιιεργείας — εἶναι τὸ μέγα κριτήριον, ἐνθα θᾶπτον ἢ βράδιον ἕκαστος ἐργάτης κατακτᾷ τὴν προσήκουσαν ἱεραρχικὴν θέσιν, ἐδραίαν καὶ ἀνεπηρέαστον ἀπὸ πάσης φιλικῆς προωθήσεως ἢ ἐχθρικῆς ἀντιδράσεως, ἀπὸ δὲ τῆς θέσεως ταύτης δρᾷ οὗτος κατὰ τὴν κοινὴν ἀντίληψιν τῶν ἐπαϊόντων καὶ ἐν τῇ ζωῇ καὶ μετὰ θάνατον.

Τῆς κοινῆς ταύτης καὶ ἀπαθοῦς κρίσεως ἡ πρώτη ἐκδήλωσις ἐπέρχεται φυσικῶς, ὅταν συντελουμένης τῆς ἐπιγείου ζωῆς ἐνὸς ἐκάστου οἱ περιλειπόμενοι συναγωνιστὰὶ ῥαψφοῦσι τῶν ἡρώων τὰ ἔργα, ἵνα οὐχὶ μόνον ἐκείνους κλείσωσιν, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ἀντλήσωσι σθένος πρὸς συνέχειαν τοῦ ἀτιμήτου ἀγῶνος τῆς ἐπιστήμης.

Ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη φέρων, πνευματικῶς δὲ ἀκμαῖος καὶ παραγωγικός, μετέλλαξε τὸν βίον ὁ γνωστότατος Ἰταλὸς φιλόλογος καὶ ἐπιγραφικὸς **Domenico Comparetti**.

Ὁ βίος τοῦ Comparetti εἶναι παράδειγμα ἐπιμόνου ζήλου πρὸς μάθησιν καὶ ἐπιστημονικὴν πρόοδον ἀδιάλειπτον. Γράψας τὰς πρώτας αὐτοῦ φιλολογικὰς πραγματείας μεταξὺ τῶν φιαλῶν καὶ τῶν δοχείων τοῦ φαρμακείου, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπηρετεῖ δι' ἔνδειαν ὡς φαρμακοτρίβης, ἀγνοούμενος δὲ ἀκόμη καὶ ὑπὸ τῶν ἰδίων αὐτοῦ συμπολιτῶν, ἕως οὗ ὁ πολὺς Ritschl ἐδημοσίευσεν αὐτὰς ἐν τῷ Rheinisches Museum, ἐξηκολούθησεν ὁ Comparetti ἐργαζόμενος μετ' ὀλιγωτέρων ἐμποδίων διὰ τῆς βοήθειας τοῦ εὐγενοῦς δουκὸς Gaëtani καὶ ἔφθασεν ὄντως σὺν τῷ χρόνῳ εἰς ἐπίζηλον περιοπήν.

Ἀπὸ τῆς καθαρᾶς φιλολογικῆς ἐργασίας ὀρμηθεὶς καὶ μετὰ τὰς πρώτας ἐκείνας πραγματείας αὐτοῦ περὶ τοῦ ἐπιταφίου τοῦ Ὑπερείδου καὶ περὶ τοῦ χρονογράφου Λικινιανοῦ ἐπεξετάθη κατὰ μικρὸν ὁ Comparetti εἰς τὴν ἐπιγραφικὴν, εἶτα δὲ καὶ εἰς τὴν καθ' ὄλου ἀρχαιολογίαν. — Σπουδαίαν συμβολὴν εἰς τὴν ἐπιστήμην ἀποτελοῦσιν αἱ ἐργασίαι τοῦ Comparetti περὶ τοῦ νόμου τῆς Γόρτυνος, περὶ τῶν χρυσῶν ἐνεπιγράφων ἐλασμάτων τῆς Πετιλίας, περὶ τοῦ Γοτθικοῦ πολέμου τοῦ Προκοπίου, περὶ τῆς ἐν Ἡρακλείᾳ ἐπαύλεως τῶν Πισώνων, περὶ τοῦ Βιργιλίου κατὰ τὸν μεσαίωνα. — Ἐκ τούτων φαίνεται ἡ πολυμέρεια τοῦ ἀνδρός, ἐπεκταθεῖσα καὶ εἰς τὴν ἔρευναν τοῦ φιλλανδικοῦ ἔπους Kalevala καὶ εἰς λαογραφικὰ καθ' ὄλου μελέτας. Περὶ τὰς 200 αὐτοῦ πραγματείας ἐφιλοξένησαν τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδιδόμενον ἄλλοτε Museo italiano di antichità classica καὶ τὰ Monumenti antichi, τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ἀκαδημίας τῶν Lincei, ἡ Rivista di Filologia καὶ ἄλλα περιοδικὰ Ἰταλικά καὶ ξένα. Τὸν Comparetti συνέδεσε πρὸς τὴν νέαν Ἑλλάδα

μακρὰ αὐτοῦ διαμονὴ ἐν Κρήτῃ, τῆς ὁποίας πλεῖστα ἐπιγραφικὰ μνημεῖα, ἐκτὸς τῆς ἐπιγραφῆς τῆς Γόρτυνος, ἐμελέτησε καὶ ἐξέδωκε. — Ἀποθνήσκων ὁ σοφὸς ἀνὴρ κατέλιπεν ἐτοιμὴν ἔκδοσιν τῶν Ἀνεκδότων (*Historia arcana*) τοῦ Προκοπίου.

Δεύτερον ἀπώλεσεν ἡ Ἐταιρεία τὸν ἐπιτίμιον ἐταῖρον **Walther Amelung**, ἐπὶ μακρὰ ἔτη διευθυντὴν τῆς ἐν Ῥώμῃ Γερμανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς. Ὁ Amelung, μαθητὴς γενόμενος τοῦ διαπρεπεστάτου ἀρχαιολόγου Ἐρρίκου Brunn, ἐκκληρονόμησε παρ' ἐκείνου τὴν πρὸς τὴν ἀρχαίαν πλαστικὴν ἰδιαιτέραν κλίσιν, διαμείνας δὲ ἐπιμακρόν ἐν Ἰταλίᾳ ἀπέβη διὰ τῆς ἐνδελεχοῦς μελέτης βαθύτατος γνώστης τῶν Ἰταλικῶν μουσείων καὶ ἰδιωτικῶν συλλογῶν. Αἱ πλεῖσται αὐτοῦ ἀρχαιολογικαὶ μελέται, αἱ πληροῦσαι τοὺς τόμους τῶν περιοδικῶν τοῦ Γερμανικοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου, δικαίως ἐξησφάλισαν εἰς τὸν Amelung ἐξαίρετον θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἀρχαιολογίας, ὥστε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀειμνήστου Furtwängler, τοῦ δευτέρου ἐκείνου Winckelmann, ἀδιστάκτως νὰ θεωρῆται ὁ κράτιστος τῶν πλαστικῶν καὶ γνήσιος ἐκπρόσωπος τοῦ Γερμανικοῦ κλασικισμοῦ.

Κορωνὶς τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ εἶναι ὁ μέγας ἐπιστημονικὸς κατάλογος τῶν πλαστικῶν ἔργων τοῦ Βατικανοῦ, εἰς δύο συμπεπυκνωμένους τόμους κειμένου καὶ δύο τόμους πινάκων, ἔργον ἀναμφισβητήτως σπουδαιότατον καὶ ἀπαραίτητον εἰς πάντα περὶ τὴν Ἑλληνικὴν πλαστικὴν ἀσχολούμενον. Τὴν θλίψιν ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ Amelung αὐξάνει τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπῆλθεν οὗτος μόλις συμπληρώσας τὸ ἐξηκοστὸν δεύτερον ἔτος τῆς ἡλικίας του.

Δύο μόνον ἔτη πρεσβύτερος τοῦ Amelung ἐξέλιπε γνωριμώτατος τῶν Ἀθηνῶν φίλος καὶ διακεκριμένος συνάδελφος, ὁ ἐν τῇ Σορβόννῃ καθηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας καὶ μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιγραφῶν **Γουσταῦος Fougères**.

Ἀπὸ τῆς ὀρεινῆς χώρας τοῦ Ἰόρα ὀρμώμενος καὶ ἐθισθεὶς ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας εἰς τὸν λεπτὸν καὶ ἀρωματικὸν ἀέρα τῆς πατρίδος του, τὸν ζωογονοῦντα καὶ ἐμπνέοντα, προσῆλθεν εἰς τὴν ἀρχαιολογίαν φέρων εὐρωστον τὸ σῶμα, ποιητικὴν τὴν ψυχὴν καὶ

λεπτὴν τὴν διάνοιαν. Ἡ ἀρμονικὴ αὕτη σύνθεσις τῆς υπέρξεός του ἀπέδωκεν, ἂν ὄχι πολλούς, πάντως ὅμως ἀρίστους καρπούς. Ὅτι διακρίνει κυρίως τὸν Fougères εἶναι ἡ ἀνάγνωσις τοῦ μεγάλου βιβλίου τῆς Ἑλληνικῆς φύσεως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς χώρας καὶ ἡ ἀριστοτεχνικὴ ἀπόδοσις τῶν ἐντυπώσεων αὐτοῦ κατὰ τρόπον μεγάλογραμμα καὶ ὄντως κλασσικόν, μακρὰν παντὸς υπεραισθητικοῦ φόρτου καὶ πάσης κενολόγου λεπτολογίας, μεστὸν δὲ ἐμπνέοντος ποιητικοῦ ἀρώματος ἀναμιμνήσκοντος τὴν ὑψηλὴν του γενέτειραν. Ἡ αἰσθητικὴ αὕτη ἐκτίμησις τῆς Ἑλληνικῆς χώρας δὲν εἶναι ἄμοιρος σημασίας εἰς τὸν περὶ τὴν Ἑλληνικὴν τέχνην καὶ τὴν ἀρχαιολογίαν καθ' ὅλου ἀσχολούμενον, διότι ἡ Ἑλληνικὴ φύσις εἶναι σημαντικώτατον πλαίσιον τῆς ὅλης εἰκόνας, τοῦ μεγάλου Ἑλληνικοῦ θαύματος! Κατὰ τοῦτο αἱ λαμπραὶ περιγραφαὶ τοῦ Fougères, ὡς αὐταὶ διευτυπώθησαν ἐν ταῖς «Ἀθήναις» καὶ ἐν τῇ Grèce pittoresque καὶ ἐν τῷ ὁδηγῷ αὐτῷ τῆς Ἑλλάδος, εἶναι βοηθήματα πολύτιμα πρὸς ἀποκάλυψιν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν παραγόντων τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς. Μόνον δὲ ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι εἶναι εὐαίσθητοι καὶ εὐσυγκίνητοι δύνανται νὰ νοήσωσι βαθέως τὰ ἀρχαῖα καλλιτεχνήματα, προϊόντα οὐχὶ μόνον πνεύματος υπερόχου, ἀλλὰ καὶ ψυχῆς ἐξαιρέτως συναισθηματικῆς. Ἀλλὰ δὲν ὑπῆρξεν ἀπλῶς ποιητὴς ἀρχαιολογῶν ὁ Fougères, ἀλλὰ καὶ κράτιστος ἐπιστήμων, τῆς δὲ ἐπιστήμης αὐτοῦ τρανὸν δεῖγμα εἶναι τὸ ὀγκῶδες βιβλίον περὶ τῆς Μαντινείας καὶ τῆς ἀνατολικῆς Ἀρκαδίας, ἔνθα κατέθεσε τὰ πορίσματα τῆς ὑπ' αὐτοῦ γενομένης ἀνασκαφῆς τῆς Μαντινείας καὶ γενικώτερον ἠρεύνησε ἱστορικῶς καὶ ἀρχαιολογικῶς τὴν ἀνατολικὴν Ἀρκαδίαν. Ἀξιόλογοι εἶναι ἐπίσης καὶ ἄλλαι αὐτοῦ πραγματεῖαι περὶ τῆς ζωφόρου τοῦ Παρθενῶνος. Τελευταῖον ἠσχολεῖτο εἰς νέαν ἔκδοσιν τοῦ συγγράμματος τοῦ μακαρίτου Collignon περὶ τοῦ Παρθενῶνος, εἰς τὴν συγγραφὴν τοῦ περὶ τοῦ Μυκηναϊκοῦ πολιτισμοῦ μέρους μεγάλης ἱστορίας τῆς ἀρχαιότητος, ἐκδιδομένης ἐν Γαλλίᾳ, καὶ εἰς τὴν συμπλήρωσιν καὶ ἀποπεράτωσιν τοῦ ἐγχειριδίου τῆς κλασσικῆς ἀρχαιολογίας. — Ὁ πρόωρος θάνατός του ἀνέκοψε

τὸ ἐπιστημονικόν του ἔργον, θλιβόμεθα δὲ διὰ τοῦτο ὡς ἀρχαιολόγοι. Ἄλλ' ἐπίσης μεγάλην θλίψιν αἰσθανόμεθα καὶ ὡς Ἕλληνες, διότι ὁ Fougères παρὰ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα εἶχε στρέψει τὴν ψυχὴν του καὶ τὴν καρδίαν του καὶ πρὸς τὴν νέαν Ἑλλάδα, μάλιστα δὲ πρὸς τὸν λαὸν αὐτῆς, τὸν ὁποῖον ἐξετίμησε καὶ ἠγάπησεν ἀδόλως καὶ εἰλικρινῶς. Διεδήλωσε δὲ τοῦτο स्पεύσας ἐκ τῶν πρώτων παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἀειμνήστου Θεοφίλου Homolle πρὸς ἴδρυσιν τοῦ Συνδέσμου πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Γαλλίᾳ, τῷ 1907, ὅτε οἱ ἐκλεκτοὶ φίλοι τῆς Ἑλλάδος ἐνόμισαν ὅτι ἐνεργότερον ἔπρεπε νὰ δράσωσι ὑπὲρ τῆς χώρας ἡμῶν.

Καὶ ὡς διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς Σχολῆς ἀπὸ τοῦ 1914 ὁ Fougères ἀνέπτυξε πᾶσαν τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς του πρὸς πάντα, ἀπερχόμενος δὲ ἐξ Ἀθηνῶν μετὰ τὰ κεκινημένα ἔτη ἐκεῖνα, ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ἐν τῇ Σορβόννῃ καθηγεσίαν τῆς ἀρχαιολογίας, ἀφῆκε παρ' ἡμῖν μόνον φίλους.

Καὶ ὁ **Sir Charles Walston (Waldstein)**, ἄλλοτε Διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀμερικανικῆς Σχολῆς, μετὰ ταῦτα δὲ καθηγητῆς τῆς ἀρχαιολογίας ἐν Κανταβριγίᾳ τῆς Ἀγγλίας, ἀνήκει εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ἐν γένει οἰκογένειαν, τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ἀγαπητὸς ξένος.

Ἀρξάμενος διὰ τῶν «Δοκιμίων περὶ τῆς τέχνης τοῦ Φειδίου» τῆς εὐρυτέρας συγγραφικῆς αὐτοῦ σταδιοδρομίας ὁ Walston, ἔσχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπεκτείνῃ αὐτὴν τε καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν του δράσιν, ὅτε ἀπὸ τοῦ 1899 μέχρι τοῦ 1903 διηύθυνε τὴν ἐνταῦθα Ἀμερικανικὴν Σχολήν. Τότε διεξήγαγε τὰς ἀνασκαφὰς τῶν Πλαταιῶν, τῆς Ἐρετρίας καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἄργου μετ' ἀξιολόγων πορισμάτων καὶ ἐδημοσίευσεν μετ' ἄλλων συναρῶν ἀξιόλογα βιβλία.

Μετὰ τὴν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Ἑλλάδι ἀρχαιολογικὴν αὐτοῦ ἐργασίαν, ὁ Walston (τότε ἀκόμη γνωστὸς ὡς Waldstein) ἐγένετο καθηγητῆς ἐν Κανταβριγίᾳ καὶ ἴδρυσεν ἐκεῖ μουσεῖον ἐκμαγείων. Ἐκεῖθεν εἰργάσθη καὶ πρὸς συγκρότησιν διεθνοῦς ἐπιτροπῆς ὑπὲρ συλλογῆς ἐράνων διὰ τὴν ἀνασκαφὴν τῆς παρὰ τὴν Πομπηϊᾶν Ἡρακλείας. Ἐδημοσίευσεν δὲ καὶ πολυτελὲς σύγγραμμα περὶ τῆς

Ἡρακλείας, ἵνα κινήσῃ τὸ παγκόσμιον ἐνδιαφέρον. Ἄλλ' ἡ Ἰταλία μετὰ τινὰς ἀμφιταλαντεύσεις ἀπέκρουσε τὸν διεθνῆ ἔρανον. — Σημειωτέον ὅτι ἡ διεθνὴς αὕτη ἀρωγὴ ἐπρόκειτο νὰ εἶναι μόνον οἰκονομική, καταλειπομένης τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τοὺς Ἰταλοὺς ἀρχαιολόγους. — Ἡ Ἰταλία ἐπεφύλαξεν εἰς ἑαυτὴν τὴν τιμὴν καὶ τῆς δαπάνης καὶ τῆς ἀποκαλύψεως τῆς Ἡρακλείας. Ὄντως δὲ τῇ 16^ῃ Μαΐου 1927 ὁ φιλόμουσος Βασιλεὺς τῆς Ἰταλίας ἐνεκαίνισε τὰς ἐργασίας ταύτας δι' ἀργυρᾶς σκαπάνης φερούσης τὴν ἐπιγραφὴν: *effodiendum est Herculanium!*

Ἐκ τῶν τελευταίων ἔργων τοῦ Walston ἦτο καὶ τὸ περὶ τοῦ Ἀλκαμένους, ἔνθα ὑπάρχουσι πολλαὶ ὀρθαὶ παρατηρήσεις. Ἄξιοι σημειώσεως πρὸς χαρακτηρισμὸν τοῦ ἀνδρὸς εἶναι καὶ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ περὶ ζητήματα πολιτικὰ καὶ ὀργανώσεως πολιτικῆς, καρπὸς δὲ τῆς κατευθύνσεως ταύτης εἶναι τὸ σύγγραμμά του *Aristodemocracy* (1916).

Ἀπέθανεν ὁ Waldstein κατὰ τὸν πλοῦν πρὸς τὴν Νεάπολιν, ἀφοῦ εἶχεν ἐπισκεφθῆ διὰ τελευταίαν φορὰν τὰς προσφιλεῖς του Ἀθήνας.

Ἐκ τῶν ἡμετέρων παλαιῶν ἐταίρων ἀπώλεσεν ἡ Ἐταιρεία τὸν ἐπίτιμον πρόεδρον τοῦ Ἀρείου Πάγου **Κωνσταντῖνον Σημαντήραν**, τὸν ἐπίτιμον Διοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης καὶ Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου **Ἰωάννην Εὐταξίαν** καὶ τὸν ἄλλοτε καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου **Ἰωάννην Ζωγράφον**, πάντας μετ' ἀφοσιώσεως εὐλαβοῦς καὶ ἀδιαλείπτου προσηλωμένους πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐταιρείας. Ἀπέθανον καὶ οἱ τρεῖς πιστοὶ τηρηταὶ τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντος καὶ τιμήσαντες αὐτὴν διὰ τῆς εὐρείας αὐτῶν ἐπιστήμης. Ἀπώλεσεν ἡ Ἐταιρεία ὡσαύτως καὶ τὸν καθηγητὴν **Χαράλαμπεν Διοσκορίδην** μετὰ πολλοῦ ζήλου πάντοτε παρακολουθήσαντα τὰ τῶν ἔργων αὐτῆς.

Προῶτως δὲ ὅλως ἀπεβίωσε καὶ ὁ ἐκ τῶν νεωτάτων ἐταίρων **Δημήτριος Μάζαρης**, διευθυντῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, καταθλίψας τοὺς γνωρίζοντας αὐτόν.

Κλείοντες τὸν πένθιμον τοῦτον ἀπολογισμὸν θερμὴν ἀπευθύ-

νομεν τὴν συμπύθειαν ἡμῶν καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου πρὸς τὴν ἐν Ἀθήναις Ἰταλικὴν Ἀρχαιολογικὴν Σχολὴν ἐπὶ τῇ προώρῳ καὶ σκληρᾷ ἀπωλείᾳ τοῦ νεαροῦ καὶ εὐέλπιδος ἐταίρου αὐτῆς Domenico Zanconi, ὅστις πρὶν προφθάσῃ νὰ ἀνοίξῃ τὴν γῆν, ἵνα λάβῃ ἐξ αὐτῆς τὴν τροφήν τῆς ζωῆς του, προσέφερεν αὐτὸς τὴν ὑπαρξίν του τροφήν ἐκείνης!

Καὶ ἤδη ἐπιτελέσαντες τὸ νενομισμένον καθήκον πρὸς τοὺς διαπρεπεῖς ἄνδρας, οἵτινες τιμηθέντες ὑπὸ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου καθιδρύματος ἀντειμήσαν πάντοτε τὸ σπουδαιότατον αὐτοῦ ἔργον, ἐρχόμεθα νὰ ἐξετάσωμεν κατὰ πόσον τὸ ἔργον τοῦτο τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀνταπεκρίθη καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1927 πρὸς τὴν εὐλογον ἀξίωσιν οὐχὶ μόνον τῶν ἐταίρων αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς εὐρυτέρας κοινῆς γνώμης, ἣτις δὲν περιορίζεται ἐντὸς τῶν στενῶν ὁρίων τῆς ἡμετέρας πατρίδος.

1. Ἐν Ἀθήναις ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑταιρεία τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ Ὁδείου τοῦ Περικλέους διὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου κ. Παναγ. Καστριώτου.

Μετὰ τὴν κατὰ τὸ προπαραελθὸν ἔτος συντελεσθεῖσαν ἀποκάλυψιν τοῦ βορείου τοίχου τοῦ Ὁδείου μήκους 63 μ., 40, ἡ ἐργασία προέβη κατὰ τὸ 1927 εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ τοίχου τῆς δυτικῆς πλευρᾶς.

Ὁ τοῖχος οὗτος δὲν σφύζεται ἐν συνεχείᾳ, ἀλλὰ κατὰ τεμάχια καὶ ταῦτα ἐπεσκευασμένα εἰς διαφόρους ἐποχὰς ἐκ παντοίου ὕλικου. Κατὰ τὴν ΒΔ γωνίαν σφύζεται καὶ τοῦ τοίχου τούτου ἐν μέρει ἢ διὰ μαρμαρίνων πλακῶν ἐπένδυσις. Ὅπισθεν δὲ αὐτοῦ δὲν ὑπάρχει ἀναλημματικὸς τοῖχος, ὡς ὁ τῆς βορείου πλευρᾶς, διότι ὁ δυτικὸς τοῖχος προστατεύεται ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ ἀνατολικοῦ ἀναλήμματος τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου. Καὶ τὸ ἀνάλημα τοῦτο τοῦ θεάτρου ἀπεκάλυψεν ἡ ἀνασκαφὴ μέχρι βάθους 7 μέτρων καὶ εἰς μῆκος 25 μέτρων, ἀποτελεῖται δὲ τοῦτο ἐκ δέκα περίπου ἐπαλλήλων δόμων. Παραλλήλως αὐτοῦ, εἰς βάθος 5 μέτρων, εὐρέθησαν τάφοι

χριστιανικοὶ τοῦ 6^{ου} καὶ τοῦ 7^{ου} αἰῶνος ὡς καὶ ὀστᾶ παιδίων ἐντὸς πίθων.

Παρὰ τὸ πρόπυλον τοῦ Ὁδείου εὐρέθη καὶ ἄλλο τμήμα τοῦ ὑδραγωγείου τῆς Ἐννεακρούνου, ἀποτελουμένου ἐκ τετραγώνου πηλίνου ὀχετοῦ κεκαλυμμένου διὰ πλακῶν. Τὸ πρῶτον τμήμα τοῦ ὑδραγωγείου τούτου εἶχεν ἀνεύρει ὁ κ. Καστριώτης τῷ 1914 κατὰ τὴν ἀνατολ. πλευρὰν τοῦ Ὁδείου.

Εἰς ἀπόστασιν 9 μ., 40 πρὸς νότον τοῦ Προπύλου καὶ εἰς ἀπόστασιν 25 μ. καθέτως ἀπὸ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ Ὁδείου, ἀπεκαλύφθη κατὰ τὸ 1927 τμήμα τοίχου, μήκους 3 μέτρων, ἀνήκον εἰς τὴν μεσημβρινὴν πλευρὰν τοῦ οἰκοδομήματος. Διὰ τῆς εὐρέσεως ταύτης ἐξακριβοῦται τελειωτικῶς τὸ τε μήκος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ὄλου Ὁδείου. Ἦτο ἄρα τοῦτο, ὀρθογώνιον, ἔχον διαστάσεις 63 μ. 40 × 25 μ. 10. Ἡ δὲ δῆλωσις τοῦ Πausανίου ὅτι τὸ Ὁδεῖον ἦτο τετράγωνον δὲν πρέπει νὰ ληφθῆ μαθηματικῶς, ἀλλ' εὐρύτερον. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τοῦ Θερσιλείου τῆς Μεγαλοπόλεως, ὅπερ χαρακτηρίζεται μὲν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Πausανίου (8,32,1) ὡς τετράγωνον, ἀλλ' εἶναι καὶ ἐκεῖνο ἐν τῇ πραγματικότητι ὀρθογώνιον διαστάσεων 64 μ. × 52 μ. Ὁμοίον δέ τι συμβαίνει καὶ ὡς πρὸς τὰς Ἑρμαϊκὰς στήλας, τὰς ὁποίας καλεῖ μὲν ὁ Πausανίας (8,43,6) «**τετράγωνον ἐργασίαν**» ἀλλ' ἔχουσιν αὐταὶ τομὴν ὀρθογώνιον, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ κ. Καστριώτης μετὰ τὸν κ. Ῥωμαῖον.

Τὸ ὀρθογώνιον σχῆμα τοῦ Ὁδείου φέρει καὶ πρὸς ὀρθογώνιον σχῆμα τῆς σκηνῆς τοῦ Ξέρξου, ἣτις, ὡς γνωστόν, ἐλήφθη ὡς πρότυπον τοῦ κτίσματος τοῦ Περικλέους. Ἐκ τούτου δὲ τινες ὑπέθεσαν ὅτι τὸ ὀρθογώνιον σχῆμα τῶν σκηνῶν καθ' ὄλου εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὰ Μηδικὰ κατὰ μίμησιν ἀνατολικῶν προτύπων, τὰ ὁποῖα φαίνονται ὅτι καὶ ἄλλως μαρτυροῦνται διὰ Περσικῶν καὶ Αἰγυπτιακῶν ἀναγλύφων. Ἐκτοτε δὲ κατὰ τὸν Frickenhaus καὶ τὸ σχῆμα τῆς σκηνῆς τῶν θεάτρων εἶναι ὀρθογώνιον.

Τοιαῦτα εἶναι τὰ τελευταῖα πορίσματα τῆς ἐργασίας τοῦ κ. Καστριώτου.

2. Τὰς ἐν τῷ Ἀμφιαρείῳ τοῦ Ὁρωποῦ ἀνασκαφὰς ἐξηκολούθησεν ἡ Ἐταιρεία διὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐπιγραφικοῦ Μουσείου κ. Λεονάρδου καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1927, ἐγένοντο δὲ αὐταὶ ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν ὄχθῶν τοῦ χειμάρρου.

Κατὰ ταύτας ἀνεκαθάρθη μέγα μέρος ὑδραγωγείου, δι' οὗ ἐτροφοδοτεῖτο κρήνη καὶ ὁ ἀνδρικός λουτρῶν, ἐφέρετο δὲ τὸ ὑπόλοιπον ὕδωρ εἰς τὸν χειμάρρον. Ἄλλο ὑδραγωγεῖον διασταυρούμενον ἔφερεν ὕδωρ εἰς τὴν κρήνην, ἀνεκαθάρθη δὲ καὶ τοῦτο καὶ ἐμελετήθησαν αἱ ἐνδιαφέρουσαι αὐτοῦ λεπτομέρειαι.

Ὡσαύτως, ὡς ἀνακοινοῖ ὁ κ. Λεονάρδος, ἐξηκριβώθη ὅτι ἐν τῷ ναῶ τὸ ὕψος τοῦ δαπέδου τοῦ προνάου εἶναι διάφορον τοῦ ὕψους τοῦ δαπέδου τοῦ σηκοῦ, ὅπερ εἶναι ὑψηλότερον μὲν ἐν τῇ νεωτέρᾳ περιόδῳ, χθαμαλότερον δὲ ἐν τῇ ἀρχαιοτέρᾳ, ἐμελετήθησαν δὲ πολλὰ ἀρχιτεκτονικὰ λεπτομέρειαι τῆς κατασκευῆς τοῦ ναοῦ. Ἐβεβαιώθη πρὸς τούτοις ὅτι ὑπῆρχον θρανία καὶ ἐν τῷ προνάῳ καὶ ἐν τῷ σηκῷ τοῦ ναοῦ.

Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ χειμάρρου ἔσκαψεν ὁ κ. Λεονάρδος πρὸς ἀνατολὰς τοῦ ἀγορανομίου καὶ ἀπεκάλυψε περαιτέρω μέγα οἰκοδόμημα ἐκ πλειόνων δωματίων.

Ἐκ τῶν κινητῶν εὐρημάτων ἄξια μνείας εἶναι ἐπιγραφὴ ὀροσήμου καὶ ψήφισμα προξενίας ὑπὲρ Ἀγνοδήμου Ἀθηναίου, τοῦ 3^{ου} π. Χ. αἰῶνος, καὶ τινὰ νομίσματα, ὧν ἐν ἀργυροῦν τοῦ Ἀδριανοῦ, φέρον ὀπισθεν τὴν ἐπιγραφὴν *restitutori Achaiae* καὶ κοπὴν τῷ 120 μ. Χ.

Ἄλλ' ἐπίσης σπουδαία, ἂν μὴ σπουδαιότερα, εἶναι ἡ σχεδιαστικὴ ἐργασία, ἡ ὁποία συνετελέσθη κατὰ τὸ 1927 ἐν τῷ Ἀμφιαρείῳ. Παλαιὸς πόθος τοῦ τε κ. Λεονάρδου καὶ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἦτο ἡ ἐκπόνησις γενικοῦ διαγράμματος τοῦ Ἀμφιαρείου, ὅπερ θὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὴν περὶ τῶν ἀνασκαφῶν τούτων συγγραφὴν, ἡ ὁποία θὰ περιλάβῃ πᾶσαν τὴν ἐργασίαν τὴν γενομένην ἀπὸ τοῦ 1884 μέχρι σήμερον διὰ τοῦ κ. Λεονάρδου. Εἶναι προφανὴς ἡ σημασία τοῦ διαγράμματος τούτου, εὐχαρίστως δὲ ἐξαίρομεν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἀκριβείαν, μεθ' ἧς ὁ κ. Κ.

Μπίρης συνέταξεν αὐτό. Ἡ ἐκπόνησις σχεδίων ἀνασκαφῶν, γενικῶν τε καὶ μερικῶν, εἶναι ἀναπόφευκτος ὑποχρέωσις καὶ δὴ ὀφείλουσα ἐγκαίρως νὰ ἐκτελῆται, διότι ἄνευ τούτων πᾶσα ἀνασκαφὴ ὑπόκειται εἰς ὀριστικὴν ἀπώλειαν διὰ τὴν ἐπιστήμην.

3. Ἐν **Θήβαις** ἐξηκολούθησε τὰς ἀπὸ ἐτῶν ἐκτελουμένας ἐργασίας ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἄ. Κεραμόπουλλος. Αἱ ἐργασίαι αὗται τῆς Ἀρχ. Ἐταιρείας, καταλαβοῦσαι ἤδη ἐνδιαφέρουσαν θέσιν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ ἕνεκα τῆς ἀνευρέσεως τῆς οἰκίας τοῦ Κάδμου, ἐπιδιώκουσι τὴν τελειάν ἀποκάλυψιν τοῦ Καδμείου λειψάνου καὶ τὴν ἔτι μείζονα διαφώτισιν τῆς σπουδαίας ταύτης περιόδου τῆς Ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας. Ἄλλ' ἢ ὑπαρξίς τῆς νεωτέρας πόλεως ἐπ' αὐτῶν τῶν λειψάνων τοῦ οἰκοδομήματος, ἡ λόγῳ τῆς βραδύτητος τῶν ἀπολλοτριώσεων ἐπιβραδύνσις τῆς ἐργασίας καὶ ἡ ἕνεκα τῆς μεγάλης καταστροφῆς τοῦ ἀρχαίου στρώματος γεννωμένη κατ' ἀνάγκην παράτασις καὶ δυσκολία τῆς ἐρεῦνης, εἶναι πάντα αἷτια τῆς βραδύτητος τοῦ ῥυθμοῦ τῆς ἀνασκαφῆς, ἀλλ' ἐν ταύτῳ καὶ κέντρα πρὸς ἐπίμονον περαιτέρω ἐξέτασιν τοῦ τόπου.

Κατὰ τὸ 1927 ἀνέσκαψεν ὁ κ. Κεραμόπουλλος τὰ βαθύτερα στρώματα τῶν ἐν μέρει ἤδη πρότερον ἀποκεκαλυμμένων διαμερισμάτων τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Κάδμου, ἀφοῦ ἀπεμάκρυνε πολλὰ νεώτερα χῶματα καὶ ἀπεμόνωσε τὰ κεκαυμένα ἐρείπια τοῦ κτίσματος. Ἡ ἐργασία ἐνετοπίσθη μετὰ ταῦτα ἐντὸς θαλάμου πρὸς νότον τῶν μέχρι τοῦδε ἐρευνηθέντων μερῶν. Ἡ διέλευσις νεωτέρων ὑδραγωγείων διὰ τοῦ μέρους τούτου ἔχει ταράξει τὰ πράγματα τοῦ ἀνακτόρου. Ἄλλ' ἀκριβῶς ἐντὸς τῶν χωμάτων, ἀμέσως ἔξω τῶν ὑδραγωγείων τούτων, εὐρέθησαν μικρὰ ἔλαφος χρυσῆ καθημένη, οἰνοχόη χρυσῆ μετὰ κοκκιωτῆς διακοσμῆσεως ὡς καὶ δισκία ὄρμου χρυσοῦ συνδεδεμένα διὰ κρίκων. Ὡσαύτως εὐρέθησαν ἐν τῷ θαλάμῳ τούτῳ ἱκανὰ ἀκόσμητα ἀγγεῖα καὶ ἐν κεκοσμημένον ἀναγόμενον εἰς τὴν δευτέραν ὑστερομινωϊκὴν ἐποχὴν. Παρὰ τὴν ΝΑ γωνίαν τοῦ θαλάμου εὐρέθη σκεῦος χαλκοῦν κρικοειδὲς μετὰ τορευτῶν κοσμημάτων ὀστρέων, ἀγνώστου ἀκόμῃ χρήσεως. Ἀξιόλογον πόρισμα τῆς ἀνασκαφῆς εἶναι καὶ ἡ διαπίστωσις ὀριζοντίου καὶ καθέτου ξυλο-

δεσίας τῶν τοίχων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶχε πρότερον φανῆ μόνον κατὰ τινὰ γωνίαν τοῦ μεγάρου.

4. Ἐν Νέᾳ Ἀγγιᾷ ἔξηκολούθησεν ἡ Ἀρχ. Ἐταιρεία τὰς ἀνασκαφὰς τῆς μεγάλης παλαιοχριστιανικῆς βασιλικῆς διὰ τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Γ. Σωτηρίου. Κατὰ τὰς ἐργασίας ταύτας ἡ ἔρευνα ἐστράφη εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τῶν προσκτισμάτων τῆς βασιλικῆς, τὰ ὁποῖα εἶχον ἀναφανῆ πέρουσι.

Παρὰ τὸν νότιον πύργον τοῦ αἰθρίου ἀνεσκάφη ἐν τοιοῦτο παράρτημα κείμενον παρὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν τοῦ αἰθρίου καὶ ἔχον σχῆμα παρεκκλησίου, ἀλλ' ἐν ἀντιθέτῳ προσανατολισμῷ καὶ μετὰ δύο εἰσόδων. Ἐνεκα τῶν κινητῶν εὐρημάτων πλήθους τεμαχίων ὑάλων, προερχομένων ἐκ δοχείων κανδηλῶν, φιαλιδίων κ.τ.π., πηλ. λύχνων, ὀρειχαλκίων σταυρῶν, μονογραφημάτων τοῦ Χριστοῦ κ. ἄ. εἶναι προφανὲς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ διαμέρισμα ἦτο σκευοφυλάκιον. Ἀριστερὰ τῆς ἀψίδος τοῦ σκευοφυλακίου εὐρέθη μικρὰ δεξαμενὴ ἐξυπηρετοῦσα τὸ διαμέρισμα τοῦτο. Καὶ ὁ νότιος πυλῶν τῆς βασιλικῆς, συνεχόμενος πρὸς τὸ σκευοφυλάκιον, ἦτο παράρτημα τούτου, διότι ἀριστερὰ τοῦ πυλῶνος τούτου ἀνευρέθη τὸ χωνευτήριον, τετράγωνον κτίσμα ἐπενδεδυμένον δι' ὀρθομαρμαρώσεως.

Ἄλλὰ καὶ ἐν τῇ βορείᾳ πλευρᾷ ἐρευνήσας ὁ κ. Σωτηρίου εὗρεν ἀντίστοιχα ἀρχιτεκτονικῶς παραρτήματα, διαφόρου ὅμως προσορισμοῦ.

Πρῶτον ἀνευρέθη ἀνάλογον διαμέρισμα παρὰ τὴν Β. πύλην τοῦ νάρθηκος ἥτοι ὁ βόρειος πυλῶν, κατὰ τοῦτο μόνον διαφέρων τοῦ νοτίου καθ' ὅσον ἔχει τρεῖς εἰσόδους ἀντὶ δύο. Ὑπὸ τῶν εἰσόδων τούτων ὀδηγουμένη ἡ ἐργασία ἀπεκάλυψε πύργον τῆς βορείου πλευρᾶς ἀντίστοιχον πρὸς τὸν νότιον.

Ἄλλ' ἄξιον ἰδίας καὶ ἐπιμεμημένης ἐρεῦνης ἐγένετο τὸ σκευοφυλάκιον, διαμέρισμα ἐπεστρωμένον διὰ πλακῶν μαρμαρίνων, αἱ ὁποῖαι ἐν μεταγενεστέρᾳ ἐπισκευῇ ἐκαλύφθησαν διὰ τετραγώνων πλίνθων. Κατὰ τοὺς τοίχους εὐρέθησαν δύο κόγχαι. Πρὸ τῆς εἰσόδου τῆς ἐκ τοῦ αἰθρίου ὑπάρχει πειόσχημον κτίσμα ἐκ πλίνθων, περαιτέρω δὲ κατὰ τὸ κέντρον εὐρέθη κορμὸς κυλινδρικοῦ κίονος

καὶ ἰωνίζον κιονόκρανον, διαφέρον πολὺ ἄλλων ἰωνιζόντων κιονοκράνων εὐρεθέντων ἐν τῷ ναῷ. Κατὰ τὸ κέντρον τῆς διαμέτρου τῆς ἀψίδος εὐρέθη κολυμβήθρα κυκλικὴ ἐσωτερικῶς, διὰ κορασάνιου ἐπεστρωμένη καὶ ἔχουσα ἐν τῷ πυθμένι μαρμαρίνην πλάκα καὶ πρὸς ἀνατολὰς ὁπῆν μετὰ μολυβδίνου σωλήνος, δι' οὗ ἤρχετο τὸ ὕδωρ. Ἡ ἀνεύρεσις τῆς κολυμβήθρας καθιστᾷ ἀναμφισβήτητον τὸν προορισμὸν τοῦ διαμερίσματος ὡς βαπτιστηρίου.

Ἄξιον σημειώσεως εἶναι ὅτι κατὰ τὰ ἀνώτερα στρώματα τοῦ βαπτιστηρίου εἶχεν εὐρεῖ ὁ κ. Σωτηρίου τάφον εὐτελεῆ μετ' ἀνδρικοῦ σκελετοῦ, ἐφ' οὗ οὐδεμία ὑπῆρχεν ἐπιγραφή, ἀλλὰ μόνον τεμάχιον Ῥωμαϊκῆς ἐπιτυμβίου ἐπιγραφῆς, ἐν δευτέρᾳ χρήσει (. . . ΤΑ ΣΥΜΦΟΡΟΣ) κατὰ τὸν ἀνασκάψαντα. Ἡ γενομένη ἐντὸς τοῦ βαπτιστηρίου ταφή αὕτη ἐτάραξε καὶ ἰσοπέδωσεν ἐν μέρει τὰ πράγματα, ὥστε νὰ μὴ φαίνεται ἀμέσως ἢ κάτωθεν ὑπαρξίς τῆς κολυμβήθρας. Τὸν τεθαμμένον ἐκεῖ συνδέει ὁ κ. Σωτηρίου μετὰ τῶν Σλάβων Βελεγεζητῶν, οἱ ὅποιοι ἀναφέρονται εἰς τὰς πράξεις τοῦ Ἁγίου Δημητρίου ὡς ἐγκατεστημένοι περὶ τὰς Θήβας τὰς Θεσσαλικὰς, καὶ εἰς τοὺς ὁποίους πιθανῶς ὀφείλεται καὶ ἡ καταστροφή τῆς πόλεως.

Ἄλλο παράρημα ἀνέσκαψεν ὁ κ. Σωτηρίου κατὰ τὴν βορείαν πλευρὰν καὶ πρὸς Α. τοῦ νάρθηκος, ἐν αὐτῷ δὲ εὐρέθησαν τὰ λείψανα τῶν ἀνόδων εἰς τὸν γυναικωνίτην.

Πρὸς τὸ διαμέρισμα τοῦτο συνέχεται ἄλλο μέγα διαμέρισμα βαῖνον πρὸς ἀνατολὰς καὶ περιβάλλον ἴσως ὅλον τὸν ναὸν ἐν εἶδει στοᾶς.

Διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης τῆς ἀνασκαφικῆς ὡς καὶ διὰ ἐκκαθαρίσεως ἄλλων λεπτομερειῶν τοῦ σημαντικοῦ τούτου χριστιανικοῦ κτίσματος τῆς Ν. Ἀγχιάλου συνετελέσθη ἡ ἀνακάλυψις τοῦ τε συνολικοῦ καὶ τοῦ ἐπὶ μέρους σχεδίου σπουδαιοτάτου μνημείου τῆς χριστιανικῆς Ἑλλάδος, τοῦ ὁποίου ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Σωτηρίου ἀγγελλομένη προσεχῆς ἐπιστημονικὴ μελέτη θὰ διαφωτίσῃ ἀξιολόγως τὴν Ἑλληνικὴν πρωτοχριστιανικὴν περιόδον.

5. Ἐν Νικοπόλει περιορίσθη ἡ Ἐταιρεία κατὰ τὸ 1927 εἰς

καθαρισμὸν τῶν μέχρι τοῦδε ἀνεσκαμμένων χώρων διὰ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ γυμνασίου κ. Χριστοῦ Κοντοῦ, ὅστις ἐπιμελέστατα ἐπέβλεψε τὴν ἐργασίαν. Ἦτο δὲ ἀπόλυτος ἀνάγκη τοῦ καθαρισμοῦ τούτου, ἵνα καὶ τὰ σημαντικὰ ταῦτα ἀρχαῖα συντηρηθῶσι καὶ ἢ μέλλουσα ἐπὶ νέων βάσεων νὰ συνεχισθῇ ἀνασκαφικὴ ἐργασία διευκολυνθῇ. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξάρωμεν τὴν σημασίαν τὴν ἐξαιρετοῦ, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Νικόπολις διὰ τὴν χριστιανικὴν ἀρχαιολογίαν, παρασχοῦσα μέχρι τοῦδε οὐχὶ μόνον λίαν ἐνδιαφέροντα οἰκοδομήματα, ἀλλὰ καὶ ἀξιολογώτατα ψηφιδωτά.

Κατὰ τὰς ἐργασίας ταύτας τοῦ καθαρισμοῦ ἀνεῦρεν ὁ κ. Κοντὸς καὶ ἀναθηματικὴν ἐπιγραφὴν ἐπὶ κυβικοῦ βᾶθρου λέγουσαν κατὰ τὴν οἰκειάν ἐκθεσιν: *Ἀυτοκράτορι | Καίσαρι θεοῦ υἱῶ | Σεβαστῶ | Ἀγγεῖοι* ἢ, ὅπως ἴσως ὀρθότερον πρέπει νὰ ἀναγνωσθῇ, Ἀργεῖοι. Ἡ ἐπιγραφὴ ἔχει μετακομισθῆ προφανῶς ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς Νικοπόλεως.

6. Ἐν τῷ **Ἀσκληπιεῖῳ τῆς Ἐπιδαύρου** ἐξηκολούθησε σκάπτων καὶ κατὰ τὸ 1927 ὁ Καθηγητὴς κ. Καββαδίας, ἀπεκαλύφθη δὲ ὁλόκληρον τὸ δάπεδον τοῦ ἐτέρου τῶν σκελῶν τῆς στοᾶς, ἢ ὁποία ἔφερεν ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμιτίου καὶ τῆς Στοᾶς τοῦ Κότυος εἰς τὰς Ἀκόας. Ὡσαύτως ἤρχισεν ἡ ἀποκάλυψις καὶ τοῦ ἐτέρου σκέλους τοῦ ἄγοντος πρὸς τὴν κρήνην καὶ τὰς Ἀκόας. Τὸ κατάστρομα τῶν δαπέδων τούτων εἶναι ἀδρομερὲς ψηφιδωτὸν μετὰ ὄμβροειδῶν σχημάτων συγκεντρικῶν.

7. Ἐν **Κάτῳ Γουμενίτῃ** τῶν Καλαβρύτων ὁ Ἔφορος κ. Κυπαρίσσης συνεπλήρωσε τὴν ἐξέτασιν τοῦ μυκηναϊκοῦ νεκροταφείου, σκάψας τρεῖς ἀκόμη λαξευτοὺς Μυκηναϊκοὺς τάφους. Καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην ἐργασίαν εὐρέθησαν ἀγγεῖα τῆς τελευταίας μυκηναϊκῆς περιόδου, ὅμοια πρὸς τὰ πρότερον εὑρεθέντα.

Κατὰ τὴν ἐν Γουμενίτῃ διαμονὴν τοῦ ὁ κ. Κυπαρίσσης ἀνεῦρε καὶ ἄλλο νεκροταφεῖον Μυκηναϊκόν, μεγαλύτερον καὶ σπουδαιότερον, ὡς λέγει ἐν τῇ ἐκθέσει του, κείμενον δὲ ἐν Προστοβίτῃ τῆς Τριταίας.

8. Ἐν **Στυμφάλῳ** ἐξηκολούθησεν ἡ Ἐταιρεία τὰς ἀνασκαφικὰς ἐργασίας διὰ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ὁρλάνδου.

Ἡ ἀνασκαφὴ ἐνετοπίσθη κατὰ τὸ 1927 ἐν τῇ ἀγορᾷ τῆς ἀρχαίας Στυμφάλου, ἣ ὁποία κεῖται ἐν τῇ ἐκτάσει μεταξὺ τοῦ περιβόλου τῆς πόλεως καὶ τῆς μεγάλης κατατομῆς.

Κατὰ τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς περιοχῆς ταύτης ὁ κ. Ὀρλάνδος ἠρεύνησε τὴν ἄλλοτε σημειωθεῖσαν πύλην τοῦ τείχους, ἀπὸ τῆς ὁποίας ὠρμαῖο ἢ πρὸς τὸν Ὀρχομενὸν καὶ Φενεὸν ὁδός. Ἡ ἐργασία ἀπεκάλυψε σύνθετόν τι κτίσμα ἐν εἴδει προπύλου ἔχοντος δύο κίονας μεταξὺ παραστάδων, ὅπισθεν δὲ αὐτῶν ἐγκάρσιον τοῖχον μετὰ θύρας. Κατὰ χώραν εὐρέθησαν αἱ ἰωνικαὶ βάσεις τοῦ ἐτέρου τῶν κίωνων καὶ ἀμφοτέρων τῶν παραστάδων. Ἐντὸς τῶν χωμάτων εὐρέθησαν τεμάχια τῶν κορμῶν τῶν κίωνων καὶ τῶν παραστάδων, κατὰ τὸ ἀνώτερον ἥμισυ μόνον ῥαβδωτῶν, κατεσκευασμένων δὲ ἐκ πωρολίθου. Ὁ κ. Ὀρλάνδος ἀνεστήλωσε προχειρῶς τὰ ἀρχιτεκτονικὰ ταῦτα τεμάχια.

Ἐνεκα τῆς διαφορᾶς τοῦ ὑλικοῦ τοῦ προπύλου καὶ τοῦ τείχους, προσέτι δὲ ἔνεκα τῆς μὴ ὀργανικῆς συνδέσεως αὐτῶν, ὁ κ. Ὀρλάνδος νομίζει, πιθανώτατα, ὅτι τὸ πρόπυλον προσετέθη μεταγενεστέρως εἰς τὴν προϋπάρχουσαν πύλην περὶ τὸν 3^{ον} ἢ 2^{ον} π. Χ. αἰῶνα.

Δευτέρω ἔρευνα ἐν τῇ μεγάλῃ κατατομῇ περὶ κτίσμα κυκλοτερές, σημειωθὲν ἤδη κατὰ τὸ 1924, ἀπεκάλυψεν ὅτι ἡ νοτιὰ πλευρὰ τοῦ οἰκοδομήματος προχωρεῖ μέχρι βάθους 2 μ. 20 ἤτοι μέχρι τοῦ φυσικοῦ βράχου καὶ σύγκειται ἐκ μεγάλων, ἀδρῶς εἰργασμένων λίθων μετὰ περιτενείας κατὰ τὸ αἰγυπτιαζόν σύστημα. Ὅλος ὁ νότιος τοῖχος οὗτος βαίνει ἐπὶ εὐθυνηρίας καὶ ἦτο ὄρατός, ἐν ᾧ ὁ βόρειος ἔβαινε ἐπὶ τοῦ ὅπισθεν ὑψηλοῦ βράχου ἤτοι ἐπὶ φυσικῆς τρόπον τινὰ εὐθυνηρίας. Εὐρέθη πῆλινον γείσον μετ' ἐξωγραφημένων κάτω ἀνθεμίων, τὰ ὁποῖα τάσσουσι τὸ ἀδήλου ἀκόμη προορισμοῦ οἰκοδόμημα εἰς τὸν 4^{ον} π. Χ. αἰῶνα.

Ἡ τρίτη καὶ σπουδαιότερα σκαφὴ ἐγένετο βοηθούσης, καὶ τῆς μεγάλης ξηρασίας, περὶ τὸ κτίσμα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἀνασκαφῆς ἐφαίνετο ὡς πρόπυλον. Ἡ ἐργασία τοῦ 1927 ἀπεκάλυψε μέγα τετράγωνον οἰκοδόμημα, διαστάσεων 30 μ. 20 × 33.55, ἔχον ὀρθογώνιον αὐλὴν περιβαλλομένην ὑπὸ στοῶν

καὶ δωματίων. Ίκαναὶ βάσεις τῶν βασταζόντων τὴν στέγην τετραγώνων στύλων ἐκ σκληροῦ λίθου εὐρέθησαν κατὰ χώραν, εἶναι δὲ ἀρίστης ἐργασίας. Ἡ ὅλη διάταξις καὶ ἡ θέσις τοῦ οἰκοδομήματος καθιστᾷ πιθανωτάτην τὴν εἰκασίαν τοῦ κ. Ὀρλάνδου ὅτι πρόκειται περὶ παλαιστρας. Τὸ δὲ κατὰ τὸ 1924 διαφανὲν πρὸς βορρᾶν πρό-
 πυλον ἦτο ἡ εἴσοδος τῆς παλαιστρας. — Ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ σπου-
 δαίου τούτου οἰκοδομήματος θέλει συντελεσθῆ κατὰ τὸ ἐπιὸν ἔτος.
 Ἡ ἀνασκαφὴ ἐν γένει τῆς Στυμφάλου εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τῆς
 μεγάλης δυσκολίας, τὴν ὁποίαν γεννᾷ ὁ κατακλυσμός τοῦ ἀρχαιο-
 λογικοῦ ἐδάφους ὑπὸ τοῦ ὕδατος τῆς λίμνης καὶ ἀπαιτεῖ μακροθυ-
 μίαν καὶ ὑπομονήν, ἡ ὁποία εὐτυχῶς δὲν ἐπέλιπε τὸν κ. Ὀρλάνδον.

9. Ἐνάτην τέλος ἐργασίαν ἐξηκολούθησεν ἡ Ἐταιρεία ἐν
Λέσβῳ διὰ τοῦ Ἐφόρου κ. Εὐαγγελίδου.

Κατὰ τὸ 1927 ὁ κ. Εὐαγγελίδης ἔσκαψε περαιτέρω τὰ θεμέλια
 ἀρχαῖκου ναοῦ, τὸν ὁποῖον ἄλλοτε ἀνεῦρεν ἐν θέσει Κλοπεδῆ τῆς
 περιφερείας Καλλονῆς. Καὶ ἡ σκαφὴ αὕτη ἀπέδειξεν ὅτι ὁ ναὸς
 οὗτος εἶναι εἰς μεγίστην κλίμακα κατεστραμμένος, συληθέντων
 τῶν λίθων αὐτοῦ, ὥστε καθίσταται δυσχερὴς ἡ ἀνάκτησις τοῦ
 διαγράμματος αὐτοῦ.

Εἰς ἀπόστασιν 5 μ. ἀπὸ τῶν λειψάνων τούτων εὐρέθη ἄλλος
 ναὸς ἐκ τοῦ αὐτοῦ τραχύτου λίθου κατεσκευασμένος, πληρέστερος
 μὲν τοῦ πρώτου, ἀλλὰ μὴ παρέχων ἄρτιον τὸ σχέδιον. Μόνον ἡ ΒΔ
 γωνία σφίξεται ὁποσδήποτε καλῶς μετὰ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς καὶ
 δύο κατὰ χώραν κειμένων βάσεων κιόνων. Ἡ δυτικὴ πλευρὰ ἔχει
 μῆκος 16 μ. 25 καὶ τρεῖς ἀναβαθμούς, τῶν ὁποίων ἡ ἐξωτερικὴ ἐπι-
 φάνεια εἶναι ἀδρομερῶς ἐξειργασμένη κατὰ τὸ μέσον, ἔχει δὲ κατὰ
 τοὺς ἄρμους στενήν λειάν ταινίαν. Τὴν αὐτὴν ἀδρομερῆ ἐργασίαν
 ἔχει καὶ ἡ ἄνω ὀρατὴ ἐπιφάνεια, αἱ δὲ βάσεις τῶν κιόνων ἐδρά-
 ζονται ἐπὶ ἐκβεβαθυσμένης κυκλικῆς ἐπιφανείας. Αἱ λεπτομέρειαι
 αὗται ὡς καὶ ἡ παρουσία τῶν τεκτονικῶν ἀγκώνων δεικνύουσιν ὅτι
 ὁ ναὸς οὗτος δὲν εἶχεν ἐντελῶς περατωθῆ. Ὁ κορμὸς τῶν κιόνων
 ἦτο ἀρράβδωτος, αἱ δὲ βάσεις αὐτῶν εἶχον τὴν διαμόρφωσιν τοῦ
 «αἰολικοῦ» τύπου. Ἐντὸς τοῦ παρακειμένου ἀγροῦ εὐρέθη καὶ κιο-

νόκρανον Αἰολικόν, ὅμοιον πρὸς τὰ προηγουμένως εὑρεθέντα.—Ἡ στενὴ πλευρὰ τοῦ ναοῦ εἶχε, κατὰ τὸν κ. Εὐαγγελίδην, ὀκτὼ κίονας λαμβανομένης ὑπ' ὅψιν τῆς διαμέτρου βάσεως 0.82 καὶ τοῦ διαστήλου 1 μ. 27.—Ὑπολείπεται ἀκόμη νὰ ἀποκαλυφθῇ καὶ ἡ μακρὰ πλευρὰ, ἵνα ὑπολογισθῇ καὶ ταύτης ὁ ἀριθμὸς τῶν κίωνων. Μεταξὺ τῶν χωμάτων εὑρέθησαν τεμάχια καλῶς ἐξεργασμένων πορύνων πλακῶν, τεμάχια ἀνθεμωτῶν ἀκροκεράμων, οἱ ὁποῖοι ἔφερον καὶ ἀνάγλυφα, πόρπη χαλκῆ γεωμετρικοῦ τύπου μετ' ἐγχαράκτων γεωμετρικῶν κοσμημάτων καὶ μικρὸν χαλκοῦν ἀγγεῖον.

Ἡ Λέσβος εἶναι σπουδαῖος ἀρχαιολογικὸς τόπος, σημαντικὸς διὰ τε τὴν Αἰολικότητα τῆς νήσου καὶ διὰ τὴν γειτνίασιν πρὸς τὴν Μ. Ἀσίαν, ἐλπίζομεν δὲ ὅτι ἐπίμονος ἰχνηλασία θὰ φέρῃ τὴν σκαπάνην καὶ εἰς μέρη, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποδώσωσι πλουσιώτερα καὶ ἀρτιώτερα εὐρήματα.

Παρὰ τὸ συντελεσθὲν τοῦτο εὐχάριστον ἀνασκαφικὸν ἔργον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας καθήκον θεωρεῖ τὸ Συμβούλιον νὰ ἀνακοινώσῃ πρὸς Ὑμᾶς καὶ περὶ τῆς θέσεως τοῦ ζητήματος τῶν ἀνασκαφῶν τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖον μέγιστον ἐνδιαφέρει τὴν Ἐταιρείαν, ἀνακινήθῃ δὲ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος πιστεύομεν ὅτι ἐσημείωσε σημαντικὴν πρόοδον.

Περὶ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, ὅπως συμμετάσχῃ ἐπιστημονικῶς εἰς τὸ μέγα τοῦτο ἔργον, ἐγένετο καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου λόγος, οὐδεὶς δὲ εὐτυχῶς σήμερον θέτει ἐν ἀμφιβόλῳ τὸ δίκαιον τῆς ἀξιώσεως, ὅπως ἡ Ἐταιρεία συνεργασθῇ πρὸς ἀποκάλυψιν τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, τῶν ὁποίων τὰ $\frac{3}{4}$ τῶν ἤδη ἀνασκαφέντων μνημείων ὀφείλονται εἰς τὴν σκαπάνην τοῦ ἰδρύματος τούτου καὶ εἰς τὸν ἐπίμονον ζῆλον τῶν δρασάντων ἐθνικῶς ἐν αὐτῷ διακεκριμένων Ἑλλήνων.

Ἡ οἰκονομικὴ δυσπραγία καὶ ἡ ἔλλειψις γενικωτέρου ἐθνικοῦ ἐνδιαφέροντος καθιστῶσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀνεφάρμοστον τὴν ἀνασκαφὴν ταύτην, ἢ ὁποῖα ἐν ἄλλαις περιστάσεσι θὰ ἐθεωρεῖτο

ἔθνικὸν καθήκον ὑψίστης σημασίας. Διὰ τοῦτο δὲ ὅτε ἡ ἐν Ἀθήναις Ἀμερικανικὴ Ἀρχαιολογικὴ Σχολὴ προσεφέρθη νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐξερεύνησιν τῶν ἀρχαίων Ἀθηνῶν, ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία οὐδόλως ἠθέλησε νὰ παρεμβάλλῃ δυσκολίαν, ἀλλ' ἐκφράζουσα τὴν χαρὰν αὐτῆς ἐπὶ τούτῳ, ἐξέφρασε συγχρόνως καὶ τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως μετὰ τῶν Ἀμερικανῶν συμπράξεωσι καὶ Ἕλληνες ἀρχαιολόγοι ἐκ μέρους τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Ὄντως δὲ τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, ὑπουργοῦντος τοῦ κ. Ριχ. Λιβαθινοπούλου, ἐκάλεσε τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐταιρείαν, ὅπως ἐκθέσῃ τὰ τῆς συμπράξεως αὐτῆς ταύτης, ἡ δὲ ἡμετέρα Ἐταιρεία ἀνέπτυξε τότε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τὰς σκέψεις αὐτῆς περὶ τοῦ ζητήματος. Τὰ περὶ τῆς συμπράξεως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἀνεκοίνωσε τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας μετὰ ταῦτα πρὸς τὴν Ἀμερικανικὴν Σχολήν. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εὐρίσκετο ἐφ' ἱκανὸν τὸ ζήτημα, ὅτε, μεσοῦντος τοῦ 1927, ἦλθεν εἰς Ἀθήνας ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ καθιδρύματος κ. Ἐδουάρδος Κάπς, γνωριμώτατος τῶν Ἑλλήνων φίλος καὶ διακεκριμένος ἐπιστήμων, ὅπως ὀριστικῶς διευθετήσῃ τὴν ἀπὸ μακροτέρου ὀψωσθήποτε χρόνου ἐκκρεμοῦσαν ὑπόθεσιν. Ὁ κ. Κάπς προαγαγὼν ὀψωσθήποτε τὸ ζήτημα κατὰ τὰς μετὰ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας διαπραγματεύσεις, ἐνόμισεν ὡσαύτως λυσιτελέσ, ὅπως καὶ μετὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας εἰσέλθῃ εἰς ἀπ' εὐθείας διαπραγματεύσεις περὶ τῶν ὄρων τῆς συνεργασίας. Οὕτω δὲ δι' ἀνταλλαγῆς σκέψεων μεταξὺ τοῦ κ. Κάπς καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀμερικανικῆς Σχολῆς κ. Κάρπεντερ ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ Προέδρου καὶ τοῦ Γραμματέως τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἀφ' ἑτέρου διηυκρινίσθησαν οὕτως εἰλικρινῶς καὶ σαφῶς ἀμφοτέρων τῶν μερῶν αἱ διαθέσεις, ὥστε ὁ κ. Κάπς, ὁ ὁποῖος ἀρχικῶς ἐφοβεῖτο τὴν σύμπραξιν, μετὰ τὸ πέρας τῆς συνεννοήσεως ἠδυνήθη νὰ ἀποστείλῃ μετὰ τοῦ κ. Carpenter πρὸς τὴν Ἐταιρείαν ἐνθουσιώδη ἐπιστολήν, ἐξαίρουσαν τὴν εὐθύτητα καὶ τὴν λεπτότητα, ἧτις ἐπεκράτησεν ἐκ μέρους τῆς Ἀρχ. Ἐταιρείας. Προσεπαθήσαμεν, Κύριοι, νὰ διευκολύνωμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, τὸ δὲ Συμβούλιον τῆς

Ἀρχ. Ἐταιρείας παρὰ τὴν εὐαίσθητον αὐτοῦ θέσιν ἀπέναντι τῶν ἐκ παραδόσεως δικαιωμάτων τοῦ ιδρύματος τούτου, ἠδυνήθη βοηθούμενον ὑπὸ τῆς αὐτῆς εὐθύτητος καὶ λεπτότητος τῶν Ἀμερικανῶν συναδέλφων νὰ ῥυθμίσῃ τὰ πράγματα οὕτως, ὥστε ἢ διὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας Ἑλληνικὴ συνεργασία, ἐν ᾧ ἐθεωρεῖτο δυσεπίτευκτος, νὰ καταστῇ πρᾶγμα. Ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι μεγάλως συνετέλεσεν εἰς τὴν εὐόδωσιν τῶν διαπραγματεύσεων καὶ τοῦ κ. Π. Τσαλδάρη τὸ προσωπικὸν ἐνδιαφέρον, ἐκδηλωθὲν κατὰ τὴν εἰς τὰς ἡμέρας ἐκείνας συμπεσοῦσαν παρουσίαν αὐτοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας. Ἐκύρωσε δὲ τῆς συμφωνίας τὴν σπουδαιότητα ἢ πρὸς παροχὴν τῆς ζητουμένης ἀδείας πρόθυμος ἔγκρισις τῶν ἐν τῇ τότε Οἰκουμενικῇ Κυβερνήσει κυρίων Ἀρχηγῶν τῶν κομμάτων.

Καὶ ἐκ μέρους τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας καὶ ἐκ μέρους τοῦ τελικῶς σχηματίσαντος τὴν σύμβασιν καὶ παρασχόντος τὴν ἀδειαν Ὑπουργείου τῆς Παιδείας κατεβλήθη ἡ δέουσα προσπάθεια, ὅπως καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀνασκαφὴ τῶν Ἀθηνῶν. Πᾶν περαιτέρω βῆμα ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν πέραν τοῦ Ἀτλαντικοῦ φίλων, οἱ ὅποιοι ἀναμφισβητήτως ἔχουσι πλήρη ἐπίγνωσιν τοῦ ἐνδόξου ἔργου, τὸ ὅποιον ἐπεφύλαξεν εἰς αὐτοὺς ἡ Τύχη. Οἰαιδήποτε καὶ ἂν εἶναι αἱ ἀποζημιώσεις τοῦ χώρου, διὰ μὲν τὴν Ἀμερικὴν θὰ εἶναι μικραὶ, ἀπέναντι δὲ τῆς δόξης, ἣτις εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τοῦ ἔργου, εἶναι πάντως μηδαμιναί. Διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία καὶ ἐκ τῶν γλίσχρων αὐτῆς πόρων διέθεσε καὶ κτήματα καὶ εἰσοδήματα ὑπὲρ τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης. Ἀλλὰ παρορμῶντες εἰς γενναιότητα τοὺς Ἀμερικανούς, θεωροῦμεν ἐθνικὸν καθήκον νὰ συστήσωμεν καὶ πρὸς τοὺς ἡμετέρους κατοίκους τοῦ ἀνασκαπτέου χώρου πᾶσαν σωφροσύνην.

Τοιοῦτο ὑπῆρξε τὸ πρὸς τὴν ἀνασκαφικὴν ἔρευναν συνδεδεμένον ἔργον τῆς Ἐταιρείας κατὰ τὸ ἔτος 1927.

Ἀλλὰ τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον ἡμῶν, Κύριοι, δὲν σταματᾷ εἰς

τὰς ἀνασκαφάς, ἀλλ' εἶναι πολλῶ εὐρύτερον. Εἶναι μάλιστα τόσον εὐρὸν τὸ στάδιον τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐργασίας, ὥστε δύναται νὰ προαχθῇ ἡ ἀρχαιολογικὴ ἐπιστήμη καὶ ἄνευ ἀθρόων καὶ συχνῶν ἀνασκαφῶν. Ἡ μελέτη εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία σχηματίζει τοὺς ἀξιόους τοῦ ὀνόματος ἀρχαιολόγους. Ἡ δὲ μελέτη δύναται νὰ γίνῃ οὐχὶ μόνον ἐν τῷ ἀνασκαφικῷ πεδίῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μουσειακῷ ἐργαστηρίῳ. Ὁ περιορισμὸς τῆς ἀρχαιολογικῆς δράσεως εἰς τὴν ἀνασκαφικὴν ἀνακάλυψιν καὶ τὴν ἐκ ταύτης ἀπορρέουσαν πρόσκαιρον δόξαν, δὲν ἀνταποκρίνεται οὐδὲ πρέπει νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν αὐστηρὰν ἐπιστημονικὴν ἀξίωσιν, ἡ ὁποία ἐπάγεται σοβαρωτέρας ὑποχρεώσεις. Σκοπὸς τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν δὲν εἶναι ἀπλῶς ἡ αὔξησις τῶν ὑπαίθρων ἀρχαίων καὶ ἡ πλήρωσις τῶν μουσείων δι' εὐρημάτων, ἀναμενόντων τοὺς μελετητὰς αὐτῶν, ἀλλ' ἡ προαγωγή τῆς ἐπιστήμης διὰ τῆς ἐπεξεργασίας αὐτῶν καὶ ὁ διαφωτισμὸς τῶν πολλῶν περὶ τῆς ἀξίας τῶν νέων μνημείων. Ἐφ' ὅσον δὲ οἱ ἀνασκάπτοντες δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν εὐρημάτων αὐτῶν, ἀναγκαῖον εἶναι τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν πρέπει νὰ βαρύνονται διὰ νέων εὐρημάτων.

Τὰ μέσα τῆς ἐπεξεργασίας πάντοτε προθύμως παρέσχεν ἡ Ἐταιρεία, διὰ τοῦτο δὲ διατηρεῖ ἀντὶ πάσης οἰκονομικῆς θυσίας τὸ ἀπὸ μὲν τοῦ 1837 μετὰ τινων διακοπῶν, ἀπὸ δὲ τοῦ 1884 ἀδιακόπως ἐκδιδόμενον, ἐπιστημονικὸν αὐτῆς περιοδικόν, τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐφημερίδα. Χάριν δὲ τῆς ἐπιστημονικῆς ταύτης δημοσιεύσεως δαπανᾷ καὶ εἰς φωτογραφικὰς ἐργασίας καὶ εἰς σχεδιαστικὰς τῶν τε τόπων καὶ τῶν μνημείων παραστάσεις. — Κατὰ τὸ 1927 ἐξεδόθη ἐπιμελείᾳ τοῦ Γραμματέως εἰς τόμος τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος ἐκ 210 σελίδων, σχήματος τετάρτου, καὶ τριῶν φωτοτυπικῶν πινάκων, περιέχων πραγματείας τῶν κ. κ. Σωτηρίου, Οἰκονόμου, West καὶ Meritt, Wilhelm, Εὐαγγελίδου, Ζέγγελη, Δέφνεο, Παππαδάκι καὶ Ἀρβανιτοπούλου, ἐν δὲ τῷ παραρτήματι τῶν κ. κ. Γερογιάννη, Καραχάλιου καὶ Χατζῆ.

Καὶ τῶν Πρακτικῶν τῆς Ἀρχ. Ἐταιρείας διὰ τὰ ἔτη 1922-1923 καὶ 1924 προώδευσεν ἡ ἐκτύπωσις, ἐλπίζομεν δὲ ὅτι προσεχῶς θὰ

εἶναι ἕτοιμος ὁ τόμος, ὥστε νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐκτύπωσις τῶν Πρακτικῶν τῶν ἐπομένων ἐτῶν μέχρι σήμερον.

Καὶ ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας, τὸ ἀπαραίτητον τοῦτο ἐφόδιον παντὸς ἐπιστημονικοῦ καθιδρύματος ἐπλουτίσθη διὰ τετρακοσίων περίπου νέων τόμων. Ἐνταῦθα εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι καὶ ἰκανὰς δωρεὰς βιβλίων ἔχει ἡ Ἑταιρεία παρ' ἄλλοδαπῶν τε καὶ ἡμετέρων ἀνδρῶν καὶ ἰδρυμάτων, τιμώντων τὸ ἔργον καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἑταιρείας. Μεταξὺ τούτων ἀναφέρομεν τὴν Ἀμερικανικὴν Σχολήν, τὸ ἀρχαιολογικὸν Ἰνστιτοῦτον τῆς Τυβίγγης, τοὺς κ.κ. F.Noack, Hiller von Gärtringen, D. Robinson, Lawrence κ. ἄ. Πρὸς πάντας τούτους ἐκφράζομεν τὰς θερμοτάτας ἡμῶν εὐχαριστίας.

Ἄλλὰ παρὰ ταύτας τὰς δι' ἕκαστον ἔτος ἀρχαιολογικῶν ἐργασιῶν προβλεπομένας τακτικὰς μέχρι τοῦδε ὑποχρεώσεις, τὸ Συμβούλιον ἠσθάνθη ὅτι ἔχει καθήκον νὰ προσθήσῃ καὶ νέον κεφάλαιον δαπανῶν πρὸς ἐνίσχυσιν νέων ἐπιθυμούντων νὰ σπουδάσωσιν ἀρχαιολογίαν ἐν τῇ ἄλλοδαπῇ.

Ὁ ἐπιστημονικὸς οὗτος κλάδος ἔχει τοιαύτην μεγάλην παράδοσιν παρ' ἡμῖν, ὥστε ἀποτελεῖ αὐτόχρημα ἔγκλημα πᾶσα παράλειψις φροντίδος, ὅπως ἡ παράδοσις αὕτη ἐξακολουθήσῃ, μὴ διακοπῇ δὲ ὁ ἐπιστημονικὸς χαρακτήρ τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας, ἐξ οὗ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξαρθᾶται ἡ ἀγαθὴ περὶ ταύτης ὑπόληψις.

Μία τῶν κυριωτάτων φροντίδων πρὸς διατήρησιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ ἀρχαιολογικοῦ πνεύματος εἶναι ἡ ἀρτία προπαρασκευὴ τῶν προοριζομένων δι' ἀρχαιολογικὰς θέσεις. Διὰ τοῦτο δὲ ὀφείλει καὶ τὸ Κράτος, ὅπως ὀχυρώνη πάντοτε τὰς θέσεις ταύτας δι' οὐσιαστικῶν προσόντων, διότι ἄλλως θὰ ἠπειλούμεθα ὑπὸ εἰσβολῆς ἐρασιτεχνῶν καὶ ὠραιολήπτων αἰσθητικῶν, ἐχθρῶν πάσης ἐρεύνης ἐπιστημονικῆς καὶ ἐνσυνειδήτου θαυμασμοῦ τοῦ καλοῦ. «Ὅστις δὲ μετὰ παιδείας ὄρᾳ τὰ καλὰ οὐκ ἂν, οἶμαι, ἀγαπήσειεν ὄψει μόνη καρπωσάμενος τὸ τερπνὸν οὐδ' ἂν ὑπομείναι ἄφωνος θεατῆς τοῦ κάλλους γενέσθαι, πειράσεται δέ, ὡς οἶόν τε, καὶ ἐνδιατρίψαι καὶ λόγῳ ἀμείψασθαι τὴν θέαν».

Ἄλλὰ πρὸς προπαρασκευὴν τοιούτων ἐργατῶν ἀπαιτεῖται οὐχὶ μόνον φύσις δεξιὰ καὶ ἐνάρετος, ἀλλὰ καὶ σπουδὴ ἐπίμονος καὶ μακρά. Τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἀρχαιολογικῶν σπουδῶν τῶν ἡμετέρων νεαρῶν πτυχιούχων φιλολόγων ἢ τῶν νεωτέρων ἀρχαιολογικῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες δὲν ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν εὐρύτερων σπουδῶν εἰς ἀλλοδαπὰ πανεπιστήμια καὶ μουσεῖα, ἠθέλησε τὸ Συμβούλιον νὰ συνδράμη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἦλθε δὲ ὄντως ἀρωγὸν εἰς δύο ἀρχαιολογικοὺς ὑπαλλήλους, τὸν κ. Μαρινᾶτον καὶ τὴν Δ^{δα} Βαρούχα, μεταβάνας πρὸς σπουδὰς εἰς Βερολῖνον κατόπιν ἐκπαιδευτικῆς ἀδείας, βοηθουμένους δὲ καὶ ὑπὸ ὑποτροφίας τῆς ἐν Βερολίῳ Humboldtstiftung, ὑπὲρ τῆς ὁποίας προθύμως συνηγόρησαν οἱ κ. κ. F. Noack καὶ G. Rodenwaldt.

Τὸ Συμβούλιον ἔχει τὴν ἀπόφασιν, ὅπως καὶ κατὰ τὸ ἀρξάμενον καὶ κατὰ μέλλοντα ἔτη ἐξακολουθήσῃ τὴν φροντίδα ταύτην, φροντίδα, διὰ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ εἶναι ὑπερήφανος ἡ Ἐταιρεία, ὅσον ὑπῆρξε καὶ ἄλλοτε, ὅτε ἀποστείλασα, αὐτὴ μόνη τότε, ἄνευ ἄλλης βοηθείας, ὑποτρόφους πρὸς σπουδὴν τῆς ἀρχαιολογίας εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν — εἶδεν ἔπειτα ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων κυρουμένην τὴν ἔγκαιρον ἐκείνην πρόνοιαν αὐτῆς. Καὶ νῦν εὐρισκόμεθα ἐν περιστάσει ἀραιώσεως, συντελεσθείσης τε καὶ ἀπειλουμένης, εἶναι δὲ ἀπόλυτον τὸ καθῆκον πάντων, ὅσοι ἐνδιαφέρονται περὶ τῆς τύχης τῆς ὑπηρεσίας ταύτης, ὅπως λάβωσι πᾶσαν πρόνοιαν, καὶ δὴ ἐπειγόντως, πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν κενῶν, ἵνα μὴ εὐρεθῶμεν, ὅπως ὁ Δευκαλίων, εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δημιουργήσωμεν ἀρχαιολόγους ἐκ λίθων.

Ὑπὸ τοιοῦτο πνεῦμα ἔδρασε, Κύριοι, τὸ Συμβούλιον κατὰ τὸ 1927, ἦτοι τὸ πρῶτον ἔτος τῆς νέας αὐτοῦ τριετοῦς ἐντολῆς, τὴν ὁποίαν μετὰ ζωηρῶς διαδηλωθείσης ἐμπιστοσύνης ἀνεθέσατε εἰς αὐτό.

Ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἐταιρεία δρῶσα ἐν τῇ ὅλῃ Ἐθνικῇ οἰκογενεῖα καὶ ὑπὲρ ὁλοκλήρου τοῦ Ἔθνους δὲν ἐργάζεται, ὅπως λησμονηθῇ ἢ νέα Ἑλλάς διὰ τῆς ἀπασχολήσεως περὶ τὴν ἀρχαίαν, ἀλλὰ

τοῦναντίον σκοπεῖ, ὅπως διὰ τῆς ἀκριβοῦς ἐπιστημονικῆς μελέτης τοῦ ἀρχαίου βίου διαφωτισθῆ καὶ προαχθῆ ὁ νεώτερος ἡμῶν, ἀσχημάτιστος ἀκόμη, βίος. Ἡ μεγάλη ἐκείνη συμβουλή τοῦ Winkelmann ὅτι «διὰ νὰ γίνῃ τις ἄνθρωπος πρέπει πρῶτον νὰ γίνῃ ἀρχαῖος Ἕλληνας» εἶναι καὶ ἡμῶν ἔμβλημα. Οἱ ἐχθροὶ τῶν ἰδανικῶν καὶ οἱ ὑπέρμαχοι τοῦ ὑλισμοῦ δὲν ἐγκρίνουσι τὴν ὁδὸν ταύτην ἀλλὰ δὲν ὑπέδειξαν καλλιτέραν. Ἰδρύματα ὡς τὸ ἡμέτερον ἐμμένουσιν ἀκλόνητα εἰς τὴν ἔνδοξον αὐτῶν παράδοσιν καὶ θὰ ἐξακολουθήσωσι δεικνύοντα εἰς πάντας τὴν ὁδὸν τῆς ἀνυψώσεως καὶ τοῦ ἐξευγενισμοῦ. Οὐδέποτε εἶναι ἀργὰ διὰ νὰ γίνῃ τις ἄνθρωπος.

(Κατὰ παραδρομὴν ἐξετυπώθη ἐν σελ. 1 ὡς ἡμερομηνία τῆς Γεν. Συνελεύσεως τῶν ἐταίρων ἢ 26^η ἀντὶ τῆς ὁρθῆς 19^{ης} Φεβρουαρίου 1928).

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1927

1. ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΤΩ ΙΩΔΕΙΩ ΤΟΥ ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ

Ἐπανελάβομεν καὶ ἐφέτος τὰς ἐν τῷ Ἰωδαίῳ τοῦ Περικλέους ἀνασκαφὰς ἡμῶν δι' ὀλίγων ἐργατῶν δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀναλόγως τῶν ὀλίγων χρηματικῶν μέσων, ἅτινα κατ' ἔτος διαθέτει αὕτη.

Μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους γενομένην ἐντελῆ ἀποκάλυψιν ὀλοκλήρου τοῦ τοίχου τῆς βορείας πλευρᾶς τοῦ οἰκοδομήματος (πρβ. Ἐκθεσὶν μου ἀνασκαφῆς ἔτους 1926), δι' ἧς ἐμάθομεν καὶ τὸ μῆκος τούτου, ὅπερ ἦτο 63,40 μέτρ., προέβημεν ἐφέτος εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ τοίχου τῆς δυτικῆς πλευρᾶς αὐτοῦ.

Τὸ οἰκοδόμημα, ὡς γνωστόν, ἀποκλίνει κατὰ 28° ἀπὸ τοῦ μαγνητικοῦ βορρᾶ.

Ὁ τοῖχος οὗτος δὲν σφίζεται καλῶς, τμήματα δ' αὐτοῦ εὔρομεν κατὰ διαστήματα μόνον καὶ οὐχὶ ἐν συνεχείᾳ, ἐπεσκευασμένα κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐκ παντοίου ὕλικου. Καὶ ὁ τοῖχος οὗτος, ὡς ἐν τῇ ΒΔ γωνίᾳ παρατηρεῖται, ἦτο ἔσωθεν ἐπενδεδυμένος διὰ μαρμαρίνων πλακῶν ἐπιμελῶς εἰργασμένων, ὡς ἦτο καὶ ἐν τῇ ΒΑ πλευρᾷ.

Βαίνει δὲ κατὰ μῆκος τοῦ ἀνατολικοῦ ἀναλήματος τοῦ θεάτρου τοῦ Διονύσου, οὐχὶ ὅμως ἐντελῶς παραλλήλως τούτου, ἀλλὰ μὲ μικράν, ὡς εἵπομεν, ἀπόκλισιν, λόγῳ τοῦ λοξοῦ προσανατολισμοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ κτιρίου.

Δὲν ἔφερε δὲ ὀπισθεν ἄλλον ἀναλημματικὸν τοῖχον, ὡς ὁ τῆς βορείας πλευρᾶς, πρὸς προστασίαν διὰ τὴν συγκράτησιν τῶν ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως κατερχομένων χωμάτων, ὑδάτων καὶ λίθων, καθότι ἐνταῦθα προστατεύεται, ὡς εἵπομεν, ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ ἀνατολικοῦ ἀναλήματος τοῦ θεάτρου, ὅπερ διήκει καθ' ὅλον σχεδὸν τὸ μῆκος τοῦ τοίχου τούτου.

Ἀπεκαλύψαμεν δὲ καὶ τὸ ἀνάλημα τοῦτο τοῦ θεάτρου μέχρι τοῦ στεροῦ εἰς βάθος 7 μέτρων, ἔχον περὶ τοὺς δέκα ἄλλεπαλλήλους δόμους καὶ εἰς

μῆκος 25 μέτρων. Ἐκεῖ, εἰς βάθος πέντε μέτρων, εὔρομεν τάφους χριστιανικούς τοῦ Σ' καὶ Ζ' αἰῶνος, ἐν οἷς ὑπῆρχον πήλιναι λυγγίαι φέρουσαι ἄνωθεν σταυρὸν ὡς καὶ πίθους περιέχοντας ὁστᾶ μικρῶν παιδίων.

Δυστυχῶς ὁ δυτικὸς οὗτος τοῖχος τοῦ κτιρίου δὲν σφίζεται μέχρι τοῦ τέρατος, καταστραφεῖς, ὡς φαίνεται, εἰς μεταγενεστέρους χρόνους, καθότι ἐνταῦθα συνωκίσθη τὸ μέρος κατὰ τοὺς ἐπὶ Τουρκοκρατίας χρόνους, ὡς εὔρομεν καὶ ἐφ' ὅλης τῆς μεσημβρινῆς κλιτύος τῆς Ἀκροπόλεως ὀλόκληρον συνοικισμὸν ἐκτισμένον ἐξ ὑλικῆς εἰλημμένου ἐξ ἀρχαίων οἰκοδομημάτων καὶ δι' ἑξ αὐτοῦ τοῦ Ὁδείου τοῦ ἐπὶ Ἀριοβαρζάνου ἀνοικοδομηθέντος, ὡς π.χ. τεμάχια μαρμαρίνων κιόνων ἀρραβδώτων καὶ ἄλλα ἀρχιτεκτονικὰ τεμάχια Ἑλληνικῶν καὶ Ῥωμαϊκῶν χρόνων.

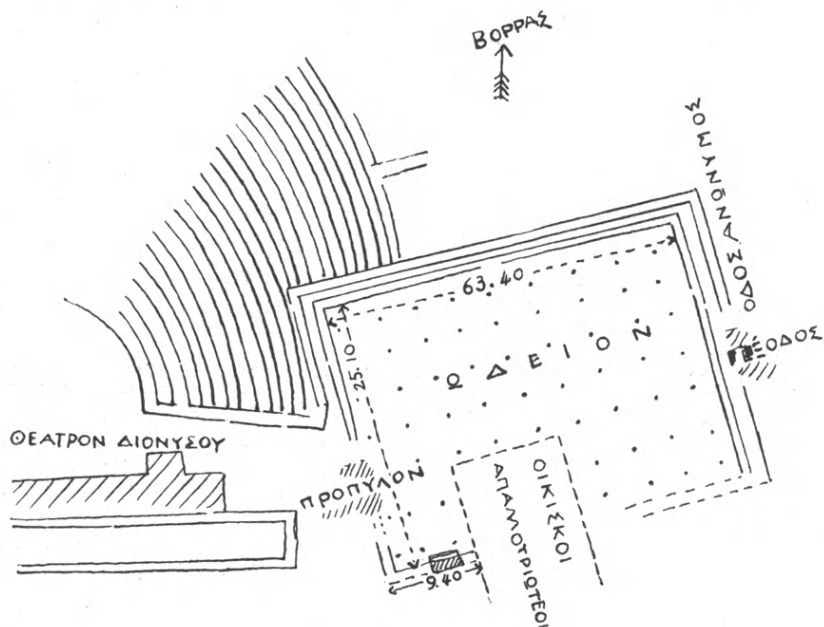
Ἐπίσης εὔρομεν μεσημβρινῶς καὶ ἐγγὺς τοῦ προπύλου τὸ ἐκεῖ διερχόμενον ὑδραγωγεῖον τῆς Ἐννεακρούνου, ἥτοι τετράγωνον πήλινον ὄχετόν, καλυπτόμενον ἄνω δι' ὀριζοντίων πλακῶν ὑψ. 0,46, πλ. 0,30 καὶ πάχους 0,05. Τὸ ὑδραγωγεῖον τοῦτο εἶχον συναντήσῃ καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀνασκαφῶν ἡμῶν ἐν ἔτει 1914 κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ κτιρίου κάτωθεν τοῦ ἐκεῖ διερχομένου Βαλεριανείου τείχους (Judeich Topographie von Athen σελ. 113· πρβ. ΑΕ 1914 σελ. 153). Τοῦτο διέρχεται νοτίως τοῦ προπύλου διευθυνόμενον πρὸς τὸν περίβολον τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου καὶ πρὸ τοῦ ἀρχαιότερου ναοῦ τοῦ Διονύσου (πρβ. Κουρουγιώτην ἐν ΑΔ 1914 σελ. 153) καὶ εἶτα πρὸς τὴν Ἐννεάκρουνον πρὸς δυσμὰς τῆς Ἀκροπόλεως, ὅπου ἀνεκάλυψεν αὐτὴν ὁ καθηγητὴς Dörpfeld (πρβ. F. Graeber: «Die Enneakrunos» ἐν ΑΜ 1905 σ. 23).

Εἰς μῆκος 25 μέτρ. καθέτως ἀπὸ τῆς βορείας πλευρᾶς τοῦ Ὁδείου ἡμῶν, ὀλίγω κατωτέρω τοῦ προπύλου καὶ εἰς ἀπόστασιν μέτρ. 9,40 εὔρομεν τμήμα τοίχου μήκ. 3 μέτρ. (πρβ. σχέδιον ἐν εἰκ. 1) τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς αὐτοῦ τοῦ Ὁδείου, ὅπερ διευθύνεται πρὸς τὰς οἰκίας Ἀντωνακοπούλου καὶ Νάκη, τὰς μήπω ἀπαλλοτριωθείσας καὶ οὕτω δὲν ἠδυνήθη ἢ σκαπάνη νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω εἰς τὴν ἐντελῆ μέχρι τοῦ τέρατος ἀποκάλυψιν τούτου.

Ἡ εὔρεσις τοῦ τμήματος τούτου τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ Ὁδείου εἶναι πολὺ σπουδαία καθότι ὀρίζει τὸ τέρμα τῆς δυτικῆς πλευρᾶς καὶ οὕτω διεπιστώσαμεν θετικῶς πλέον ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε σκαφικῆς ἐργασίας ὅτι αἱ τέσσαρες πλευραὶ τοῦ Ὁδείου δὲν ἔχουσι τὰς αὐτὰς διαστάσεις, διότι ἐνῶ ἡ βορεία ἔχει 63,40 μέτρ. ἡ δυτικὴ ἔχει 25,10. Καὶ τοῦτο, κατὰ τὸν Frickenhau, προέρχεται ἐκ τοῦ σχήματος τῆς σκηνῆς τοῦ Ξέρξου, γνώμη, πρὸς ἣν συμφωνῶν καὶ ὁ συνάδελφος κ. Ῥωμαῖος, λέγει, ὅτι ἡ σκηνὴ τοῦ Ξέρξου πρέπει νὰ εἶχε σχῆμα ὀρθογώνιον, ὡς συμβαίνει συνήθως προκειμένου περὶ τοῦ μέρους τοῦ θεάτρου, τὸ ὁποῖον λέγεται *σκηνή*. Διότι ὡς γνωρίζομεν ἐκ τοῦ Πανσανίου (8,32,1), ὅστις ἀναφέρων τὸ Θεοσίλιον, ἥτοι τὸ Βουλευτή-

ριον τῶν Ἀρχάδων, λέγει, ὅτι τοῦτο ἦτο τετράγωνον οἰκοδόμημα κτισθὲν κατὰ τὸ σχέδιον τοῦ Ἀθήνησιν Ὡδείου τοῦ Περικλέους, ἐξ οὗ συνάγομεν ὅτι τοῦτο ἦτο τετράγωνον παραλληλόγραμμον (πρβ. Ἀνασκαφαὶ Ἀγγλικῆς Ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς ἐν Μεγαλοπόλει ἐν ἔτει 1890 — 2. Excavations at Megalopolis — Suppl. Papers of the Journal of Hell. Studies — Dörpfeld — Das griech. Theater σελ. 133 εἰκ. 55). Εἶχε δηλαδὴ τὸ Θεοσίλιον μῆκος μὲν 66 μέτρ., πλάτος δὲ 52 μέτρ.

Ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ὡδείῳ ἐγνωρίζομεν μέχρι τοῦδε μόνον τὸ μῆκος τῆς

Εἰκ. 1. Ὡδεῖον Περικλέους.

βορείας πλευρᾶς, ἤδη διὰ τῆς ἐφετεινῆς ἀνασκαφῆς ἡμῶν ἐμάθομεν ὅτι τὸ μῆκος τῆς δυτικῆς πλευρᾶς ἦτο 25.10 μέτρ.

Εἶναι ἄρα πιθανώτατον ὅτι τὸ ὀρθογώνιον σχῆμα τῆς σκηνῆς εἰσῆχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰ Μηδικὰ κατὰ τὸ σχέδιον τῆς σκηνῆς τοῦ Ξέρξου 490 π. Χ. καὶ ἐντεῦθεν ἀπεκαλύφθη λοιπὸν ὅτι καὶ τὸ Ὡδεῖον τοῦ Περικλέους δὲν ἦτο ἀκριβὲς τετράγωνον, ὡς ἀναφέρεται, διότι μὲ τὸν χαρακτηρισμὸν τετράγωνον ὁ Πausanias ἐννοεῖ σχῆμα ἔχον οὐχὶ καὶ τὰς τέσσαρας πλευρὰς ἴσας, ἀλλ' ἀπλῶς παραλληλόγραμμον τετράπλευρον, τοῦθ' ὅπερ ἐξάγομεν καὶ ἐκ τούτου, ὅτι ὁμιλῶν ὁ Πausanias περὶ τῶν Ἑρμαϊκῶν στηλῶν ὀνομάζει τοὺς Ἑρμᾶς τούτους τετραγώνους (τετραγώνου ἐργασίας), ἐνῶ

εἶναι ὁ κορμὸς τούτων ἀπλῶς ὀρθογώνιος μὲ μεγαλειότεραν τὴν ἐμπροσθίαν πλευρὰν (πρβ. Πausanίαν Ἀρκαδικὰ VIII XLIII, 6 — Ρωμαῖον ἐν ΑΕ 1911 σελ. 157). Ὡς ἀπέδειξαν αἱ ἀνασκαφαὶ τῶν Ἄγγλων τὸ ἐν Μεγαλοπόλει κτίσμα εἶχε διαστάσεις 66×52, ἡ δὲ σημασία τοῦ τετραγώνου, παρὰ Πausanίαν δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐκλαμβάνηται μαθηματικῶς ἀκριβῆς.

Τὸ ἐπίμηκες ἄρα ὀρθογώνιον σχῆμα τοῦ Ὁδείου δὲν ἀντιτίθεται εἰς τὴν παρὰ Πausanίαν εἶδῃσιν, τοῦναντίον συμφωνεῖ ἐξ ἄλλου πρὸς τὴν γνώμην τοῦ μακαρίτου καθηγητοῦ Frickenhaus περὶ τοῦ Ὁδείου.

Κατὰ ταύτην τὸ Ὁδεῖον τοῦ Περικλέους ἀφοῦ ἀναφέρεται ὅτι ἐποιήθη κατὰ μίμησιν τῆς σκηνῆς τοῦ Ξέρξου ὄφειλε νὰ ἔχη σχῆμα ἐπίμηκες ὀρθογώνιον παρόμοιον πρὸς τὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου, ὡς ἐφηρμοσθῆ μεταγενεστέρως.

Πρὸς τούτοις ἡ λέξις σκηνή, ἀνατολικῆς καταγωγῆς οὖσα, εἰσήχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Περσικῶν πολέμων, ἡ δὲ διὰ τῆς λέξεως δηλουμένη κατασκευὴ (κτιρίου) δὲν ὁμοιάζει πρὸς κυκλοτερεῆ κωνικὴν σκηνήν, ἀλλ' ἦτο ἐν τῇ Ἀνατολῇ εὐρύχωρον ὀρθογώνιον παραλληλόγραμμον κτίσμα, ὡς βλέπομεν ἐν τοῖς ἀναγλύφοις τῶν Περσικῶν καὶ Αἰγυπτιακῶν ἀρχαιοτήτων.

Τὸ μεταξὺ τῶν δύο ἀρχαίων οἰκοδομημάτων, ἦτοι τοῦ Ὁδείου καὶ τοῦ Θεάτρου, ἰδίᾳ πρὸς τὸ μέρος ἔνθα τὸ πρόπυλον (ὄρ. σχέδιον 1), ἔχει ὑποστῆ μεγάλην ἀναστάτωσησιν καὶ καταστροφὴν διὰ τῆς οἰκοδομήσεως ἐν μεταγενεστέρους χρόνοις, κτισμάτων, ὧν θεμέλια εὑρομεν ἰδίως τῶν ἐπὶ Τουρκοκρατίας χρόνων, ὡς εἴπομεν.

Μετὰ τὸ πρόπυλον εὑρομεν τὸ τέρμα τοῦ τοίχου τῆς δυτικῆς πλευρᾶς συμπίπτον πρὸς τὸ τῆς μεσημβρινῆς τοιαύτης. Ἦτο δὲ ὡς εἶδομεν τὸ μῆκος τοῦ τοίχου τῆς μὲν βορείας πλευρᾶς 63,40 μέτρα, τῶν δὲ τριῶν ἄλλων ἄγνωστον, καθόσον ὁ μὲν καθορισμὸς τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς προέβη μόνον εἰς ἀρκετὸν μῆκος ἀνακοπεῖς περαιτέρω ἐκ τῆς ὑπάρξεως ἐκεῖ βαλεριανείου τείχους καὶ τοῦ ἐκεῖ διερχομένου σήμερον ἀωνύμου δρόμου (ὄρ. σχεδ. 1 καὶ ΑΕ 1922 σχέδ. ἀριθ. 1 καὶ 2).

Ἦδη διὰ τοῦ ὀρισμοῦ τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, ὡς ἐκ τῆς εὐρέσεως τμήματος τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τοῦ κτιρίου, μανθάνομεν τὰς διαστάσεις τοῦ Ὁδείου ἡμῶν, ἀλλ' ἡ εὐρεσις τοῦ τοίχου τῆς μεσημβρινῆς ταύτης πλευρᾶς μὲ ἐνέβαλεν κατ' ἀρχὰς εἰς ἀπορίαν, ἂν ἔπρεπε νὰ ταυτίσω αὐτὸ πρὸς τὸ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς ἢ ἂν δὲν ἐπεκτείνεται αὕτη περαιτέρω ὑπὸ τὰς ἀναπαλλοτριώτους οἰκίας, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω.

Τοιαῦτα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐφετεινῆς ἡμῶν ἀνασκαφῆς. Πρὸς προσανατολισμὸν παραθέτω καὶ πρόχειρον σχέδιον τοῦ ἀποκαλυφθέντος τμήματος

τοῦ τοίχου τῆς νοτίου πλευρᾶς τοῦ οἰκοδομήματος ὡς καὶ τῶν κατὰ τὸ πρό-
 τυλον μερῶν ὅσον ἐξηρευνήσαμεν.

Πρὸς τούτοις ἐκαθαρίσαμεν καὶ τὸν ἤδη ἀπὸ ἐτῶν ἀνεσκαμμένον χώρον
 τοῦ Ὀδείου, ὅστις εἶχε καλυφθῆ ἐκ τῶν ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως κατερχομένων
 χωμάτων καὶ λίθων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 17 Δεκεμβρίου 1927.

Π. ΚΑΣΤΡΙΩΤΗΣ

2. ΑΜΦΙΑΡΕΙΟΥ ΣΚΑΦΑΙ (1927)

Ἐφ' ἑτοσ σκαφικαὶ ἐργασίαι ἐγένοντο ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὀχθῶν τῆς
 χαράδρας.

Α') ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς. Τοῦ ναοῦ ὁ βόρειος τοίχος σύγκειται τὰ
 κάτω ἐκ πέντε δόμων, ὧν δύο μὲν, οἱ κατώτατοι (1^{ος} καὶ 2^{ος}), ὡς ὑπευθυν-
 τηρία (πρβ. στερεοβάτης, ὑποδομή, κρηπίς, στοιβή, στρῶμα, στορά), εἷς δὲ
 ὡς εὐθυντηρία (3^{ος}), εἷς δὲ ὁ τῶν ὀρθοστατῶν (4^{ος}), εἷς δὲ ὁ τῶν κατα-
 ληπτῆρων (5^{ος})· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἔχουσι τοὺς λίθους παρὰ μῆκος κειμένους,
 ὁ δὲ 3^{ος} ἔχει τοὺς λίθους φορηδόν, ἐξέχων ἐπικαρσίως ἔνδον τε καὶ ἔξωθεν
 ὕψος δ' ἔχουσιν ὁ μὲν 1^{ος} 0 47, (= 1 1/2 ποδ.), ὁ δὲ 2^{ος} 0 463, ὁ δὲ 3^{ος} 0 465,
 ὁ δὲ 4^{ος} 0 77, (= 2 1/2 ποδ.), ὁ δὲ 5^{ος} 0 195, (δεκαδάκτυλος). Καὶ οἱ μὲν
 ὀρθοστάται (4^{ος} δόμος), ἔχουσι πάχος 0 69, ἦγουν τὸ πάχος τοῦ τοίχου, ἴσαν-
 ται δὲ δίστοιχοι ἐναλλάξ καὶ μονόστοιχοι· τοῦ δὲ 3^{ου} δόμου πολλοὶ λίθοι
 εἰσὶν, ὡς εἰκαστόν, ἄλλοθεν εἰλημμένοι ἢ προπαρασκευασμένοι, ἵνα ἐν ἄλλῃ
 δόμῳ παρὰ μῆκος τεθῶσι· διότι φέρουσιν ἔξωθεν, ἦγουν ἐπὶ τῆς βορείου
 ἐπιφανείας, ἀναθύρωσιν, οἷον ὁ ἐξ ἀνατολῶν 1^{ος}, ἦγουν ὁ δυσμότην τῆς
 παραστάδος, ὁ 3^{ος}, ὁ 10^{ος}, ὁ 12^{ος}, 14^{ος}, 17^{ος}, 18^{ος}, 21^{ος}, 23^{ος}, 27^{ος}, ἴσως δὲ
 καὶ ὁ 2^{ος} κλπ, ἄλλοι δὲ εἰσιν ἔξωθεν ἀποκεκομμένοι καὶ ὁ μὲν 1^{ος} λίθος ἐξέ-
 χει τοῦ 4^{ου} δόμου πρὸς βορρᾶν 0 51, οἱ δὲ ἄλλοι ± 0 30 — 0 36, εἷς δὲ τῶν
 δυσμικωτάτων 0 26, ὁ δὲ δυσμότην τούτου 0 13 εἰρήσθω δὲ καὶ ὅτι ὁ δυσμι-
 κώτατος πῶρος τοῦ 3^{ου} δόμου ἐξέχει δυσμότην τοῦ νοτίου ἄκρου τοῦ δυσμι-
 κοῦ τοίχου 0 12. Ὁ 2^{ος} λίθος ἐξέχει πρὸς βορρᾶν 0 30, τοσοῦτον δ' ἐξέγουσι
 καὶ οἱ ἐξῆς (δυσμότην) πέντε, ἦγουν ἐπὶ τῆς αὐτῆς κείνται καθέτου· ὁ 3^{ος}
 λίθος φέρει, ὡς εἴρηται, ἔξωθεν ἀναθύρωσιν· ὁ 4^{ος} καὶ οἱ ἐξῆς πέντε εἰσὶν
 ἀποκεκομμένοι ἔξωθεν. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ
 βορείου τοίχου τοῦ ναοῦ. Ἡ δὲ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ βορείου τοίχου ἐν μὲν
 τῷ προνάφῳ ἔχει τὸ ἄκρον τῶν κάτω τριῶν δόμων ἐπὶ τῆς αὐτῆς τῷ 4^ῳ δόμῳ
 καθέτου καὶ ὁ μὲν 1^{ος} λίθος τοῦ 3^{ου} δόμου, ἐπειδὴ ἐν Ἀμφιαρείῳ οἱ εἰργα-

σμένοι πῶροι ἔχουσι καθ' ὅλου μῆκος ± 1.28 (πλ. τὸ ἥμισυ τοῦ μήκους, ἦγουν ± 0.64 , πάχ. ± 0.45), τοῦ δὲ ὀρθοστάτου τὸ πᾶχος εἶνε, ὡς εἴρηται, 0.69, ἢ ἀνέκαθεν εἶχεν, ὡς εἰκάσαι, μῆκος 120 ($=0.51+0.69$) ἢ ἀπεκόπη ἔνδον (ἐν τῷ προνάφῳ) ὀλίγον (± 0.08 · δηλ. $1.20+0.08=1.28$), ὃ δὲ 2^{ος} λίθος, ἐξέχων, ὡς εἴρηται, τοῦ 4^{ου} δόμου 0.30, εἰ πρὸς βορρᾶν εἶχεν ἀναθύρωσιν, ἀπεκόπη ἐν τῷ προνάφῳ ± 0.29 (δηλ. $0.30+0.69+0.29=1.28$). ἐν δὲ τῷ σηκῷ ἢ ἐσωτερικῇ ἐπιφάνεια τοῦ 3^{ου} δόμου τοῦ βορείου τοίχου φέρει ἀνωμάλως ἀποκεκομμένον τὸ ἄκρον τῶν λίθων· καὶ τὸ μὲν ἄνω ἥμισυ (ὑψ. 0.24 ἀπὸ τῆς ἄνω ἀκμῆς τοῦ δόμου) εἶνε πρόσθεν, ἦγουν νοτόθεν, λειῶς ἀποκεκομμένον, ὥστε ἐξέχει τοῦ 4^{ου} δόμου 0.08—0.105, τὸ δὲ κάτω (ὑψ. 0.225) ἐξέχει τοῦ 4^{ου} δόμου ἀνωμάλως ὡς 0.27. Ἡ ἀποκοπὴ αὕτη ἐγένετο, ὡς εἰκάσαι, χάριν θέσεως ἐδωλίων (πρβ. Βερσάκης AM 1908 256, Dörpfeld AM 1922 28), ὅτι δὲ καὶ ἐν τῷ ναῷ ὑπῆρχον, ὡς ἐν τῇ στοᾷ, θρανία, δηλοῦται ἐκ τριῶν βάσεων ποδῶν θρανίου, ὧν μία μὲν κεῖται ἐν τῇ τοῦ προνάου βορρανατολικῇ γωνίᾳ, μία δὲ ἐν βορροδυσμικῇ (σφίζεται καὶ ὁ πούς κατὰ χώραν), μία δὲ ἐν τῇ τοῦ σηκοῦ βορρανατολικῇ γωνίᾳ· ἐπὶ τῶν ποδῶν τούτων ἔκειντο τὰ τοῦ θρανίου ἐπιθήματα φέροντα ἐπὶ τῆς προσθίας ὑποσκοίλου ἐπιφανείας τὸ ὄνομα τοῦ ἀναθέντος (πρβ. AE 1892 53 (83-88)· ἐν τῇ στοᾷ τὰ ἐπιθήματα εἶχον ὑπόκυρτον τὴν προσθίαν ἐπιφάνειαν).

Ἐν τῷ τοῦ σηκοῦ δυσμικῷ τοίχῳ τοῦ μὲν βορείου τμήματος, ἦγουν τοῦ βορραθεν τῆς δυσμικῆς θύρας, ὁ 3^{ος} δόμος καὶ ὁ 2^{ος} κεῖνται παρὰ μῆκος, ἦγουν δὲν ἐξέχουσιν, ἐπικαρσίως δὲ κείμενος ὡς εὐθυντηρία ἐξέχει ὁ κατώτατος, ὁ 1^{ος}, τοῦτο δὲ διότι διὰ τὸ κάταντες τοῦ ἐδάφους ὁ δυσμικὸς τοίχος ἐθεμελιώθη βαθύτερον, διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον ἔτι ταπεινότερον κεῖται ἢ εὐθυντηρία τοῦ νοτίου τμήματος τοῦ δυσμικοῦ τοίχου, ἦγουν τοῦ νοτόθεν τῆς θύρας.

Τὸ δάπεδον τοῦ σηκοῦ ὀρίζεται ὑπὸ τοῦ ὁδοῦ τῆς δυσμικῆς θύρας καὶ τῆς ἄνω ἐπιφανείας τῶν βατήρων τῶν ἐσωτερικῶν κίωνων· κεῖται δὲ τοῦτο 0.136 ταπεινότερον τῆς κάτω ἄκρας τοῦ 3^{ου} δόμου. Ἄλλ' ὑπολογιστέον καὶ τὰς τρεῖς βάσεις τῶν θρανίων τοῦ προνάου καὶ τοῦ σηκοῦ· καὶ ἐν μὲν τῷ προνάφῳ ἢ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς δυσμικῆς τοῦ θρανίου βάσεως, ἐφ' ἧς, ὡς εἴρηται, σφίζεται καὶ ὁ πούς τοῦ θρανίου, κεῖται 0.196 ταπεινότερον τῆς κάτω ἀκμῆς τοῦ 3^{ου} δόμου, ἦγουν 0.06 ταπεινότερον τοῦ εἰρημένου ὁδοῦ τῆς δυσμικῆς θύρας ($0.196-0.136=0.06$)· ἐν δὲ τῷ σηκῷ, ἐπειδὴ ἢ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς ἐν τῇ βορρανατολικῇ γωνίᾳ βάσεως τοῦ θρανίου κεῖται 0.043 ταπεινότερον τῆς κάτω ἀκμῆς τοῦ 3^{ου} δόμου, τὸ δάπεδον ἔκειτο 0.153 ὑψίτερον τοῦ δαπέδου τοῦ προνάου ($0.196-0.043=0.153$). Ἔτι δὲ προσθετέον ὅτι ἐπὶ τῆς δυσμικῆς ἐπιφανείας τοῦ σηκοπροδομίου τοίχου τὸ κάτω ἄκρον τοῦ 2^{ου} δόμου ἔγλυπται μέχρι μὲν ὕψους ἀπὸ τῆς κάτω ἄκρας 0.085 εἰς βάθος ἐκ δυ-

σμῶν πρὸς ἀνατολὰς 0 045, ἄνω δὲ τούτου ἔτι ὕψος ὅσον ἐπὶ 0 04 εἰς βάθος 0 037· ἡ ἐντομὴ αὕτη ἐγένετο, ὡς φαίνεται, χάριν πετεύρου (πρβ ΑΕ 1919_{101 α}), τοιαύτην δ' ἐντομὴν (ὕψ. \pm 0 095) φέρει καὶ ὁ ἕξ ἀνατολῶν δυσμότην τῆς παραστάδος 2^{ος} πῶρος τοῦ 2^{ου} δόμου τοῦ βορείου τοίχου τοῦ προνάου. Αἱ ἐντομαὶ αὗται μαρτυροῦσιν ὅτι τὸ πάλαι ἐνταῦθα ἦν τὸ δάπεδον, εἶτα δὲ μετεβλήθη ἐν τε τῷ προνάῳ καὶ ἐν τῷ σηκῷ· καὶ ἐν μὲν τῷ σηκῷ τὸ δάπεδον, καθ' ἃ ἐκ τῆς βορρανατολικῆς τοῦ θρανίου βάσεως δηλοῦται, ὑψώθη κατὰ 0 093 ἀπὸ τοῦ ὁδοῦ τῆς δυσμικῆς θύρας (0 136 - 0 043 = 0 93), ἐν δὲ τῷ προνάῳ, ἐπειδὴ ἡ δυσμικὴ τοῦ θρανίου βᾶσις κεῖται 0 267 ἄνωθεν τῆς κάτω ἄκρας τοῦ 2^{ου} δόμου, ἐγένετο ταπεινότερον τοῦ ὁδοῦ κατὰ 0 06 (δηλ. 0 463 - 0 267 - 0 136 = 0 06). Τὸ δάπεδον τῆς εἰσόδου, ἦγουν τοῦ στυλοβάτου τοῦ προσώπου, τοῦ ναοῦ ἦν ἰσόπεδον τῷ τότε δαπέδῳ τοῦ προνάου, τῷ καὶ νῦν διὰ τοῦ σφζομένου ποδὸς τοῦ θρανίου δηλουμένῳ.

Τοῦ σηκοπροδρομίου τοίχου σφζονται ἐν τῷ βορείῳ τμήματι ἐν μέρει τρεῖς δόμοι, ὧν ἐπὶ τοῦ πρώτου ἐγλυπται μοχλοβόθριον χάριν τοῦ ἀρμοῦ τῶν ὑπερκειμένων λίθων τοῦ 2^{ου} δόμου. Καὶ τὸ μὲν μέσον τοῦ σηκοπροδρομίου τοίχου δὲν σφζεται (παρεσύρθη, ὡς γνωστόν, μετὰ τοῦ νοτίου ἡμίσεος τοῦ ναοῦ ὑπὸ τοῦ χειμάρρου), ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτόθι θύρωμα ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τὸ πρόσωπον τοῦ προνάου κατεχόμενον ὑπὸ τῆς προστάσεως ἦν ἀνοικτόν, τὸ δὲ θύρωμα τοῦτο κατ' ἐπιγραφὴν εἶχε τὸ *ὑπέ]ρθυρον καὶ τὸν ὁδὸν λευκοῦ λίθου* (ΑΕ 1925/6 39₇). Κατὰ τὰ προειρημένα τὸ δάπεδον πρῶτον μὲν ἦν ὑπὸ τὸ πέτευρον, ἦγουν ἀντεστοίχει ὑπὸ τὴν κάτω ἀκμὴν τοῦ 2^{ου} δόμου, ἔπειτα, καλυφθέντος τοῦ πετεύρου, ὑψώθη ἐν τῷ προνάῳ (πρβ δυσμικὴν βᾶσιν τοῦ θρανίου) 0 267 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀκμῆς, ἐν δὲ τῷ σηκῷ (πρβ βορρανατολικὴν βᾶσιν θρανίου) ὑψώθη 0 42 ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀκμῆς (δηλ. 0 463 - 0 043 = 0 42), προστεθῆτω δὲ ὅτι ἐν τῷ προνάῳ κατὰ τὴν ἀνατολικὴν βᾶσιν τοῦ θρανίου τὸ ἀπὸ τῆς κάτω ἄκρας τοῦ 2^{ου} δόμου ὕψος εἶνε 0 238, ἦγουν 0 029 ταπεινότερον τοῦ κατὰ τὴν δυσμικὴν (0 267 - 0 238 = 0 029), ἀλλὰ καὶ ἡ κάτω ἄκρα τοῦ 2^{ου} δόμου τοῦ προνάου κεῖται κατὰ 0 015 ταπεινότερον τῆς τοῦ 2^{ου} δόμου τοῦ σηκοῦ (τὸ ὕψος τοῦ 2^{ου} δόμου ἐν μὲν τῷ σηκῷ εἶνε 0 463, ἐν δὲ τῷ προνάῳ 0 448). Οὕτω δὲ ἐκ τοῦ δαπέδου τῆς τε εἰσόδου (= στυλοβάτου) ἅμα καὶ τοῦ προνάου (κατὰ τὸ βορρεῖον ὑπὸ τοὺς βασμοὺς τῆς εἰσόδου σφζονται καὶ λείψανα καταστρωτήρων, ἐν μέρει φορηγδὸν καὶ παρὰ μῆκος κείμενα) ἀνέβαινον, ὡς εἰκάσαι, διὰ βασμοῦ (ἴδου λευκοῦ μαρμάρου ὕψ. 0 153) τοῦ σηκοπροδρομίου τοίχου εἰς τὸ δάπεδον τοῦ σηκοῦ. Περὶ τῶν βασμῶν τῆς εἰσόδου τοῦ ναοῦ προσθετέον ὅτι ἐξέχουσιν ὁμοίως καὶ πρὸς βορρᾶν (βορρᾶθεν τῆς παραστάδος).

Ἐν τῷ σηκῷ ἐπὶ τοῦ δυσμικωτάτου βατήρος (ὕψ. 0 255) σφζεται κατὰ χώραν ὁ κάτω σφόνδυλος, ἀρράβδωτος, διαμ. κάτω μὲν 0 61 ἄνω δὲ 0 575,

ὑψ. 1 03, ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄλλοι βατῆρες (1^{ος} ἐξ ἀνατολῶν, 2^{ος}, 3^{ος}· ὁ 4^{ος} εἶνε ἄνω ἐφθαρμένος) φέρουσι κεκαραγμένον κύκλον διαμ. 0 79 χάριν τοῦ κάτω σφονδύλου (ὁ βατῆρ ἔχει πλ. \square 0 88), εἰκάζεται ὅτι ὁ σφζόμενος σφόνδυλος εἶνε περίξ κατὰ 0 09 ἀπεξεσμένος (δηλ. $\frac{0 79 - 0 61}{2} = 0 09$).

Περὶ τοῦ ἐν τῇ βορροδυσμικῇ τοῦ σηκοῦ γωνία πίθου ἐγένετο λόγος ἐν ΠΑΕ 1924.

Βωμός (ΠΑΕ 1884 πίν. Ε' Β). Ἀνακαθαρθέντος τοῦ βωμοῦ ἀπεκαλύφθησαν οἱ ἐν αὐτῷ δύο μικροὶ βωμοί, καὶ ὁ μὲν ἀνατολικὸς ἔχει μῆκος (δυσμανατολικὸν) 1 375 (πλ. 1 65), ὁ δὲ δυσμικὸς ἔχει μῆκος (δυσμανατολικὸν) 3 71, ἔφερε δὲ ἐκάτερος περίξ πλαισίον λευκοῦ μαρμάρου. Ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ ἀνατολικοῦ βωμοῦ ὑπάρχει τετράγωνον κοίλωμα (βάθ. 0 09), ἔχον πλευρὰς 0 295 × 0 12, ἐπὶ δὲ τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ δυσμικοῦ βωμοῦ ὑπάρχουσι δύο τετράγωνα κοιλώματα (βάθ. 0 082), ὧν τὸ μὲν ἀνατολικὸν ἔχει πλευρὰς 0 30 × 0 16, τὸ δὲ δυσμικὸν ἔχει 0 315 × 0 14· Ἐκ τῶν ἐπὶ τοῦ πλαισίου ἀναθυρώσεων συνάγεται ὅτι ἐφίδρυτο καὶ ἄλλος δόμος.

Δυσμόθεν τοῦ βωμοῦ ἀπεκαλύφθησαν δύο ὄχετοί, μεταξύ δὲ βάσεις τινὲς ἀναθημάτων, πάντα ἐκ τοῦ ὑπονόμου Δ πρὸς νότον διήκοντα. Καὶ ὁ μὲν ἀνατολικός, ἤγουν ὁ παραβώμιος, ὄχετός, ± 0 35 ἀπέχων τοῦ βωμοῦ, ἔχει λίθινα τοιχώματα καὶ καλύμματα (πλ. ± 0 60), ἔφερετο δὲ ἐπικρασιῶς ὑπὸ τὸν ὑπόνομον Δ, παρ' ὃν καὶ ἔχει δύο ὀρθοστάτας, ἐῶντας διάρρουν 0 36 (ὑψ. 0 78), ἄνωθεν δὲ τούτων ἐπίκειται πῆλινον πειόσχημον τμήμα τοῦ ὑπονόμου Δ· ὁ ὄχετός οὗτος ἔφερετο ἐνταῦθα ἐκ δυσμῶν ὑπὸ βράχον, προερχόμενος, ὡς εἰκάσαι, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον· σφίζεται εἰς μῆκος 5 22 ἀπὸ τοῦ ὑπονόμου Δ, ἔφερε δὲ τὸ ὕδωρ εἰς τὴν νοτόθεν τοῦ βωμοῦ πηγὴν. Δυσμόθεν τοῦ ὄχετοῦ τούτου, ἴδρυνται, ὡσαύτως βορρονοτίως, ἀπαντικρὺ (ἀνατολόθεν) τοῦ ναοῦ βάσεις τινὲς ἀναθημάτων, ὧν μία φέρει τρίγωνον κοίλωμα χάριν τοῦ ἀναθήματος. Τοῦ δὲ δυσμικοῦ ὄχετοῦ, κειμένου δυσμόθεν τῶν βάσεων τῶν ἀναθημάτων, σφίζονται λείψανα, ἃ βορρᾶθεν μὲν σύγκεινται ἐκ πηλίνων πλίνθων ὡς στέγης, ἄλλοθεν εἰλημμένων, δυσμόθεν δὲ τῆς πηγῆς ἐκ κυλινδρικών πηλίνων σωλήνων (διαμ. 0 20) μεταξύ ὀγκολίθων, εἰκάζεται δὲ ὅτι ἀρχαιότερος ὢν τοῦ ὑπονόμου Δ κατελείφθη μετὰ τὴν τούτου κατασκευὴν.

Τὸ βορροδυσμόθεν τοῦ βωμοῦ τμήμα τοῦ ὑπονόμου Δ φέρει ἐπὶ τῆς βορείου πλευρᾶς τμήματα τῶν ἐδωλίων τοῦ περιβωμίου παρὰ μῆκος κείμενα, ἐπὶ τούτων δὲ ὡς καλύμματα (ἀμφοτέρων τῶν πλευρῶν) φέρει πέντε τμήματα φορητῶν κείμενα, ἐχρησθήσαν δὲ ταῦτα πρὸς ἄλλοις μετὰ τὴν καθάρσεις τοῦ βωμοῦ καὶ τοῦ ἀρχαίου ναΐσκου (πρβ ΑΕ 1891, ΠΑΕ 1924). Ὁ ὑπόνομος Δ φέρει πῆλινον ὄχετὸν πειόσχημον (διάρρους ± 0 14 — 0 16). Παρὰ τὸ δυσμικὸν ἄκρον τοῦ περιβωμίου ὁ ὑπόνομος κάμπτεται, πρὸς τὴν

καμπήν δὲ ταύτην ἐφέρετο ἐκ τῶν ὑποκάτω τοῦ μνημείου Σύλλα, πρὸ τούτου δὲ (δυσμύθεν) εἶχε τὸν ροῦν πρὸς τῇ βορείῳ πλευρᾷ τοῦ ναοῦ. Καὶ κατὰ μὲν τὰ ἔμπροσθεν τοῦ ναοῦ ἐκατέρωθεν τοῦ ὑπονόμου Δ ἠΰρηνται λείψανα ἀρχαιοτέρων ὑπονόμων κρυπτῶν, φερόντων εὐμεγέθη πώρινα καλύμματα· τὸ δὲ πρὸς τῇ βορείῳ τοῦ ναοῦ πλευρᾷ τμήμα τοῦ ὑπονόμου ἔνθα μὲν φέρει ὡσαύτως πώρινα καλύμματα, ἔνθα δὲ διέρρει εἰς βάθος ὡς 1 50 διὰ τοῦ βράχου τετρημένου, ἔνθα δὲ διὰ τριῶν εὐρυτάτων σωλήνων πηλίνων παρεμφερῶν τοῖς τοῦ ἐν τῷ θεάτρῳ ὑπονόμου, φέρει δὲ καὶ φρεατίαν, ἧς τὸ στόμιον (τετράγωνον, πλ. $\pm 0 45 \times 0 48$) σύγκειται ἐκ τεσσάρων εἰργασμένων λίθων (μαρμάρου καὶ τριῶν πώρων)· τὸ δὲ ὀχετόκρανον εἶχεν ὁ ὑπόνομος ἐκ τοῦ βράχου τοῦ βορρᾶθεν ὄρους παρὰ τὰ δυσμικά τοῦ ναοῦ, ὅπου καὶ σταλακτίδας τὸ ὕδωρ καταρρέον εἰς ἀσκεπὲς ἐκδοχεῖον ἐσχημάτισεν εἰς μῆκος μὲν ὅσον ἐπὶ ἐν μέτρον, εἰς βάθος δὲ ὅσον ἐπὶ δύο μέτρα· ἡ δὲ καταφορὰ τοῦ ὕδατος ἐπὶ μῆκουσ 8 70 ἦν ὕψ. 0 48. Δυσμύθεν τῆς φρεατίας ἠΰρέθη νόμισμα μέγα (διαμ. 0 032, πάχ. 0 004) χαλκοῦν τοῦ π X 120, ἐφ' οὗ ἔνθεν μὲν προτομὴ Ἀδριανοῦ πρὸς δεξιὰ καὶ **HADRIANVS AVG III PP**, ἔνθεν δὲ Ἀδριανὸς δεξιούμενος τὴν Ἀχαιΐαν γονυκλινῆ καὶ ὕδρια, περίξ δὲ **RESTITVTORACHAIAE** καὶ κάτωθεν **SC**.

Πρὸ τοῦ ναοῦ ἠΰρέθη στήλη, φέρουσα ἐπιγραφὴν *ὄρος*, καὶ ἀργυροῦν νόμισμα *Ἀλεξανδρον* καὶ προξενία ὑπὲρ Ἀγνοδήμου Ἀθηναίου (τῆς π X 3^{ης} εκατονταετηρίδος).

Περὶ τοῦ ἐπιγεγραμμένου βάρθρου IG VII 425 426 = AE 1892³⁷ (67) εἰρήσθω ὅτι σφύζεται ἡ ὄψις καὶ ἡ οὐρά, λείπουσι δὲ αἱ δύο πτέρυγες.

Β') ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης. Ἐπανελήφθη ἡ σκαφικὴ ἔρευνα ἀνατολόθεν τοῦ ἀγορανομίου, ὑψίτερον δὲ ἐπὶ τῆς κλειτύος νοτόθεν τοῦ 156 158 159 (AE 192¹⁰² εἰκ. 2) ἀποκλύπτεται οἰκοδόμημα πλειόνων χώρων, ὧν ὁ μὲν βόρειος τοῖχος, ἦγονν ὁ νότιος τοῦ 156 158, σφύζεται εἰς ὕψος 0 63, (πάχ. 0 41), οἱ δὲ ἄλλοι ὡς 1 56, ὁ δὲ νότιος τῶν χώρων τοῖχος, ὃς εἶνε ἐπτάδομος ἀντηρίς, εἰς ὕψος 2 97. Νοτόθεν ἐρευνηθεὶς ὁ πώρινος ὀχετὸς ὁ διὰ τοῦ 158 εἰς τὴν πομπικὴν ὁδὸν 138 κατιῶν (AE 1922^{102β}) ἐφάνη ὅτι ἐφέρετο ἐκ νότου διὰ τοῦ χώρου 163 καὶ τοῦ βορείου τοίχου τοῦ 163. Ὁ χώρος 163 ἔχει μῆκος δυσμανατολικὸν μὲν 2 47, βορρονότιον δὲ 6 08· καὶ ἀνατολόθεν μὲν ἔφευρον εἴσοδον μεταξὺ δύο κιονίων, ἐπὶ δὲ τοῦ δυσμικοῦ τοίχου (πάχ. 0 48) φέρει θύρωμα, οὗ τὸ πλάτος ἦν, ὡς εἰκάσαι, $\pm 0 90$ (ἡ νοτία παραστάς εἶνε ἐβλαμμένη)· κεῖται δὲ τὸ θύρωμα οὐχὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ δυσμικοῦ τοίχου· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ βορείου τοίχου μέχρι τῆς βορείου παραστάδος τοῦ θυρώματος μῆκος εἶνε 1 89, τὸ δὲ ἐντεῦθεν μέχρι τῆς ἀντηρίδος 4 19, ὥστε, ἀφαιρουμένου τοῦ 0 90 (πλ. τοῦ θυρώματος), ὑπολείπεται νοτόθεν τοῦ θυρώματος μέχρι τῆς ἀντηρίδος μῆκος 3 29. Διὰ τοῦ θυρώματος τούτου ὁ χώρος 163

κοινωνεῖ πρὸς εὐρύτερον δωμάτιον (164· μῆκος δυσμανατολικὸν 4 55)· τοῦτο δὲ πάλιν δι' ἄλλου θυρώματος (ὑψ. 1 56, πλ. 1 00) κοινωνεῖ πρὸς δυσμικὸν δωμάτιον (165· μῆκος δυσμανατολικὸν 2 95)· καὶ τοῦτο δὲ τὸ θύρωμα δὲν κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεταξὺ τοῦ 163 καὶ τοῦ 164 κειμένου τοίχου· τὸ μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ βορείου τοίχου μέχρι τῆς βορείου παραστάδος τοῦ θυραίου τοίχου μῆκος εἶνε 3 14, τὸ δὲ ἀπὸ τῆς νοτίας παραστάδος τοῦ θυρώματος μέχρι τῆς ἀντηρίδος εἶνε 1 78. Ἐν τῷ θυρώματι τούτῳ ἠδρέθη κεραμίδος ἀπότμημα, ἐφ' οὗ ἐν κύκλῳ (διαμ. 0 05) κυκληδὸν ὄνομα ἐργαστηριαρχοῦ Πύθωνος, τῆς μ Χ 3^{ης} ἑκατονταετηρίδος. Νοτόθεν τοῦ βορείου τοίχου τοῦ 164, ἀπὸ τούτου 0 73 ἀπέχων, φέρεται πρὸς τὸν δυσμόθεν ἀκραῖον τοῦ οἰκοδομήματος τοίχου (πάχ. 0 65), προέκτασιν ἅμα ὄντα τοῦ δυσμικοῦ τοίχου τοῦ 156, τοίχος δυσμανατολικὸς πάχ. 0 41 καλῶς φθοροδομημένος, ἄλλος δὲ τοίχος, παρᾶλληλος τούτῳ, φέρεται ἐν ὀρθῇ γωνίᾳ ἀπὸ τῆς βορείου παραστάδος τοῦ θυρώματος, ὡσαύτως πρὸς δυσμάς. Καὶ τὸ μὲν τοῦ 163 χώρου βορρονότιον μῆκος εἶνε, ὡς εἴρηται, 6 08, τὸ δὲ τοῦ 164 εἶνε 5 92, ἣ δὲ διαφορὰ 0 16 ἐξακριβωθήσεται ἅμα τῇ ἐπαναλήψει τῶν σκαφικῶν ἐρευνῶν, διότι πολὺ τῶν ἐνταῦθα χώρων ἔμεινεν ἐφ' ἑτος ἄσκαφον.

Νομίσματα τῷ 1927 ἠδρέθησαν 24 χαλκᾶ καὶ ἐν ἀργυροῦν, ἃ καὶ Ἀθήναζε κομισθέντα κατετέθησαν ἐν τῷ νομισματικῷ μουσεῖῳ.

B. ΛΕΟΝΑΡΔΟΣ

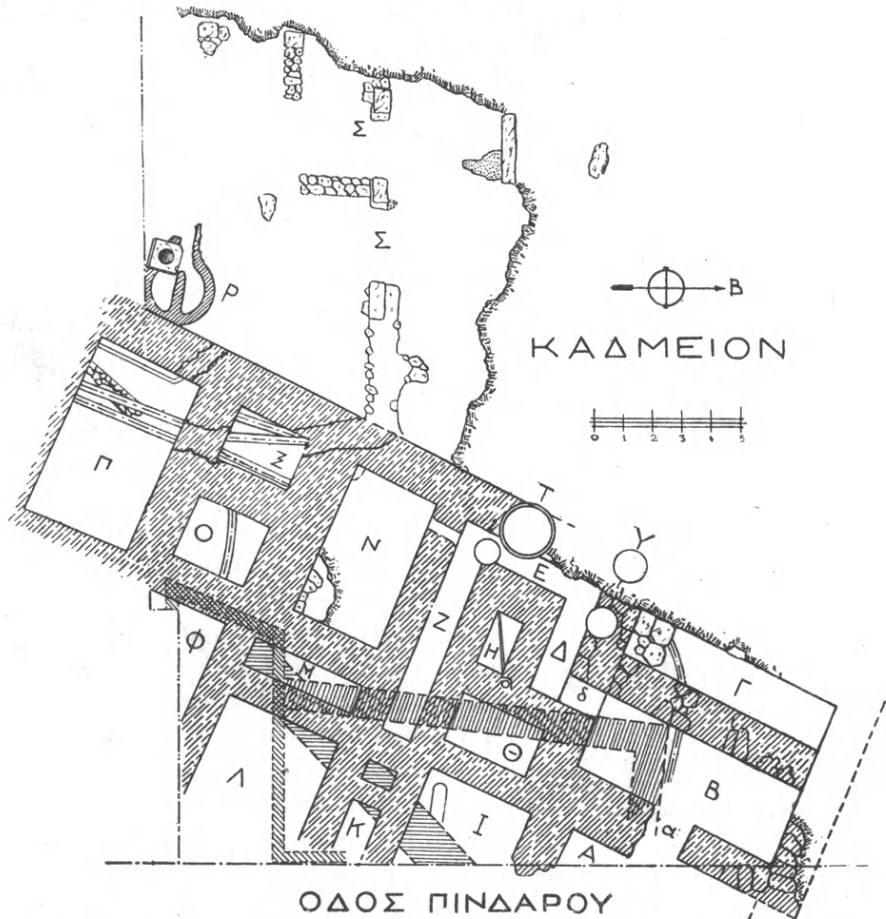
3. ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΤΟΥ ΑΝΑΚΤΟΡΟΥ ΤΟΥ ΚΑΔΜΟΥ ΕΝ ΘΗΒΑΙΣ

Κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1927 ἐπανελήφθη μετὰ πενταετίαν ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ Καδμείου ἀνακτόρου. Ἐν τῷ μεταξὺ εἶχεν ἀπαλλοτριωθῆ μέρος τῆς ἰδιοκτησίας Σπυρομήλιου - Λογοθέτη (Ἐφημ. Ἀρχαιολ. 1909 σ. 57, εἰκ. 1), ἔνθα ἐμέλλομεν νὰ σκάψωμεν. Ἀλλὰ καὶ τοῦ ἀπαλλοτριωθέντος χώρου μέρος μὲν τι πρὸς Α κατεπατήθη πάλιν ὑπὸ τοῦ γείτονος Δαούτη, ἕτερον δὲ μέρος πρὸς Ν ὑπὸ τοῦ Δ. Μακρῆ, αὐτοῦ τούτου, παρ' οὗ, γενομένου ἐν τῷ μεταξὺ κυρίου τῆς ἰδιοκτησίας Λογοθέτου, ἠγόρασε τὸν ἀνασκαπτέον χώρον τὸ Δημόσιον. Ἐν τῷ ὑπολοίπῳ χώρῳ ἀνεσκάψαμεν τὸ βόρειον μέρος ἡμεῖς, (εἰκ. 1), ὅπερ εἶναι τὸ νοτιώτατον τοῦ μέχρι τοῦδε ἀνασκαφέντος ἀνακτόρου.

Ἠρηνήθησαν τὰ κατώτερα χῶματα τοῦ παλαιοῦ δαπέδου τοῦ ἀνακτόρου μέχρι τοῦ βράχου εἰς πάντα τὰ ἀνεσκαμμένα δωμάτια πλὴν τοῦ Ν, Ξ, Ο καὶ Φ (εἰκ. 1Π)· ἐν τῷ Ν ἡ ἐργασία αὕτη ἤρχισεν, ἀλλὰ δὲν συνετελέσθη. Τὰ βαθέα χῶματα ταῦτα δεικνύουσι θραύσματα ἀγγείων προμυκηναϊκῶν, ὧν ἡ ἀκριβεστέρα διάκρισις θὰ γίνῃ ἄλλοτε.

Ἐξετάθη δὲ ἡ νέα ἀνασκαφὴ τοῦ οἰκοδομήματος πρὸς νότον, ἀποκαλυ-

φθέντος ἑνὸς μεγάλου σχετικῶς θαλάμου (βορ. πλευρᾶς μῆκ. 6.20, νοτίας 6.40, δυτ. 3.75, ἀνατολ. 3.80), ὅστις εἶνε ἴσως ὁ πρὸς νότον τελευταῖος τοῦ οἰκοδομήματος (εἰκ. 1 Π). Νοτιώτερον αὐτοῦ ἀφηρέθησαν μὲν πολλὰ χῶματα καὶ εὐρέθη καὶ λείψανον κρήνης ἀνηκούσης πιθανώτατα εἰς τὸ «ἐπάνω λου-

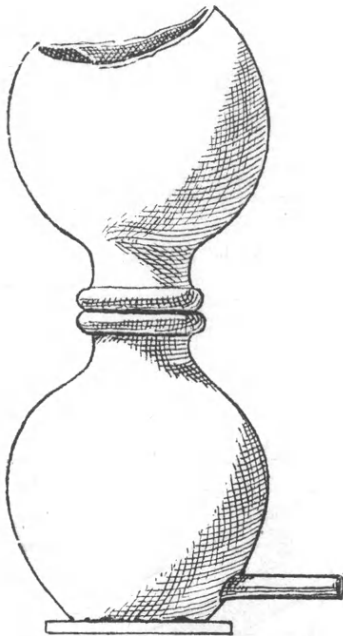

Εἰκ. 1. Τὸ μέχρι τοῦδε ἀνασκαφέν ἀνάκτορον τοῦ Κάδμου. (Τὰ ὑδραγωγεῖα τοῦ θαλάμου Ξ δὲν εἶνε ἀκριβῶς κεχαραγμένα),

τρὸν» (ᾶρα Θηβαϊκᾶ=Ἀρχ. Δελτ. 1917 σ. 3382), ἀλλὰ πάντα ταῦτα εἶνε ὑψηλότερον ἢ ὥστε νὰ λύσωιν ὀριστικῶς τὸ ζήτημα, ἂν τὸ ἀνάκτορον ἐκτείνεται καὶ νοτιώτερον ἢ μή.

Τὰ ὑψηλὰ χῶματα τοῦ θαλάμου διετέμοντο ὑπὸ δύο νεωτέρων ὑδρα-

γωγείων ἐκ πηλίνων στρογγύλων σωλήνων, ὧν τὸ ἐν ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν κλίνον, ἀπέχον δὲ ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ τοίχου 1.70 μ., τὸ δὲ ἕτερον ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, εἰς ἀπόστασιν 2.40 μ. ἀπὸ τοῦ βορείου τοίχου τοῦ θαλάμου. Ἡ χρονικὴ σχέσις ἀμφοτέρων ἀγνωστος, διότι δὲν ἐσφύζοντο κατὰ τὴν διασταύρωσιν αὐτῶν. Τὸ δεύτερον ὑδραγωγεῖον κατέληγε κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ θαλάμου—ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ἐννοῶ μεσαιωνικοῖς χώμασιν—εἰς δεξαμενὴν ἀποτελουμένην (εἰκ. 2) ἐκ δύο ἀγγείων ἁώτων συγκεκολλημένων εἰς τὰ χεῖλη, οὕτως ὥστε τὸ μὲν κάτω, ἔχον ἀντὶ πυθμῆνος πηλίνην πλάκα συγκεκολλημένην, ἴσταται ὄρθιον καὶ διαπερᾶται ὑπὸ τοῦ πρώτου ἢ τελευταίου σωλήνος τοῦ ὑδραγωγείου βαίνοντος πρὸς δυσμὰς ἢ ἐρχομένου ἐκεῖθεν, τὸ δὲ ἐπάνω εἶνε ἀνεστραμμένον, πατοῦν ἐπὶ τῶν χειλέων του συγκεκολλημένων μετὰ τῶν χειλέων τοῦ κάτω. Κατὰ τὸν πυθμῆνα εἶνε ἑλλίπης τὸ ἐπάνω ἀγγεῖον.

Εἰκ. 2. Δεξαμενὴ νεωτέρου ὑδραγωγείου ἀποτελουμένη ἐκ δύο συγκεκολλημένων ἀγγείων.

Πλὴν τούτων τῶν ὑψηλῶν ὑδραγωγείων, ἕτερα τρία διέτεμον τὰ βαθύτερα στρώματα τοῦ θαλάμου βαίνοντα ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν. Τὸ δυτικώτατον τούτων εἰς ὕψος 0.35 ἀπὸ τοῦ δαπέδου τοῦ θαλάμου καὶ παραλλήλως πλησίον τοῦ δυτικοῦ τοίχου χωροῦν, στρέφεται πρὸς δυσμὰς καὶ διατέμνον αὐτὸν λοξῶς, ἐξέρχεται τοῦ θαλάμου. Τὰ ἄλλα δύο εὐρίσκονται βαθύτερον ὑπὸ τὸ δάπεδον, βαθύτατα δὲ πάντων τὸ ἀνατολικώτατον. Τὸ μέσον ἀπέχει ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ τοίχου 1.35 μ. Τὸ ἀνατολικὸν διατέμνει παλαιότατον τοῖχον ἀμέσως ὑπὸ τὸ δάπεδον σφύζομενον ἐν μιᾷ σειρᾷ λίθων, πρὸς οὐδένα δὲ ἄλλον τοῖχον

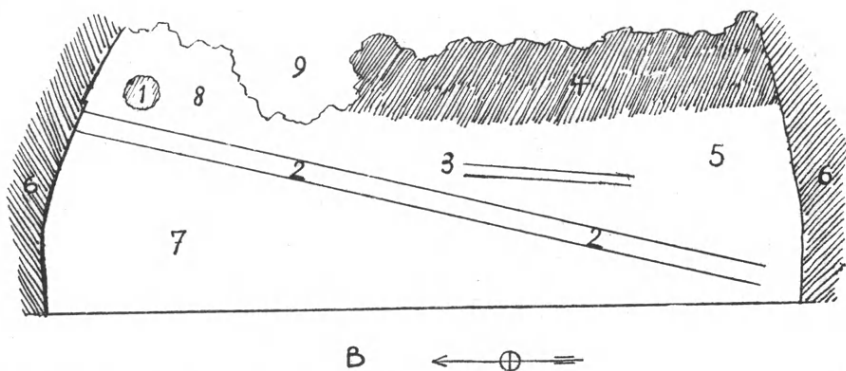
τῆς ἀνασκαφῆς μου ἔχοντα τεκτονικὴν σχέσιν φανεράν.

Τὰ δύο ὑδραγωγεία ταῦτα ἀποκλίνουσι ὀλίγον ἀπ' ἀλλήλων πρὸς Β (τὸ ἀνατολικὸν τίνει πρὸ τὸ ἀνατολικὸν τοῦ θαλάμου Ξ) χωριζόμενα μέχρι τῆς ἀνασκαφῆς ἡμῶν ὑπὸ στενῆς στήλης χώματος (πλ. μέχρι 0.35) ἀθίκτου ἀφ' ὅτου ἐκῆ τὸ ἀνάκτορον. Τὰ χώματα τὰ πληροῦντα τὴν ἀνοιχθεῖσαν τομὴν τῶν ὑδραγωγείων τούτων περιεῖχον ὄστρακα μυκηναϊκὰ καὶ μελανόμορφα καὶ ἐρυθρόμορφα καὶ πολλὰ terra sigillata, οὐδὲν δὲ μεσαιωνικόν. Οἱ σωλήνες πάντων τῶν ὑδραγωγείων εἶνε στρογγύλοι. Τὰ τρία τελευταῖα ὑδραγωγεία ἔβλαψαν τὸ οἰκοδόμημα σπουδαίως· διότι ὄχι μόνον τὰς διαστρώσεις τῶν

χωμάτων τῆς πυρκαϊᾶς κατέστρεψαν καὶ ἐνόθευσαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς τοίχους τοῦ δωματίου (τὸν νότιον, τὸν βόρειον καὶ τὸν δυτικὸν) ἔτεμον προχωροῦντα πρὸς βορρᾶν, ἔνθα εἶδομεν πρὸ ἐτῶν τὴν συνέχειαν αὐτῶν, ἣτις συγκεκριμένως ἠρμηνεύθη ἐν Πρακτ. 1911 σ. 147.

Τὸ δάπεδον τοῦ δωματίου τούτου ἦτο ἐστρωμένον διὰ κεραμίτιδος γῆς λευκῆς ἀποκρότου, ἄλλως τε καὶ ἐκ τοῦ πυρός. Ἄνω τούτου ἦσαν τὰ καύματα, ἡ τέφρα, οἱ ἄνθρακες καὶ τὰ ἄλλα εὐρήματα.

Ὅταν εἶχε συντελεσθῆ ἡ ἀνασκαφή τοῦ δυτικοῦ μέρους τοῦ δωματίου, ἦτοι τοῦ ὑπὸ τῶν βαθέων ὑδραγωγείων τεταραγμένου, ἡ ὄψις τοῦ τμηθέντος χώματος ἡ ὀρωμένη ἀπὸ δυσμῶν ἦτο ἡ εἰκονιζομένη ὑπὸ τῆς εἰκ. 3.

- 1) δοκὸς ἀπηνθρακωμένη βαίνουσα σχεδὸν κατακορύφως.
- 2) δοκὸς πλαγία ἐν μέσῳ χωμάτων ἢ πλίνθων.
- 3) δοκὸς μικροτέρα.
- 4) τοῖχον ἐρείπια ἐκ πολλῶν χωμάτων καὶ λίθων.
- 5) χῶματα ἢ «πλίνθοι» καὶ ὀλίγα ἐπιχρίσματα ξασθέστου καὶ ὀλίγοι λίθοι.
- 6) ὁ βόρειος καὶ ὁ νότιος τοίχος λίθινοι.
- 7) χῶματα («πλίνθοι») ὑπὸ τὴν δοκόν.
- 8) ἀμώδη χῶματα ἢ ἀργιλόδη μετὰ λίθων καὶ πλακῶν γῆινων ὁπτῶν συγκεκριμένων μετὰ τῶν χωμάτων.
- 9) κοίλωμα ἐκ τῆς θεμελιώσεως τοῦ περιβόλου τῆς ἰδιοκτησίας Λογοθέτη κατεδαφισθέντος ὑφ' ἡμῶν. Εἰς τοῦτον ἐστηρίζοντο τὰ νότια κρεοπωλεῖα τῆς ἀγορᾶς, τὰ κατεδαφισθέντα ὑφ' ἡμῶν ὡσαύτως (ΑΕ 1909).

Εἰκ. 3. Τομὴ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς Ν τῶν χωμάτων τοῦ θαλάμου Π ἀμέσως καὶ παραλλήλως πρὸς τὸ ἀνατολικὸν ὑδραγωγεῖον.

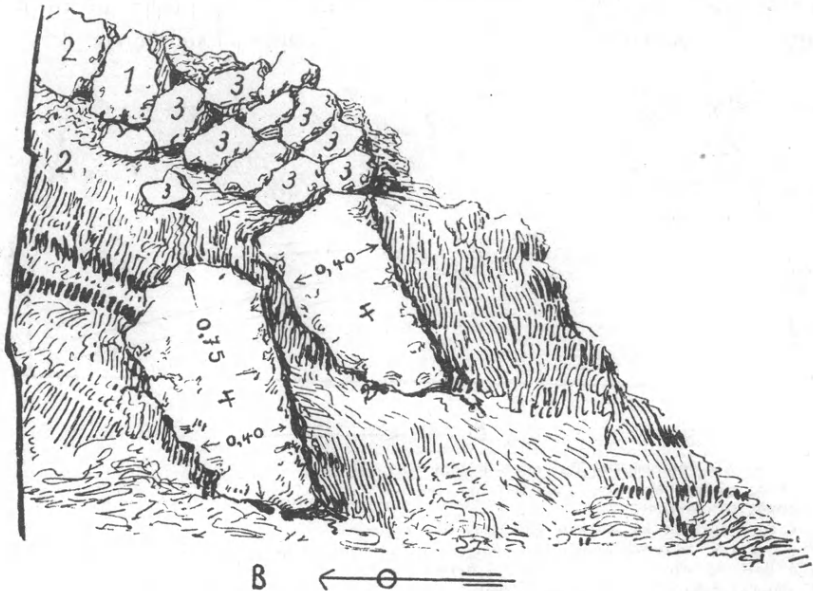
Ὅταν ἡ ἀνασκαφή προυχώρησε πρὸς τὸν ἀνατολικὸν τοίχον, κατωρθώθη ἡ ἀπομόνωσις τῆς εἰκ. 4.

Ἡ ἀνασκαφή ἐγένετο μετὰ μεγάλης δυσκολίας, ἐπειδὴ οἱ λίθοι τοῦ ἀνωτάτου στρώματος εἶχον ἀποτελέσει μετὰ τοῦ συνήθως πολλοῦ πηλοῦ ἐν συμπαγῆς ὄλον, οὗ τὴν ἄκρως δυσχερῆ ἀνασκαφήν διεπίστωσα διὰ πολλοστὴν φορᾶν. Οὐδεὶς δύναται μετὰ τὴν ἀνασκαφήν νὰ φαντασθῆ μετὰ πόσης δυσκολίας διεκρίνομεν ποῦ τοῦ συμπαγοῦς ὄγκου τῶν ἐρειπίων ἦτο ἐπίπαγος ἐρει-

πίων καὶ ποῦ τοῦ τοῖχος τοῦ οἰκοδομήματος. Παρὰ τὴν ἐπίμονον δὲ προσοχὴν ἡμῶν δυστυχῶς ἐγένετο βλάβη τις εἰς τὸν ἀνατολικὸν τοῖχον τοῦ θαλάμου ἔνεκα τῆς κατὰ τὸν τρύγον ἀπουσίας τῶν καλυτέρων ἐργατῶν.

Ὁ βόρειος τοῖχος διετηρήθη εἰς ὕψ. 2 μ. κατὰ τὸ Α μέρος, παρὰ δὲ τὴν ΒΔ γωνίαν 1.40, ὁ νότιος 2.30 ὡς καὶ ὁ ἀνατολικός.

Ἀξιόλογος παρατήρησις ἐγένετο ἀφορῶσα εἰς τὸν οἰκοδομικὸν τρόπον: Οἱ τοῖχοι εἶχον ξυλοδεσίαν ὀριζόντιον καὶ κατακορύφον. Ἡ πρώτη ἦτοὶ κατωτάτη ζώνη ξύλων ἦτο εἰς ὕψ. 0.40 ἀπὸ τοῦ δαπέδου. Ταύτης ἐκλιπούσης

- 1) πλίνθος ἢ δοκος χώματος. — 2) χώματα συμπαγῆ ἢ ἄμορφα. — 3) λίθοι.
4) δοκοὶ συμπαγῶν χωμάτων μετὰ προσώπου ἄνω.

Εἰκ. 4. Τομὴ βορειοανατολικῆς τῆς πληρούμενης τὸν θάλαμον Γ ὀρωμένη ἀπὸ δυσμῶν.

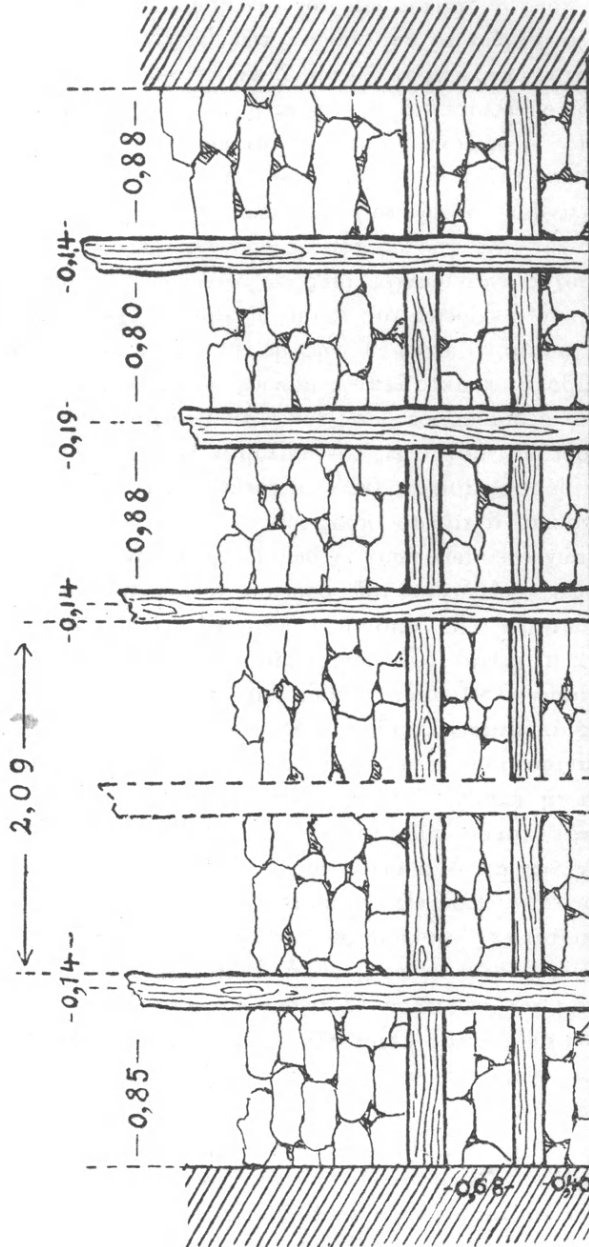
ἔνεκα τοῦ πυρός, ὁ τοῖχος «ἐκάθισεν» φυγὼν ἐκ τῆς κατακορύφου καὶ κλίνας πρὸς τὰ ἔνδον. Εἰς ὕψος 0.68 ἀπὸ τῆς ζώνης ταύτης ἦτο ἕτερα. Ἡ καταστροφὴ ταύτης δὲν εἶχεν ἀποτέλεσμα ὅμοιον τῇ πρώτῃ ἐν τῷ βορείῳ τοίχῳ· διότι ἡ κλίσις τοῦ ὑπερκειμένου μέρους τοῦ τοῖχου πρὸς τὰ ἔνδον τοῦ θαλάμου εἶναι μικροτέρα ἢ ἡ τοῦ κατωτέρου μέρους, ὥστε ἡ βάσις τῆς δευτέρας ταύτης ζώνης νὰ ἐξέχη ὀλίγον ὡς στενὴ βαθμὶς. Ἐν τῇ εἰκόνι ἡ κατάστασις αὕτη παρεστάθη ἐπιτηδὲς ἐν τινὶ ὑπερβολῇ. Πρὸς τὸ δυτικὸν ἄκρον τοῦ βορείου τοῖχου αἱ ἐκκλίσεις αὗται ἀπὸ τῆς κατακορύφου εἶναι μετριώτεροι, ἴσως ἔνεκα τῆς ἰσχυρᾶς γωνίας αὐτόθι. Αἱ αὗται ζῶναι παρατηροῦνται εἰς τὰ αὐτὰ ὕψη

καὶ εἰς τὸν ἀνατολικὸν καὶ τὸν νότιον τοῖχον. Εἰς τὸν ἀνατολικὸν μάλιστα εὐρομένον πονο καὶ τοὺς ἀνθρακας καὶ τὸν ἐσκληρυμμένον ἤδη πηλόν, ὅστις ἐπεκράθητο τοῦ ξύλου φέρων τὸ ἀποτύπωμα τῶν ἰνῶν αὐτοῦ, ἕτερον δὲ μέγα μέρος πηλοῦ εἰς τὴν ὑψηλοτέραν ζώνην διακρίνεται ὁμοίως ὡς βάσις τοῦ ξύλου. Καὶ ὅπου δὲ οἱ ἄλλοτε διὰ τῆς ζώνης χωριζόμενοι λίθοι συνηνώθησαν καὶ συνεκολλήθησαν, ἡ ὀριζοντία διάκρισις αὐτῶν μαρτυρεῖ τὴν ἐκλιποῦσαν ζώνην. Εἰς τὸν νότιον τοῖχον πρὸς ἰσοπέδωσιν τῆς βάσεως τῆς ζώνης ἐτέθη τεμάχιον ὀπτῆς πλίνθου ἐν τῷ τοίχῳ. Ὅμοια ὀριζοντίας ξυλοδεσία εὐρέθη εἰς τὸν νότιον τοῖχον τῆς γωνίας τοῦ μεγάρου Α (Πρακτικὰ 1921, σ. 34). Νῦν δὲ μετὰ προσοχῆς ἐπανιδόντες τοὺς εἰς ἱκανὸν ὕψος σωθέντας τοίχους, ἐπιστώσαμεν, ὅτι καὶ ὁ βόρειος τοῖχος τοῦ θαλάμου Ι ἔχει εἰς τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ μέγαρον ὕψος γραμμὴν ζώνης ξυλίνης, ἧς τὴν βάσιν μάλιστα παρεσκεύασαν καὶ διὰ παρεμβολῆς πλακῶς λεπτῆς μακροῦς, καὶ ἡ νοτιοανατολικὴ γωνία τοῦ θαλάμου Β καὶ ὁ διάδρομος Δ εἰς τὸν νότιον τοῖχον.

Κάθετον ξυλοδεσίαν μόνον εἰς τὸν θάλαμον ΙΙ ἠκριβώσαμεν καὶ μάλιστα μόνον εἰς τὸν βόρειον τοῖχον, ἐνθα τὰ ἐρείπια ἦσαν χωματώδη ἐνέχοντα ὀλιγωτέρους λίθους κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν νότιον καὶ τὸν ἀνατολικὸν τοῖχον, οἵτινες μετὰ τῶν ἐρειπίων ἦσαν ἐν σῶμα σύμπηκτον (εἰκ. 5).

Ἡ κατακόρυφος ξυλοδεσία τοῦ βορείου τοῖχου βεβαιοῦται εἰς τρία σημεῖα: 1) εἰς ἀπόστασιν 0,88 ἀπὸ τῆς βορειοανατολικῆς γωνίας· πέραν τῆς ἀποστάσεως ταύτης μετρεῖται τοῦ ποτε ὑπάρχοντος ξύλου τὸ πάχος 0.14· 2) ἐντεῦθεν εἰς ἀπόστασιν 0.80 πρὸς δυσμὰς ἦτο ἄλλο ξύλον ἐν κοίλῳ χώρῳ πλ. 0.19 καὶ 3) εἰς ἀπόστασιν ἐντεῦθεν 0.88 πρὸς δυσμὰς ἄλλο ξύλον πάχ. 0.14. Αἱ θέσεις πάντων τῶν ξύλων ἦσαν πλήρεις χωμάτων εὐθρόπτων καὶ καταρρεόντων ἅμα τῇ ἐπαφῇ. Ἦνοιξα μίαν μέχρι βάθους 0.20 χωρὶς νὰ φθάσω εἰς λίθον καὶ ἔπαυσα φοβηθεὶς μήπως καταστρέφω τὸν τοῖχον. Περαιτέρω πρὸς τὴν ΒΔ γωνίαν ὁ βόρειος τοῖχος εἶναι βεβλαμμένος ἔνεκα τῶν νεωτέρων ὑδραγωγείων· ἀλλ' εἰς ἀπόστασιν 0.85 ἀπὸ τῆς βορειοδυτικῆς γωνίας οἱ λίθοι κεῖνται ἐπὶ κατακορύφου γραμμῆς, ὥστε ἔχομεν ἐνταῦθα τὴν δυτικὴν πλευρὰν ξύλου κατακορύφου, οὗ ἡ ἀνατολικὴ πλευρὰ δὲν ὑπάρχει ἔνεκα τῆς διαβάσεως τῶν νεωτέρων ὑδραγωγείων· ἀπὸ δὲ τῆς δυτικῆς ἐκείνης πλευρᾶς τοῦ ἐνταῦθα ξύλου μέχρι τῆς δυτικῆς πλευρᾶς τοῦ καταριθμηθέντος ἀνωτέρω ὡς τρίτου ἀπ' ἀνατολῶν κατακορύφου ξύλου εἶναι ἀπόστασις 2.09 μ. χωροῦσα ἀκριβῶς ἐν ἀκόμῃ ξύλου κατακορύφου, ὥστε ἡ ὄψις τοῦ τοῖχου τούτου, πρὶν ἐπιχρισθῆ, θὰ ἦτο ὡς ἡ εἰκὼν 5.

Οἱ ἄλλοι τοῖχοι τοῦ θαλάμου ΙΙ θὰ εἶχον ὡσαύτως ξυλοδεσίαν κατακορύφου, ἀλλ' ἡ βίαια καταστροφή ἐν τούτοις ἠλλοίωσε τὴν παλαιὰν κατάστασιν. Εἶναι ὅμως ἴσως πιθανόν, ὅτι μόνοι οἱ ἐσωτερικοὶ τοῖχοι τοῦ οἰκοδομήματος, οἱ μεσότοιχοι, εἶχον τοιαύτην ξυλοδεσίαν ὡς ἔχοντες πολὺν πηλόν, ἐν ᾧ οἱ

Εἰκ. 5. Σχηματικὴ ἀναπαράστασις τῆς ὕψους τοῦ βορείου τοῖχου τοῦ θαλάμου Π δεικνύουσα τὴν ξυλοδεσίαν αὐτοῦ.
 (Οἱ λίθοι εἶνε κατὰ φαντασίαν, οὐχὶ κατ' ἀντιγραφὴν. Ὑπερ τὴν ἄνω ζώνην δὲν δέκοντα ἄλλην, ἀλλὰ πιστεύω, ὅτι ἔπηγον καὶ ἄλλα).

ἔξω κύριοι τοῖχοι αὐτοῦ ὡς κατ' ἐξοχὴν λιθοκτιστοὶ εἶχον μόνον ὀριζοντίαν. Ἐκ τῶν ξύλων τοῦ οἰκοδομήματος πλεῖστα ἦσαν πεύκινα, ὡς ἐδείκνυε καὶ ὁ φυσικὸς σχηματισμὸς, ὃν διετήρουν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ πολλαχοῦ σταγόνες ἢ σταλακτίται καὶ ὄγκοι ἐκβρασθείσης ῥητίνης καὶ ἀπανθρακωθείσης, ἀποστιλβούσης δέ, ὡς ἔαν εἶχε τακτὴ χθές.

Εἰς ἀπόστασιν 0.79 ἀπὸ τοῦ βορείου τοίχου τῆς ΒΔ γωνίας καὶ παραλλήλως πρὸς αὐτὸν ἔβαιναν ἐπὶ τοῦ δαπέδου δοκὸς πάχους 0.20, στηριζομένη ἐπὶ λίθου τοῦ δυτικοῦ τοίχου, ὅστις ἐσφουρηλατήθη ἐπὶ τινα ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου, ἵνα ὑποδεχθῆ τὴν κεφαλὴν τῆς δοκοῦ. Τοιαύτη διάταξις μαρτυρεῖ ξύλινον δάπεδον· τὸ πόρισμα δὲ τοῦτο ἐνισχύθη εὐρεθείσης 0.75 περαιτέρω πρὸς νότον ἐτέρας δοκοῦ παραλλήλου καὶ προσέτι ἀπὸ δοκοῦ εἰς δοκὸν συνεχῶν πλακωδῶν ξύλων, ὃ ἐστι σανίδων πάχ. 0.03. Ἄλλὰ καὶ ἐκ τοῦ βορείου τοίχου ἀνεχώρει πρὸς νότον δοκὸς εἰς ἀπόστασιν 0.85 ἀπὸ τῆς γωνίας· εἰσήρχετο δὲ τὸ βόρειον ἄκρον αὐτῆς εἰς τὸν τοῖχον καὶ πιθανώτατα συνηλοῦτο ἢ συνεδέετό πως μετὰ τοῦ αὐτόθι κατακορύφου ξύλου τῆς ξυλοδεσίας. Τοιοῦτοτρόπως αἱ σανίδες τοῦ δαπέδου ἐπεκάθηντο ἐπὶ δοκῶν ἀναχωρουσῶν τῶν μὲν ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, τῶν δὲ ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμᾶς καὶ συμπλεκόμενων ἢ συνενουμένων εἰς στερεὸν δικτυωτὸν σχῆμα.

Δοκὸς τις βαίνουσα ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς εἰς ὕψος 0.70 ἀπὸ τοῦ δαπέδου ἔχει πάχος ἤτοι διάμετρον 0.35. Τεμάχιον χώματος ἢ ὠμῆς πλίνθου ἐσκληρωμένης ὑπὸ τῆς πυρκαϊᾶς δεικνύει ἔντυπα ἴχνη τριῶν καλάμων. Τοιαῦτα τεμάχια χωμάτων ἢ πλίνθων μετ' ἰχνῶν καλάμων ἢ καὶ θάμνων εὔρον καὶ ἄλλα σποράδην. Τὸ ἐκ τούτου πηγάζον πόρισμα εἶναι ὅτι, ἀφ' οὗ μάλιστα ἐλλείπουσι κέραμοι, τὸ οἰκοδόμημα θὰ ἐστεγάζετο διὰ δώματος ἐσχηματισμένου διὰ παχειῶν δοκῶν, ἐφ' ὧν ἐπεκάθηντο ἴσως ἄλλαι καὶ εἶτα ἐσχηματίζετο διὰ καλάμων καὶ πηλοῦ δόρωσις. Εἰς ὕψος 0.75 ἀπὸ τοῦ δαπέδου καὶ εἰς ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ μὲν τοίχου 1 μ., ἀπὸ δὲ τοῦ βορείου 2 μ. εὐρίσκω διασταυρουμένας δύο δοκοὺς, ἐφ' ὧν χώματα ἐρυθρὰ μετ' ὀπτῶν πλίνθων πλακωδῶν συντετριμμένων ἢ ὁμοίων λιθίνων πλακῶν. Τοιαῦται διασταυρούμεναι δοκοὶ εὐρέθησαν καὶ ἄλλαι ὑψηλὰ πρὸς Α τοῦ ἀνατολικοῦ βαθέος ὑδραγωγείου ἤτοι κατὰ τὸ κέντρον τοῦ θαλάμου. Δύναται τις νὰ συμπεράνῃ ἐντεῦθεν, ὅτι τὸ δῶμα τῆς ὄροφῆς ἐκαλύπτετο ὑπὸ τῶν πλακῶν τούτων τῶν ἐν πλεονασμῷ ὀπτῶν, ἃς καὶ κατὰ τὰ παλαιὰ ἔτη τῆς ἀνασκαφῆς εὔρομεν ἐν ἀφθονίᾳ. Καὶ τότε καὶ τῶρα αἱ πλάκες αὗται εὐρέθησαν μετὰ πολλῶν χωμάτων εἰς τε τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ χαμηλὰ στρώματα τῆς ἀνασκαφῆς. Ἄλλὰ συχνὰ εἶνε μετὰ τῶν χωμάτων ἢ τοῦ πηλοῦ συνωπτημένα εἰς χονδρὸς ὄγκους, ὥστε νὰ φαίνωνται, ὅτι καὶ ἐν τοίχοις συνεκτίσθησαν μετὰ τοῦ πηλοῦ τὰ τεμάχια ταῦτα ὡς τεμάχια, ἀφ' οὗ μάλιστα παρὰ τὸ μέγα πλήθος αὐτῶν δὲν συγκολλῶνται πρὸς ἄλληλα, ὅσον τοῦλάχιστον ἐπέισθημεν ἐκ δοκιμῆς

προχείρου, τοῦ συγκολλητοῦ τεχνίτου ἀπελθόντος πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἐργασίας ταύτης, ἣτις πρέπει πάλιν νὰ ἐπιχειρηθῆ. Ἄλλ' ὅμως ἡ παρατήρησις κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν ἐπεισέ με, ὅτι πολλὰ τεμάχια πλίνθων πλακωδῶν ὀπτῶν ἦσαν μετὰ πολλοῦ πηλοῦ ἐνεκτισμένα ἐν τοῖς τοίχοις, καὶ ὅτι τοιοῦτοι τοῖχοι ἦσαν κυρίως εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη τοῦ οἰκοδομήματος. Ὁ πηλὸς μετὰ τῶν τεμαχίων τῶν πλίνθων εὐρίσκονται ἐν ὄγκοις συμπήκτους καί, ὅπου ἀπέπεσεν ἡ πλίνθος, κατέλιπε τὸ ἴχνος αὐτῆς γενόμενον ἐπὶ μαλακοῦ τοῦ πηλοῦ ἥτοι κατὰ τὴν ὥραν τῆς κτίσεως. Ὁ χωρίζων τὰ δωμάτια Θ καὶ Ι τοῖχος κατὰ τὸ βόρειον ἄκρον αὐτοῦ εἶναι κατεσκευασμένος ἐκ πολλοῦ πηλοῦ, ἐφ' οὗ ἐπικάθηται μέγας λίθος. Μόνον δὲ ἡ ξυλοδεσία ἐστερέωνε τοιοῦτους ἀτόπους ἄλλως συνδυασμοὺς οἰκοδομικῶν ὑλικῶν καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐκεῖ πρέπει νὰ ὑπῆρχον πρὸς ταῖς βεβαίαις ὀριζοντίαις ξυλίταις ζώναις καὶ τὰ κατακόρυφα ξύλα.

Ἡ ἐκεῖ παρατηρουμένη ἀλλόκοτος ἀνάμειξις τῶν οἰκοδομικῶν ὑλικῶν ὑπῆρχε καὶ ἐν τῷ θαλάμῳ Π κυρίως κατὰ τὸν βόρειον τοῖχον. Πιστεύω ὅτι ὁ νότιος τοῦ θαλάμου τοῖχος θὰ εἶναι ὁ ἔσχατος τοῦ οἰκοδομήματος νότιος τοῖχος, ἐπειδὴ εἶναι στερεὸς διὰ λίθων ἐκτισμένος· καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ δὲ ἐρείπια ἦσαν λιθώδη καὶ δὲν περιεῖχον ἄνθρακας, ἐπειδὴ τὸ πῦρ ἠδύνατο νὰ νέμηται τὰ μεταξὺ τῶν λίθων χάσματα, νὰ καταναλώσῃ τὴν ξυλείαν καὶ νὰ μεταβάλλῃ τὸν νότιον τοῖχον καὶ τοῦ ἀνατολικοῦ τὸ νότιον κυρίως μέρος εἰς ἓνα ὄγκον μετὰ τῶν κρημισθέντων λίθων. Οἱ τοῖχοι δ' ἐσωρεύθησαν πρὸς τὰ ἔνδον, διότι ἡ ἔνδον ξυλοδεσία ἐκάη, καὶ πρὸς τὰ ἔνδον τοῦ μεγάλου θαλάμου κυρίως ἔκλιναν οὗτοι.

Πρὸ τοῦ βορείου τοῖχου τοῦ θαλάμου Π ἦσαν ἐσωρευμένα πολλὰ λείψανα διαλελυμένα καὶ εὐκόλως καταρρέοντα ἢ ἐν ὄγκοις, πάντα δὲ μετὰ πολλῶν τεμαχίων πλίνθων ὀπτῶν ὅτε μὲν χύδην ἐν τοῖς λυτοῖς χώμασιν, ὅτε δὲ συμπετηγῶτων μετὰ σκληρῶν χωμάτων ἢ ἐνίοτε ἀποκολληθέντων μὲν ἀλλὰ καταλιπόντων τὸν τύπον αὐτῶν.

Ταῦτα, ὡσάκις δὲν προέρχονται ἐκ τοῦ δώματος, ἐσωρεύθησαν ἐκ τοῦ κρημισθέντος τοῖχου, ὅστις οὕτως ἀποδεικνύεται ἀσθενέστερος τοῦ νοτίου. Ὅμοίαν σύστασιν φαίνεται ἔχον καὶ τὸ σφζόμενον μέρος τοῦ ἀνατολικοῦ τοῖχου.

Ἄν ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν εἰκ. 3, ἣς ἀναλόγους θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν πλείονας, καθ' ὃν χρόνον ἐγίνοντο αἱ ἄνω σημειούμεναι παρατηρήσεις περὶ δοκῶν ἀπνηθρακωμένων, καὶ συνδυάσωμεν αὐτὴν πρὸς τὴν ἐκ τῆς εἰκ. 4 ἐντύπωσιν, πειθόμεθα, ὅτι αἱ δοκοί, πᾶσαι ἴσως, προέρχονται ἐκ τῆς ὀροφῆς καὶ ὅτι ἄλλαι μὲν κατέπεσον ὄρθιαι, ἄλλαι δὲ ὀριζόντιοι ἢ καὶ ἐν μέρει κεκλιμέναι, περικαλυφθεῖσαι δὲ ὑπὸ τῶν ἐπακολουθησάντων χωμάτων τοῦ δώματος ἀπνηθρακώθησαν μὲν, ἀλλὰ δὲν ἀπετεφρώθησαν καταπνιγείσης τῆς φλογὸς ὑπὸ τῶν χωμάτων, ἐν ᾧ ὅπου ταῦτα ἔτυχον ὀλιγώτερα, ὡς τὸ

νότιον μέρος τοῦ θαλάμου, αἱ δοκοὶ κατεκάρησαν ὁμοῦ μετὰ τῶν λιθωδῶν κρημνισμάτων, ἅτινα συνεκολλήθησαν μετ' ἀλλήλων καὶ τοῦ νοτίου τοίχου εἰς ἓν ἀπιστεύτως σύμπηκτον ὅλον.

Οἱ λίθοι τοῦ νοτίου τοίχου ὡς καὶ οἱ τοῦ βορείου (τούτους δεικνύει ἡ εἰκ. 3) κατέπεσαν, διότι καεῖσης τῆς ὀριζοντίου ξυλοδεσίας ἔκλιναν οἱ τοῖχοι πρὸς τὰ ἔνδον καὶ κατέρρευσαν, ἐφ' ὅσον δὲν εὔρισκον στήριγμα εἰς αὐτὰ ταῦτα τὰ κρημνίσματα αὐτῶν καὶ τὰ τῆς ὀροφῆς.

Ἡ εἰκ. 3 εἶναι ἀκόμη καὶ ἄλλως διδακτικὴ. Ἡ ὑπ' ἀριθμὸν 1 πλίνθος τοῦ σημειωματαρίου μου εἶναι προφανῶς ὄγκος χώματος, ὅστις ἔλαβε τὰς προκαλεσάσας τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπιπέδους ἐπιφανείας ἐκ τῆς ἐπαφῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν ξυλοδεσίαν ἢ διότι ἦτο κατὰ τὸ πρόσωπον τοῦ τοίχου. Τὰ ἄλλα χώματα ἀναλόγως τῆς συστάσεως καὶ καύσεως αὐτῶν συνεπάγησαν (ἀριθ. 2 καὶ 4) ἢ διελύθησαν ὑπὸ τοῦ πυρός. Πάντα ὅμως προέρχονται ἐκ τοῦ τοίχου ὡς καὶ οἱ λίθοι εἶναι δ' ἀξιοσημείωτον, ὅτι οἱ λίθοι ἀνήκουσιν εἰς ὑψηλὰ μέρη αὐτοῦ καὶ ἦσαν ἐκτισμένοι ἐπὶ μαλακῶν χωμάτων, καθ' ὃν τρόπον ὁ μέγας λίθος τοῦ τοίχου τοῦ χωρίζοντος τὰ δωμάτια Θ καὶ I, περὶ οὗ εἶπον ἀνωτέρω¹.

Οἱ δύο ὄγκοι χωμάτων ὑπ' ἀριθ. 4 ἔχουσι τὴν ἄνω ἐπιφάνειαν ἐπίπεδον καὶ ἐπὶ ἡμέρας τινάς, καθ' ἃς κατεῖχον τὴν διὰ τῆς εἰκόνης 3 ἀποτυπωθεῖσαν θέσιν, ἐπιστεύομεν, ὅτι εἶχον λευκάζον ἐπίχρισμα, ἀλλ' ἔπειτα ἐφάνη σχεδὸν βέβαιον, ὅτι οὐδὲν ἐπίχρισμα ὑπῆρχεν εἰς τὸ ὑπτίον πρόσωπον αὐτῶν. Ἄλλ' ἂν ἐπανεγείρωμεν τῇ φαντασίᾳ τοὺς ὄγκους τούτους καὶ ἐπαναθέσωμεν ἐπὶ τοῦ τοίχου, καθ' ὃν τρόπον ἐπιβάλλει ὁ τρόπος τῆς καταπτώσεως αὐτῶν, θὰ ἴδωμεν, ὅτι τὸ ὑπτίον πρόσωπον αὐτῶν ἀποτελεῖ τὴν ὄψιν τοῦ τοίχου τὴν ἀνήκουσαν εἰς τὰ πρὸς βορρᾶν δωμάτια, τὰ ἀποχωριζόμενα ἀπὸ τοῦ Π διὰ τοῦ βορείου τοίχου τούτου, ἔχοντος πάχος 1,50 μ. Τὰ χώματα ταῦτα μετακομισθέντα εἰς τὸ μουσεῖον διεργάγησαν εἰς πλείονα τεμάχια κατὰ τὰς ἀναγκαίας μετατοπίσεις, μὴ ὄντα ἱκανῶς συμπαγῆ. Ὅτι ὅμως μεγάλα μέρη τῶν τοίχων ἦσαν ἐκ πηλοῦ, ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τούτου, ὅτι πολλὰ τοιχογραφήματα εἶνε ἐπικεκολλημένα ἐπὶ ἰσχυρῶν ὄγκων χωμάτων.

Τὰ τοιχογραφήματα τοῦ θαλάμου Π ἐσωρεύθησαν ὑπὸ τὰ ἐρείπια καὶ κατεστράφησαν μεταβληθέντα τὰ πλείστα εἰς ἀφρώδεις ἐκ τοῦ πυρός ὄγκους ἀναξίους καὶ περισυλλογῆς. Τινὰ ὅμως διετηρήθησαν καὶ εἶνε πολλὰ ἐκ γωνιῶν,

¹ Ὅταν ἀνέσκαφα τὰ δωμάτια ταῦτα, δὲν ἠδυνάμην οὔτε ἐγὼ οὔτε οἱ ἐργάται νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι τοιοῦτος λίθος ἠδύνατο νὰ κάρηται ἐπὶ χωμάτων εὐθρόπτων καὶ μάλιστα, ἀφ' οὗ τὰ χώματα κατέρρευον ἅμα τῇ ἐπαφῇ, δὲν ἐχρειάσθη πολλὴ προσπάθεια νὰ παραχθῇ κατὰ τὸ κάτω μέρος τοῦ τοίχου ὅπῃ θέτουσα αὐτὸν εἰς κίνδυνον διὰ τοῦτο ἐβύσαμεν τὴν ὀπὴν ταύτην διὰ λίθων.

δεικνύουσι δὲ τρία στρώματα ἐπιχρισμάτων· τὸ ὑποκάτω φαίνεται ὡς βάσις τοῦ δευτέρου (πάχ. 0,01 - 0,02), φέροντος καλλιτέχνα τοιχογραφήματα, ἐξ ὧν διακρίνομεν ὀφθαλμὸν ἀνθρώπου μετ' ὄφρυός, θαυμαστὸν πόδα αἰλουροειδοῦς μικρῶν διαστάσεων, σπειρόκυμα (laufenden Hund, waves ornament) καὶ ἄλλα τινὰ ὀλίγα, ἐν οἷς καὶ τινὰ δεικνύοντα χαρακτὰς παραλλήλους γραμμὰς.

Τὸ ἐπάνω στρώμα, ἰσοπαχὲς περίπου τῷ μέσῳ, εἶνε κεκοσμημένον κατὰ τέχνην κατωτέραν, πολλὰ δὲ τεμάχια δεικνύουσιν ἐπιφάνειαν ἀχρὸχροον, ὄχι πολὺ λείαν. Ταῦτα ἀποδεικνύουσιν, ὅτι τὸ οἰκοδόμημα εἶχε ποτε τὰ δύο μεγαλύτερα τῶν ἀνασκαφέντων δωμάτια (τὸ Ν καὶ τὸ Π) καλῶς κεκοσμημένα καὶ ὅτι ἐπεσκεύασαν αὐτὰ ὕστερον δι' ἄγνωστον λόγον, ἢ δ' ἐπισκευὴ φαίνεται περιορισμένη μόνον εἰς τὰς τοιχογραφίας. Ἐγένετο δὲ κατὰ δύο τρόπους. Εἰς μὲν τὸν θάλαμον Ν καθηρέθησαν τὰ ἐπιχρίσματα καὶ ἀπετέλεσαν μετὰ χρωμάτων γόμωσιν πρὸς ὑψωσιν τοῦ ἐδάφους αὐτοῦ τούτου τοῦ θαλάμου, ἐπεχρίσθη δὲ καὶ ἐξωγραφήθη ἐκ νέου οὗτος, εἰς δὲ τὸν θάλαμον Π ἐπὶ τῶν παλαιῶν τοιχογραφιῶν ἐπεχρίσθησαν ἐκ νέου καὶ ἐξωγραφήθησαν οἱ τοῖχοι (πρβλ. Πρακτ. τῆς Ἀκαδ. Ἀθηνῶν 1927 σ. 432). Ὡστε δὲν δικαιοῦται, στηριζόμενος εἰς τὴν ἐπισκευὴν ταύτην, νὰ λέγῃ τις, ὅτι τὸ ἀνάκτορον ὅλον, πρὶν κατῆ, εἶχε κατεδαφισθῆ καὶ ἀνοικοδομηθῆ.

Ἡ ἐν τοῖς προηγουμένοις δημοσιεύμασί μου (κυρίως Ἐφ. Ἀρχ. 1909) γνώμη περὶ πλειόνων ὀρόφων τοῦ οἰκοδομήματος φαίνεται ἐσφαλμένη, ἐπειδὴ ἐκ τῆς τελευταίας ἀνασκαφῆς οὐδὲν στήριγμα ἔχει, τὰ δὲ πρότερον χρησιμοποιεθέντα τεκμήρια περὶ τοιαύτης διαμορφώσεως τοῦ ἀνακτόρου δὲν φαίνονται νῦν ἔχοντα τοιαύτην ἀποδεικτικὴν δύναμιν.

Κινητὰ εὐρήματα εὐρέθησαν :

1) χρυσοῦν ὀκλάζον τετράπουν ζῶον ὡς κύων ἢ μἄλλον ἔλαφος, ἔχον κέρατά ποτε καὶ ἄλλα τινὰ ἐξαρτήματα, κατεσκευασμένον ἐξ ἐλασμάτων ἢ φύλλων χρυσοῦ, κεκοσμημένον δὲ κοκκιδωτῶς (granulé). Δύο ὀπαὶ διαμπερεῖς κατὰ τὴν βάσιν του καὶ παράλληλοι πρὸς αὐτὴν δεικνύουσιν, ὅτι ἤτό ποτε ἐπερραμμένον που. Μῆκ. βάσεως 0,04 περίπου (εἰκ. 6).

2) Πρόχους τύπου γνωστοῦ (πρβλ. τὰ ἐμὰ *Θηβαϊκά* σελ. 199 εἰκ. 143, 1 καὶ 2 καὶ σελ. 155 εἰκ. 116, 2), ἐπίσης ἐκ φύλλων χρυσοῦ καὶ κοκκιδωτῶς κεκοσμημένη καὶ φέρουσα πλαγίως διατόρους δύο ὀπάς, δι' ὧν προσεργάπτετό ποτε ἐξηπλωμένη που (ἢ ὀπισθία ὄψις αὐτῆς εἶνε ἐπίπεδος). Ὑψ. σχεδὸν 0,025 (εἰκ. 7).

3) Τρία τεμάχια χρυσοῦς ἀλύσεως ἀποτελουμένης ἐκ δισκαρίων λεπτῶν καὶ συρμάτων ἀναλόγως λεπτῶν (εἰκ. 8)

Ὡστε τοιαῦτα ἔλαφρὰ χρυσᾶ ἐξ ἐλασμάτων ἀντικείμενα δὲν κατεσκευάζοντο μόνον χάριν τῶν νεκρῶν ὡς κτερίσματα, ὡς συνήθως πιστεύεται, ἀλλὰ καὶ πρὸς καθημερινὴν χρῆσιν τῶν ἀνθρώπων.

Πάντα ταῦτα τὰ χρυσᾶ εὐρήματα εὐρέθησαν ἐν τοῖς κεινημένοις χώμασι τῶν δύο βαθέων καὶ τὸ δωμάτιον ἀπὸ νότου πρὸς βορρᾶν διατεμνόντων ὑδραγωγείων. Παραπλεύρως τῆς προχοῖδος εὐρέθη καὶ τεμάχιον ἀγγείου ἑλληνιστικοῦ τῶν γνωστῶν τῆς Δυτ. κλιτύος τῆς Ἀκροπόλεως μετ' οἰναρίδων. Παρὰ τι τμήμα τῆς ἀλύσεως εὐρέθη μελαμβραφὲς ὄστρακον. Πάντα δὲ ἐντὸς τῆς πλήρους πάλιν στενῆς τάφρου τῆς ἀνοιχθείσης δι' ἑκάτερον ὑδραγωγεῖον.

4) Χαλκοῦς κρίκος ἔχον διάμ. 0.09, πλ. πλευρᾶς 0.076 μέγιστον, 0.055 ἐλάχιστον, πάχ. πλευρᾶς 4 χλστ. Μετὰ τὴν κλείσιν τοῦ κρίκου προεξέχει τὸ

Εἰκ. 6. Ἐλαφος χρυσοῦ ἐξ ἐλασμάτων συντεθειμένη.

Εἰκ. 7.
Οἰνοχόη χρυσοῦ
ἐξ ἐλασμάτων
συντεθειμένη.

Εἰκ. 8.
Μέρη χρυσοῦς
ἀλύσεως.

μὲν στενότερον ἄκρον κατὰ 0.05, τὸ δὲ πλατύτερον κατὰ 0.026. Ἔχει εἰς τὸ μέσον ἀμφοτέρων τῶν προεξοχῶν ὀπὴν ἡλου ἐλλείποντος διαμ. 5 χλστ., εἰς δὲ τὸ κάτω ἄκρον τῆς πλατείας προεξοχῆς ἡλον, ὅστις ἔξω εἶνε ἐσφυρηλατημένος πλατύτερος καὶ μόλις διὰ τῆς περιφερείας τῆς κεφαλῆς ἀπτεται τῆς στενοτέρας προεξοχῆς. Ἀμφοτέραι ὁμοῦς αἱ προεξοχαὶ εἶναι μετ' ἀλλήλων συγκεκολλημέναι διὰ «βρασμοῦ», συντήξεως τοῦ χαλκοῦ. Ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια τοῦ ἐλάσματος, ἐξ οὗ ἐσχηματίσθη τὸ κρικοειδὲς σκεῦος, κοσμεῖται διὰ τορευτῶν ἐξεχόντων, ἀναγλύφων ὀστρέων, πορφυρῶν τῆς θαλάσσης, ἐξεχουσῶν περὶ 0.014. Ἐκατέρωθεν τῆς σειρᾶς ταύτης τῶν πορφυρῶν (23 τὸν ἀριθμὸν) εἶναι ἀνὰ δύο σειρὰς ἀχιβαδῶν (κτενῶν), 24 ἢ 25 τὸν ἀριθμὸν, ἀντιπόδων διατεθειμένων ἐν ἑκατέρῳ ζεύγει σειρῶν. Μεταξὺ τῶν κτενῶν ἑκατέρου ζεύγους εἶναι μία σειρὰ ἢ ὄρμος κοκκιδωτὸς (μαργαριτῶν), ἑκατέρωθεν δὲ τῆς σειρᾶς τῶν πορφυρῶν ζῶναι γραμμικαί.

Τὸ σκεῦος εὐρέθη εἰς τὴν νοτιανατολικὴν γωνίαν τοῦ δαπέδου ἐνθα

παρατηρήθη, ὅτι ὑπῆρχεν ὀπὴ 0.10 διαμ. καὶ βάθ. 0.25 τυχαία, καθὼς ἐπίστευον πάντες. Ἄλλὰ εἶνε δυνατόν νὰ ἔχη σχέσιν τινὰ πρὸς τὴν ξυλοδεσίαν, πρὸς ἣν ὑπεθέσαμεν πρὸς καιρόν, ὅτι δύναται νὰ σχετίζεται καὶ τὸ χαλκοῦν σκεῦος ὡς δακτύλιος στερεῶν δύο ὄρθια ξύλα συνεχίζοντα ἄλληλα (ἢ ἀποτυχοῦσα εἰκὼν τοῦ σκεύους θὰ δημοσιευθῆ ἄλλοτε).

5) Πολλὰ θραύσματα ἀγγείων ἀγράφων κατὰ κανόνα καὶ τῶν πλείστων μικρῶν καὶ λεπτῶν. Ἡ πρώτη προσπάθεια συγκολλήσεως αὐτῶν ἀπέτυχε, διότι καὶ καθ' αὐτὴν εἶνε δύσκολος καὶ πολλά, φαίνεται, τεμάχια λείπουσι. Πάντα ταῦτα εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ δαπέδου ἢ ἀμέσως ἐπ' αὐτοῦ ἐν τοῖς χώμασι.

Δύο λεπίδες ὀψιανοῦ καὶ πριόνιον ἐκ πυρίτου ἐρυθροποῦ (μηκ. 0.03 περίπου) εὐρέθησαν ἐν ὑψηλοῖς χώμασι καὶ ἀνήκουσι πιθανῶς εἰς τὰ διαλυθέντα χώματα τοῦ οἰκοδομήματος οὐχὶ δ' εἰς αὐτὸ τοῦτο.

A. Δ. ΚΕΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

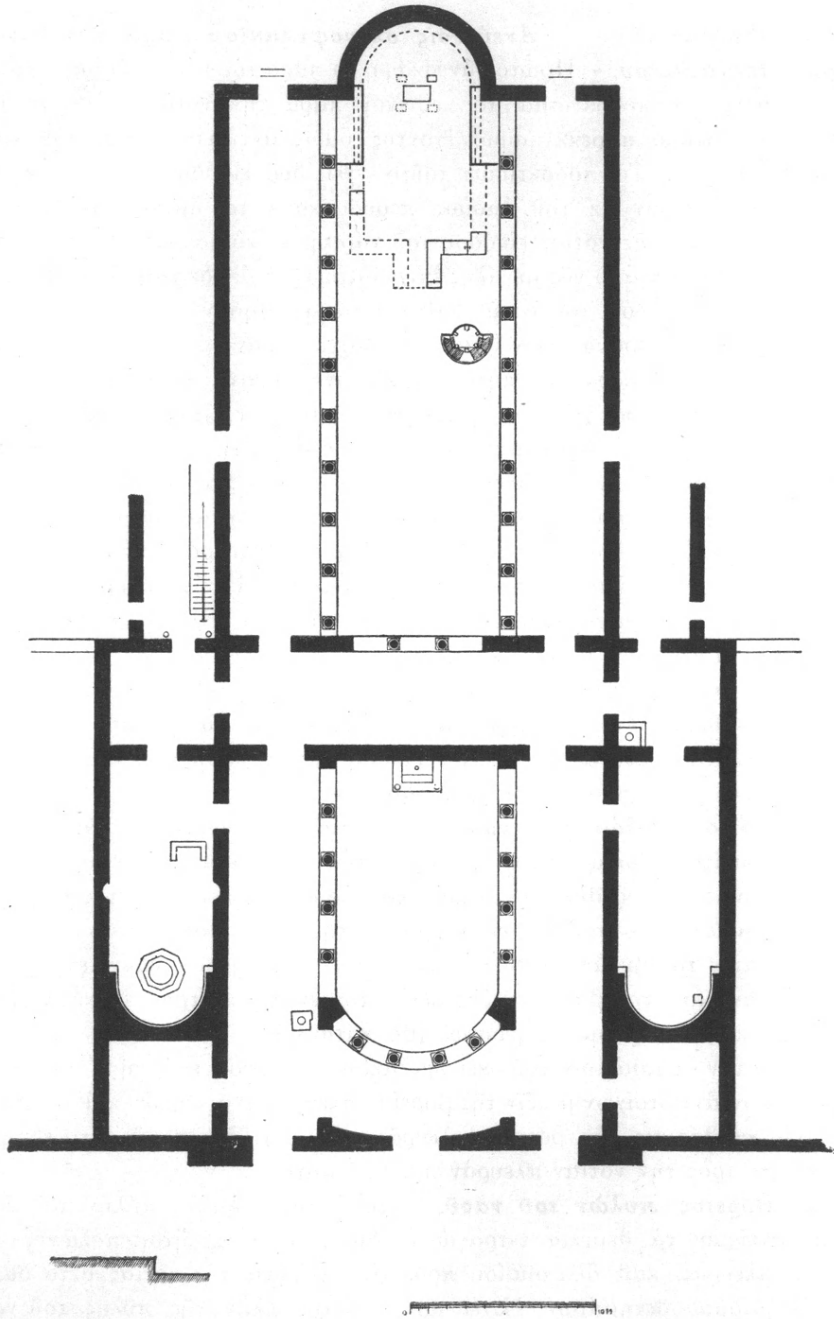
4. ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΝΕΑΣ ΑΓΧΙΑΛΟΥ

Ἐξακολουθήσας καὶ κατὰ τὸ 1927 τὰς ἐν Ν. Ἀγχιάλῳ δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ἐνεργουμένης ἀνασκαφάς, ἐπεξέτεινα τὴν ἔρευναν εἰς τὸν χώρον τὸν εὐρισκόμενον περὶ τὸν πρὸ τῆς ἀγορᾶς Νέας Ἀγχιάλου παλαιοχριστιανικὸν ναόν, καθόσον εἶχον ἀναφανῆ πέρουσι μετὰ τὴν πλήρη ἀποκάλυψιν τῶν μερῶν τῆς χριστιανικῆς ταύτης Βασιλικῆς (ἦτοι τοῦ ἱεροῦ βήματος τοῦ κυρίως ναοῦ, τοῦ νάρθηκος καὶ τοῦ αἵθριου) συνεχόμενα πρὸς τὰς πλαγίας πλευρὰς κτίσματα, ὡς ἐν τῇ προηγουμένη ἐκθέσει μου εἶχον ἀναφέρει.

Διὰ τῆς ἐφετεινῆς ἀνασκαφῆς, ἣτις ἦτο λίαν ἐπίπονος ἔνεκα τῆς μεγάλης (ὑπὲρ τὰ τρία μέτρα) ἐπιχωματώσεως, τῆς ὑπαρχούσης εἰς τὰ πλάγια μέρη τοῦ ναοῦ, τὰ κτίσματα ταῦτα διηυκρινίσθησαν, οὕτω δὲ κατέστη δυνατός ὁ προσδιορισμὸς τῶν μερῶν τῆς μεγάλης χριστιανικῆς Βασιλικῆς τῶν θεσσαλικῶν Θεβῶν καὶ ἡ ἐκπόνησις τῆς συνημμένης κατόψεως (εἰκ. 1).

Ὡς ἐν τῇ κατόψει ταύτῃ διακρίνεται, ἡ ἐπὶ τρία συνεχῆ ἔτη ἔρευνωμένη χριστιανικὴ Βασιλικὴ Ν. Ἀγχιάλου, παρουσιάζει ἤδη μεγάλου ἐνδιαφέροντος σύνολον μετὰ τῶν τριῶν κυρίως αὐτῆς μερῶν: αἵθριου, νάρθηκος, καὶ κυρίως ναοῦ (περὶ ὧν βλέπε προηγουμένην μου ἐκθέσιν) καὶ τῶν προσκτισμάτων αὐτῆς, τῶν εὐρισκομένων συμμετρικῶς ἰδίᾳ περὶ τὸ αἶθριον, ἢ πρόσοψις τοῦ ὁποίου εἶχεν ἐκατέρωθεν δύο πύργους κατὰ μικρασιατικὰ μᾶλλον πρότυπα, ὡς ἐν τῇ τελικῇ μελέτῃ μου θ' ἀποδείξω.

Κατωτέρω ἐκθέτω τὴν ἔρευναν τῶν προσκτισμάτων τούτων, ἦν ἐφέτος ἐνήργησα.

Εἰκ. 1. Κάτοψις τῆς χριστιανικῆς Βασιλικῆς τῶν θεσσαλικῶν Θηβῶν (Ν. Ἀγχιάλου).

ΠΡΟΣΚΤΙΣΜΑΤΑ : 1. Ἀνεύρεσις σκευοφυλακίου παρὰ τὸν νότιον πύργον τοῦ αἰθρίου. — Πρῶτον ἀνεσκάφη τὸ παρὰ τὸν νότιον Πύργον μόλις πέρυσι ἀναφανέν πρόσκτισμα, τὸ κείμενον παρὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν τοῦ αἰθρίου εἰς σχῆμα παρεκκλησίου, ἔχοντος ὅμως ἀντίθετον πρὸς τὸν ναὸν προσανατολισμόν. Τὸ πρόσκτισμα τοῦτο ἔχει δύο εἰσόδους: μίαν ἐκ τοῦ αἰθρίου καὶ ἑτέραν ἐκ τοῦ ὁμοίως πέρυσι κατὰ τὸ ἡμισυ ἀναφανέντος πυλῶνος τοῦ πρὸ τῆς νοτίας εἰσόδου τοῦ νάρθηκος εὐρισκομένου. Μετὰ τὴν τελείαν ἐκκαθάρισιν ἀπὸ τῆς μεγάλης ἐπιχωματώσεως ἀπεδείχθη, ὅτι ἦτο τοῦτο τὸ σκευοφυλάκιον τοῦ ναοῦ, καθόσον ἀνευρέθησαν κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν πλήθος ἐκ τεθραυσμένων ὑάλων (ἐκ δοχείων κανδηλῶν, φιαλιδίων κλπ. προερχομένων) τμήματα ἐκ πηλίνων λύχνων, χάλκινά τινα ἐλάσματα ἐκ σκευῶν τοῦ ναοῦ (ὄρειχάλκινα τμήματα ἐκ σταυρῶν, μονογραμμάτων τοῦ Χριστοῦ κ. ἄλ.), πολλὰ θραύσματα ἐκ πηλίνων ἀγγείων ἄνευ γανώσεως καὶ μέγα πλήθος τμημάτων ἐκ πίθων· πολλαὶ βάσεις τῶν πίθων τούτων εὐρέθησαν τοποθετημέναι ὀλίγῳ κάτωθεν τοῦ δαπέδου, τοῦ συνισταμένου ἐκ μαρμαρίνων πλακῶν, ὅπερ ὅμως ἔχει σχεδὸν ὁλόκληρον καταστραφῆ. Εἷς τινα χεῖλη τῶν πίθων τούτων ὑπάρχουσι ἐπιγραφαὶ δηλωτικαὶ τῆς κατεχούσης αὐτὰ ἐκκλησίας ἢ τοῦ περιεχομένου ἐν αὐτοῖς ποσοῦ, οἷον Ε. ΘΒ. = Ἐκκλησίας Θηβῶν, Χ. Μ. = χίλιοι μῦδοι; κ. ἄλλ.

Ἄριστερὰ τῆς ἀψίδος τοῦ σκευοφυλακίου ἀνεφάνη ὀπῆ τετράγωνος, ἣτις καθαρσιθεῖσα ἀπὸ τῶν προσχώσεων ἔφερεν εἰς φῶς μικρὰν δεξαμενὴν πρὸς χρῆσιν πιθανώτατα τοῦ σκευοφυλακίου κατεσκευασμένην, εἰς ἣν διωχετεύετο τὸ ὕδωρ δι' ὀχετοῦ ἀριστερὰ ὑπάρχοντος.

2) **Νότιος πυλὼν τοῦ ναοῦ.** — Ὡς τοῦ σκευοφυλακίου διαμέρισμα ἐχρησιμοποιεῖτο πιθανώτατα ὁ νότιος πυλὼν τοῦ ναοῦ, ἦτοι τὸ πρὸ τῆς πύλης τοῦ ναοῦ ἀνευρεθὲν πέρυσι καὶ ἐκκαθαρισθὲν τελείως ἐφέτος τετράγωνον διαμέρισμα μετὰ δαπέδου ἐκ μαρμαροθετημάτων, καθόσον ἀριστερὰ τοῦ διαμερίσματος τούτου ἀνευρέθη τὸ *χωνευτήριον*, ἦτοι μικρὸν τετράγωνον κτίσμα, ἔχον κατὰ τὴν βᾶσιν πλάκα μετ' ὀπῆς ἐν τῷ κέντρῳ, ἐπενδεδυμένον δὲ ἐσωτερικῶς δι' ὀρθομαρμαρώσεως (βλ. κάτωψιν).

Μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ σκευοφυλακίου τοῦ ναοῦ ἐνήργησα τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ἀντιστοιχῶν μερῶν τῆς βορείας πλευρᾶς (νάρθηκος καὶ αἰθρίου).

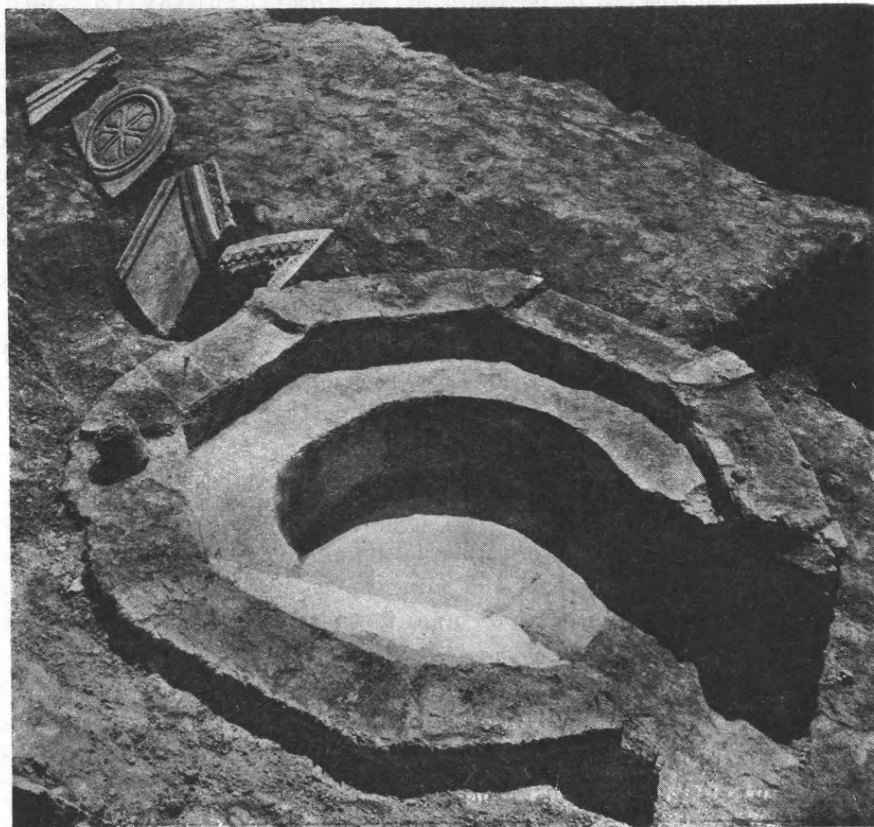
Ἡ ἐκκαθάρισις τῆς βορείου πλευρᾶς τοῦ ναοῦ ἔφερε τῷ ὄντι εἰς φῶς ἀντίστοιχα πρὸς τὴν νοτίαν πλευρὰν πρόσκτισματα.

3) **Βόρειος πυλὼν τοῦ ναοῦ.** — Παρὰ τὴν βορείαν πύλην τοῦ νάρθηκος ἀνεῦρον τὰ θεμέλια τετραγώνου διαμερίσματος, ἦτοι πυλῶνος τῆς βορείας πλευρᾶς, καθ' ὅλα ὁμοίου πρὸς τὸν πυλῶνα τῆς νοτίας μετὰ δαπέδου ἐκ μαρμαροθετημάτων. Ἔχει μόνον οὗτος πλὴν τῆς πύλης τοῦ νάρθηκος ἑτέρας δύο εἰσόδους κατὰ τὴν ἀνατολικὴν καὶ δυτικὴν αὐτοῦ πλευ-

ρὰν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν πυλῶνα τῆς νοτίας πλευρᾶς, τὸν ἔχοντα μίαν μόνην εἴσοδον διὰ τὸ σκευοφυλάκιον.

Τὰς εἰσόδους ταύτας παρηκολούθησα, με ὠδήγησαν δὲ ἡ μὲν δυτικὴ εἰς ἀντίστοιχον πρὸς τὸ σκευοφυλάκιον διαμέρισμα, ἡ δὲ ἀνατολικὴ εἰς εὐρυχωρότερον διαμέρισμα, βαῖνον πρὸς ἀνατολάς.

4) *Πύργος τῆς Β. πλευρᾶς.* — Δυτικῶς τοῦ ἀντιστοίχου πρὸς τὸ σκευο-

Εἰκ. 2. Ἡ κολυμβήθρα τοῦ ἀνευρεθέντος βαπτιστηρίου.

φυλάκιον διαμερίσματος ἦλθεν εἰς φῶς καὶ ὁ ἀντίστοιχος πύργος τῆς βορείας πλευρᾶς, οὐτινος, ἀφοῦ προσδιώρισα τὰς διαστάσεις, ἐκαθάρισα μόνον τὴν ἐπίχωσιν κατὰ τὸ ἥμισυ, ἵνα προλάβω καὶ ἐρευνήσω τᾶλλα σπουδαιότερα διαμερίσματα.

5) *Ἀνεύρεσις τοῦ βαπτιστηρίου.* — Τὸ πρόκτισμα, ὅπερ τελείως ἠρεῦνησα, τῆς βορείας πλευρᾶς τοῦ αἰθρίου, ἔχει ὁμοίως σχῆμα παρεκκλησίου,

ἔχοντος ἐπίσης τὴν ἀψίδα τοῦ πρὸς δυσμὰς ἐστραμμένην, διασφίξει δὲ κατὰ τὴν εἴσοδον ἐκ μαρμαροθετημάτων δάπεδον, ὀλίγῳ δὲ κατωτέρω τετραγώνους πλίνθους, ἐπιτεθειμένας εἰς ὑστέρους ἴσως χρόνους ἐπὶ τοῦ φθαρέντος μαρμαροθετήματος. Ἡ ἐπίστρωσις διατηρεῖται μέχρι τοῦ μέσου τοῦ διαμερίσματος τούτου, εἰς τοὺς τοίγους τοῦ ὁποίου ἀνοίγονται δύο τοξωταὶ κόγχαι. Κατὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ δαπέδου ἀνεφάνησαν σπουδαιότατα σημεῖα, δι' ὧν προσδιορίζεται ἀσφαλῶς τὸ μέρος τοῦτο ὡς τὸ βαπτιστήριον τοῦ ναοῦ. Ἀριστερὰ τοῦ διαμερίσματος τούτου καὶ πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ αἵθριου ἦλθεν εἰς φῶς μικρὸν πρόσκιμα διὰ πλίνθων κατεσκευασμένον εἰς σχῆμα Π' κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ κεντρικοῦ μέρους ἀνευρέθησαν τμήματα κυλινδρικοῦ κορμοῦ κίονος καὶ ἰωνίζον κιονόκρανον μεθ' ἠνωμένου ἐπιθήματος, ὅπερ κατὰ πολὺ διαφέρει τῶν ἀνευρεθέντων κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τῶν προηγουμένων ἐτῶν κιονοκράνων τῶν ὑπερώων τοῦ ναοῦ. Ἡ βᾶσις τοῦ κίονος τούτου δὲν ἀνευρέθη κατὰ χώραν (τεμάχια μόνον ἰωνιζούσης βάσεως ἀνεφάνησαν), ἔκειτο ὁμως ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ διαμερίσματος, ὡς ἐλάχιστα ἴχνη ἀφῆκαν νὰ ὑποτεθῆ τοῦτο (βλ. κάτωψιν).

Τέλος κατὰ τὸ κέντρον τῆς διαμέτρου τῆς ἀψίδος ἦλθεν εἰς φῶς ἡ κολυμβήθρα τοῦ βαπτιστηρίου, κυκλικὴ ἐσωτερικῶς καὶ ὀκτάπλευρος ἐξωτερικῶς, ἐπιμελῶς δι' ἐρυθρωποῦ κινιάματος (κορασανίου) ἐπενδεδυμένη (εἰκ. 2). Ἡ βᾶσις τῆς κολυμβήθρας τοῦ βαπτιστηρίου ἔχει μαρμαρίνην πλάκα καὶ πρὸς ἀνατολὰς ὀπὴν μετὰ μολυβδίνου σωλήνος, ἐκτεινομένου ἀνατολικῶς καὶ προφυλασσομένου διὰ κτιστοῦ ὀχετοῦ. Τμήματα τῶν μαρμαρίνων θωρακίων καὶ μάλιστα τῆς εἰσόδου πρὸς τὴν κολυμβήθραν ἀνεφάνησαν κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς. Τὰ ἀνευρεθέντα ἐν τῷ βαπτιστηρίῳ ἐπιτρέπουσι τὴν ἀποκατάστασιν αὐτοῦ κατὰ ταῦτα δὲ τοῦτο διηρεῖτο προφανῶς εἰς δύο τμήματα, εἰς τὸ ἀποδυτήριον καὶ τὸ φωτιστήριον, χωριζόμενα ἀπ' ἀλλήλων διὰ διλόβου ἀνοίγματος μετὰ βήλων, ἔχοντος ἀριστερὰ μικρὸν ἱματιοφυλάκιον. Οὕτως ἔχομεν νῦν ἐν ταῖς ἑλληνικαῖς χώραις καὶ ἕτερον παράδειγμα ἰδιορρύθμου βαπτιστηρίου παρὰ τὰ βαπτιστήρια τῆς Ἐκατονταπυλιανῆς τῆς Πάρου καὶ τοῦ Κλήματος τῆς Μήλου.

Τὴν κολυμβήθραν ἀνεῦρον μετὰ ἐπίμονον ἔρευναν καὶ ὑπὸ συνθήκας αἰτινες ἄξιον εἶναι ν' ἀναγραφῶσιν ἐνταῦθα. Κατὰ τὴν ἔρευναν τοῦ μνημείου τούτου ἦλθεν εἰς φῶς πρῶτον εὐτελής τάφος μήκους 2 μ. καὶ πλάτους 0.60 μ. διασφίξων σκελετὸν ἀνδρὸς πρὸς ἀνατολὰς τεθαμμένον. Δεξιὰ τοῦ κρανίου εἶχε τοποθετηθῆ πῆλινον ἀγγεῖον ἀδιακόσμητον. Οὐδεμίαν ἐπὶ τοῦ τάφου ἀνευρέθη ἐπιγραφή· μόνον κατὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ νεκροῦ εἶχε χρησιμοποιηθῆ τμῆμα ἐπιτυμβίου μαρμαρίνης πλακὸς ρωμαϊκῶν χρόνων μετ' ἐπιγραφῆς, ἔξ ἧς διεσώθη μόνον μία σειρὰ μετὰ τῶν γραμμάτων:

. . . ΤΑ ΣΥΜΦΟΡΟΣ . . .

Διὰ τὸ ἄνοιγμα τοῦ τάφου τούτου εἶχε καταστραφῆ τὸ ἀνατολικὸν τμήμα τῆς κολυμβήθρας τοῦ βαπτιστηρίου, διὰ τῶν τεμαχίων δὲ τοῦ κατασκαφέντος μέρους εἶχον φράχθῃ ἐπιμελῶς τὰ μέρη τῆς κολυμβήθρας οὕτως, ὥστε δύσκολον ἦτο νὰ ὑποθεθῆ ὅτι περὶ τὸν τάφον ἐκρύπτετο ἕτερον κτίσμα. Ἡ πεποίθησις ὅμως ὅτι τὰ μέγρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἀνευρεθέντα σημεῖα προέδιδον τὴν ὑπαρξιν κολυμβήθρας μὲ ἔπεισε νὰ προβῶ εἰς τὴν καταστροφὴν τοῦ τάφου, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἐσχεδίασα τοῦτον, οὕτω δὲ ἀνευρέθη ἡ κολυμβήθρα τοῦ βαπτιστηρίου. Ὁ τάφος οὗτος ἐν τούτοις ἐπιχύνει ἰκανὸν φῶς εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ναοῦ καὶ ἐν γένει τῆς ἐξαφανισθείσης πόλεως. Ἦνοίχθη προφανῶς εἰς χρόνους, καθ' οὓς ὁ ναὸς κατεστράφη ὑπὸ βαρβαρικοῦ λαοῦ, προσωρινῶς ἐγκατεστημένοι ἐν τῇ περιοχῇ τῶν θεσσαλικῶν Θηβῶν, πιθανῶς τῶν Σλάβων Βελεγεζιτῶν, οἵτινες, ὡς γνωστόν, ἀναφέρονται εἰς τὰς Πράξεις τοῦ ἁγ. Δημητρίου ὡς ἐγκατεστημένοι περὶ τὰς Θήβας, εἰς δὲ τούτων εἶναι πιθανώτατα καὶ ὁ τεθαμμένος ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τοῦ βαπτιστηρίου.

6) **Ἀνεύρεσις τῶν ἀνόδων εἰς τὰ ὑπερῶα.**— Ἐκ τῶν διαμερισμάτων τέλος τῶν εὐρισκομένων ἀνατολικῶς τοῦ νάρθηκος τοῦ ναοῦ ἀνέσκαψα μόνον τὸ διαμέρισμα τῆς βορείας πλευρᾶς, εἰς ὃ εἰσῆλθον ἐκ τῆς ἀναφανείσης θύρας κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ βορείου πυλῶνος. Τὸ πρόσκισμα τοῦτο ἐκκαθαρισθὲν ἀπεδείχθη ὡς τὸ διαμέρισμα, ἐνθα εὐρίσκετο ἡ κλίμαξ τοῦ γυναικωνίτου ἢ τῶν ὑπερῶων τοῦ ναοῦ. Ἀνευρέθησαν δεξιὰ τὰ στηρίγματα τῆς ξυλίνης πιθανώτατα κλίμακος, ἦτοι δύο ὀρθαὶ βάσεις καὶ τμήματα τῆς ἐπ' αὐτῶν ὑπαρχούσης μαρμαρίνης πλακός, (τῆς κάτω δηλονότι βαθμίδος), πρὸ ταύτης δὲ κορμὸς κίονος ἐμπεπηγμένος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ χρησιμεύων ἴσως διὰ τὴν στήριξιν τῶν δεξιὰ τῆς κλίμακος ὑπαρχόντων θωρακίων (βλ. κάτωψιν).

Ἄτερος—μικροτέρας διαμέτρου—κορμὸς κιονίσκου εὐρίσκεται καὶ ἀριστερὰ τῆς βάσεως τῆς κλίμακος τοῦ γυναικωνίτου χρησιμεύων πιθανῶς διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν. Εἰς τὸ διαμέρισμα τοῦτο ἀνέρχεται τις διὰ δύο βαθμίδων, εἶναι δὲ τὸ δάπεδον αὐτοῦ διὰ τετραγώνων παχέων πλίνθων ἐπεστρωμμένον.

7) **Στοιὰ περὶ τὸν ναόν** (;) — Τὸ διαμέρισμα τοῦτο τῆς ἀνόδου πρὸς τὰ ὑπερῶα χωρίζεται διὰ μεσοτοίχου ἀπὸ μεγαλειτέρου διαμερίσματος μὴ διευκρινισθέντος, ὅπερ βαίνει πρὸς ἀνατολὰς καὶ περιβάλλει ἴσως τὸν ὅλον ναὸν εἰς σχῆμα στοᾶς συνεχομένης πιθανώτατα πρὸς οἰκήματα περὶ τὴν χριστιανικὴν βασιλικὴν ὑπάρχοντα. Ἡ συντελεσθεῖσα ἐφέτος ἐκκαθάρισις μόνον τῶν θεμελιῶν τῶν τοίχων τοῦ ἀριστεροῦ κλίτους καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ ναοῦ, ὀλοκλήρου τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς καὶ τῶν θεμελιῶν τῶν τοίχων τοῦ δεξιοῦ κλίτους μέγρι τοῦ δεξιοῦ πυλῶνος τοῦ νάρθηκος δὲν ἀπέδωκεν ἐγκάρσιόν τινα τοῖχον, δι' οὗ θὰ ἐδηλοῦτο ἡ ὑπαρξίς προσκτισμάτων κατὰ τὰ μέρη ταῦτα. Φαίνεται ὅτι διὰ τῶν δύο ὑπαρχουσῶν εισόδων ἐκατέρωθεν τῶν κλιτῶν τοῦ

ναοῦ, ἐγίνετο ἡ συγκοινωνία πρὸς τὰς περιβαλούσας τὸ σῶμα τοῦ ναοῦ στοάς, κατὰ τὰ ἄκρα τῆς ὁποίας εὐρίσκονται ξύλινα κλίμακες, δι' ὧν ἀνήρχετο τις εἰς τὰ ὑπερῶα τοῦ ναοῦ.

Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἐν τούτοις νὰ γίνῃ συστηματικὴ ἔρευνα ὁλοκλήρου τοῦ χώρου περὶ τὸν ναόν, ἐλπίζω δὲ νὰ καταστῇ τοῦτο δυνατὸν κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, καθόσον θὰ ἔλθῃ εἰς φῶς ὁλόκληρον τὸ συγκρότημα τῆς ἀξιολογωτάτης ταύτης βασιλικῆς τῶν θεσσαλικῶν Θηβῶν, ὅμοιον τοῦ ὁποίου δὲν ἔχομεν μέχρι τοῦδε νὰ ἐπιδείξωμεν εἰς τὰς ἑλληνικὰς χώρας.

Γ. Α. ΣΩΤΗΡΙΟΥ

5. ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Κατόπιν ἐντολῆς τῆς Ἀρχ. Ἑταιρείας προβὰς εἰς καθαρισμὸν τῶν ἐν Νικοπόλει ἀνασκαφέντων χώρων ἐπιθυμῶ νὰ ἐκθέσω ἐνταῦθα συντόμως τὰ κατὰ τὸν καθαρισμὸν τοῦτον.

Ἡ ἐργασία ἤρχισε τὴν δεκάτην ἐνάτην Σεπτεμβρίου καὶ ἔληξε τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μετ' ἡμερομίσθια ἐργατῶν ἐν ὄλφ ὀγδοήκοντα ἐπτά, διὰ τῶν ὁποίων ἐξηντλήθη ὁλόκληρος ἡ πίστωσις τῶν πέντε χιλιάδων δραχμῶν.

Τὴν πίστωσιν δὲν ἐπεβάρυνα μετ' ὁδοιπορικὰ ἔξοδα ἀνόδου μου καὶ καθόδου μου εἰς Νικόπολιν, καίτοι εὐρισκόμην ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἐργασίας καθ' ὅλας τὰς ἡμέρας, διότι ὁ κ. Δήμαρχος Πρεβέζης προθύμως μοὶ παρεχώρησε τὸ μικρὸν ἀμαξάκι τοῦ δήμου, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίησα πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Ὁ καθαρισμὸς συμφώνως πρὸς ἃς εἶχον ὁδηγίας περιωρίσθη 1) ἐπὶ τοῦ μεγάρου τοῦ δυτικῶς τῆς Βασιλικῆς τοῦ Δουμετίου, 2) ἐπὶ τῆς Βασιλικῆς τοῦ Δουμετίου καὶ 3) ἐπὶ τῆς Βασιλικῆς τοῦ Ἀλκίσσονος.

Εἰς τὸ μέγαρον δυτικῶς τῆς Βασιλικῆς Δουμετίου ἐκαθαρίσθησαν ἡ ἀνατολική, ἡ νοτιὰ καὶ ἡ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ περιστυλίου ὡς καὶ ἡ πλατεῖα αὐτοῦ ἀπὸ τοὺς σωροὺς τῶν χωμάτων καὶ τῶν πετρῶν, αἵτινες ἦσαν ἐπ' αὐτῶν. Ἡ βορεῖα πλευρὰ τοῦ περιστυλίου δὲν ἐφαίνετο καὶ πρὸς ἀνεύρεσιν ταύτης ἐπεχείρησα δοκιμαστικὴν σκαφήν, πλὴν δὲν τὴν ἀνεῦρον, διότι ἔπεσα ἐπὶ τοίχων δωματίων, τὰ ὁποῖα φαίνεται ὅτι ἔκλειον τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ περιστυλίου. Ἐπὶ τῆς βορείας ταύτης πλευρᾶς εὐρέθησαν ἀρκετὰ μικρὰ τεμάχια κορνιζῶν καὶ γλυπτῶν ἐκ μαρμάρου· ἐπίσης εὐρέθη καὶ ἐπιγραφή ἐπὶ λιθίνου τετραγώνου βάθρου ὕψους 0,60 τοῦ μέτρου καὶ πάχους 0,50 ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΙ
ΚΑΙΣΑΡΙ ΘΕΟΥ Υ
ΣΕΒΑΣΤΩΙ
ΑΙΓΕΙΟΙ

«Αὐτοκράτο[ρι] Καίσαρι Θεοῦ Υ[ἱῶ] Σεβαστῶ Αἴγ<Ε>ιοι»¹.

Προφανῶς πρόκειται περὶ ἀναθηματικῆς ἐπιγραφῆς ἀναθήματος τῶν κατοίκων τοῦ Αἴγιου, (τοὺς ὁποίους ὁ τεχνίτης γράφει «Αἴγειοι») μετὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ἀκτίου πρὸς κολακείαν. Καθ' ἃ δ' ἐπληροφορήθην παρὰ τῶν γερόντων Πρεβέξης εἰς Νικόπολιν ἐσώζετο παλαιότερον ψήφισμα σχεδὸν ὁμοίου τύπου, τῶν Πατρῶων.

Τὸ καθαρισθὲν κτίριον κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι δευτέρας χρήσεως καὶ ὁ ἐνεπιγραφος λίθος φαίνεται ὅτι ἔχει μεταφερθῆ ἄλλοθεν.

Ἀπὸ τὴν Βασιλικὴν τοῦ Δουμετίου ἐκαθάρισα τὰ χόρτα καὶ τοὺς θάμνους, οἵτινες εἶχον φυτρώσει ἐφ' ὀλοκλήρου τοῦ δαπέδου τοῦ ναοῦ καὶ τῆς ἄμμου τῆς καλυπτούσης τὰ ψηφιδωτά ἀφήρεσα ἐπίσης καὶ ἀρκετὰ χώματα καὶ λίθους, οἵτινες ὑπῆρχον εἰς αὐτήν.

Εἰς τὴν Βασιλικὴν τοῦ Ἀλκίσσονος ἐπανάλαβον τὰ αὐτὰ μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἐνταῦθα καὶ λίθοι πολλοὶ καὶ χώματα πολλὰ ὑπῆρχον καὶ χόρτα καὶ θάμνοι μεγάλοι εἶχον φυτρώσει.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἔχω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τονίσω τὸν κίνδυνον τῆς τελείας καταστροφῆς, ὃν διατρέχουσι τὰ Μωσαϊκὰ Νικοπόλεως. *Εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ληφθῶσι παρὰ τῶν ἀρμοδίων μέτρα συντηρήσεως καὶ ἐξασφαλίσεως αὐτῶν ἀπὸ τῶν φρομένων χόρτων, τὰ ὁποῖα εἰσχωροῦσιν εἰς αὐτὰ καὶ ἐπιφέρουσι χαλάρωσιν αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῆς βροχῆς, ἣτις πλέον ἀκωλύτως περιβρέχει αὐτά, διότι τὰ ὑπόστεγα, τὰ ὀλίγα δηλ. ὑπάρχοντα ὑπόστεγα ἐκ τσίγκου καὶ ξύλων, λόγῳ τῆς πολυκαιρίας, ἔχουν καταστραφῆ. Ἐπίσης καὶ ἡ ἄμμος, διὰ τῆς ὁποίας ἔχομεν σκεπάσει τὰ πλεῖστα, ζημίαν, λόγῳ τῶν φρομένων εἰς αὐτὴν χόρτων, μᾶλλον ἐπιφέρει ἢ ὠφέλειαν.*

Ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐργασίας τῆς συντελεσθεῖσης ἐφέτος ὑπερέβη πᾶσαν αἰσιόδοξον πρόβλεψίν μου.

Ὁ Ἐπιμελητὴς τῶν ἀρχαίων Νικοπόλεως

ΧΡΙΣΤΟΣ Α. ΚΟΝΤΟΣ

¹ [Μᾶλλον Ἀργεῖοι ὀφείλει νὰ ἀναγνωσθῆ τὸ ὄνομα].

6. ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΝ

Κατὰ τὸ λήγον ἔτος αἱ ἀρχαιολογικαὶ ἐν Ἐπιδαύρῳ βραχυχρόνιοι σκαφαὶ περιορίσθησαν εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῶν χωμάτων ἀπὸ ὀλοκλήρου τοῦ δαπέδου τῆς ἀπὸ τοῦ Ἀρτεμείου καὶ τῆς Στοᾶς Κότυος εἰς τὰς Ἀκόας ἀγούσης δισκελοῦς Στοᾶς (;). Ταύτης δὲ ἀπεκαλύφθη ὀλόκληρον τὸ δάπεδον τοῦ πρώτου σκέλους, εὑρεθέντων καὶ τεσσάρων κίωνων ἐκ πάρου λίθου. Προυχώρησαν εἴτα αἱ ἐργασίαι πρὸς ἀποκάλυψιν τοῦ ἑτέρου σκέλους τῆς στοᾶς τοῦ πρὸς τὴν Κρήνην καὶ τὰς Ἀκόας ἄγοντος.

Ἀποτέλεσμα τῶν τελευταίων τούτων ἐργασιῶν, μόλις ἀρξαμένων, ἐγένετο ἡ ἀποκάλυψις λειψάνων τινῶν ἐκ τοῦ δαπέδου, ἐμφαίνοντος χονδρόκοκκον οἰονεὶ μωσαϊκὸν ἐκ ρομβοειδῶν γραμμικῶν σχημάτων συμμετρικῶς διατεταγμένων, ὥσπερ αἱ ῥομβοειδεῖς πλάκες τοῦ δαπέδου τῆς θόλου τοῦ Πολυκλείτου.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

7. ΚΑΤΩ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ

Ὡς πρὸς τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ παρόντος ἔτους ἐν κάτω Γουμένιτση Καλαβρύτων ἔχω νὰ ἐκθέσω, ὅτι αὕτη περιορίσθη εἰς τὴν ἔρευναν βεβυθισμένων λαξευτῶν Μυκηναϊκῶν τάφων, τριῶν τὸν ἀριθμὸν, μὲ τὴν ὁποίαν δύναται νὰ θεωρηθῆ ἰσχυρὰ ἢ αὐτόθι ἀνασκαφή. Κατὰ τὴν ἔρευναν εὑρέθησαν καὶ πάλιν ἀγγεῖα τῶν συνήθων Μυκηναϊκῶν τῆς τελευταίας περιόδου μὲ τὰ γραμμικὰ κοσμήματα, ὡς καὶ πέρυσιν, κομισθέντα εἰς τὴν Ἀρχαιολογικὴν συλλογὴν Πατρῶν, καὶ οὐδὲν ἕτερον¹.

Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ εἶναι σπουδαῖον κατὰ τὰς ἐρεῦνας τοῦ ἔτους 1927, εἶναι ἡ ἀνακάλυψις καὶ ἄλλου Μυκηναϊκοῦ νεκροταφείου, μεγαλυτέρου καὶ σπουδαιότερου, ἐν Ἀχαΐᾳ, ἐν Προστοβίτση τῆς Τριταίας, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνασκαφή θὰ γίνῃ τὸ ἐπιπὸν ἔτος καὶ μὲ τὴν ἔρευναν τοῦ ὁποίου θὰ περατωθῆ ἡ δαπάναις τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἐκτελουμένη ἀνασκαφή τῶν Μυκηναϊκῶν νεκροταφείων τῆς Ἀχαΐας.

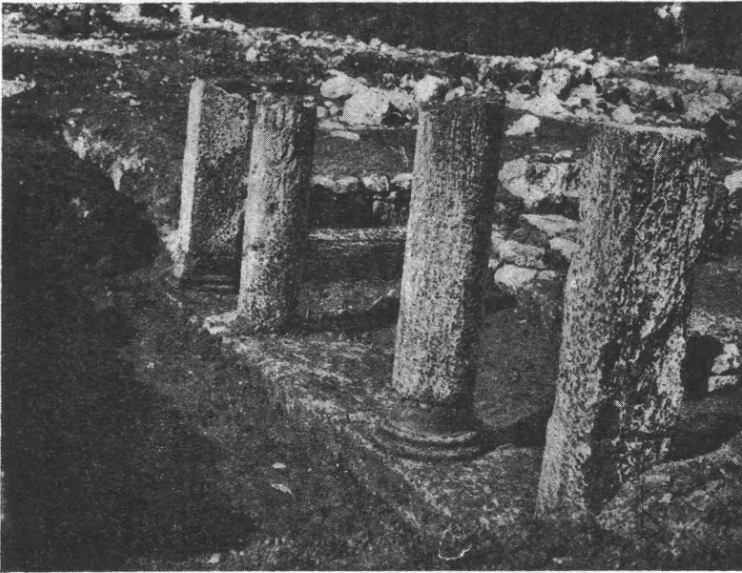
Ν. ΚΥΤΑΡΙΣΣΗΣ

¹ Πρβλ. Ἐκθεσίαν ἐν Ἀρχ. Δελτίῳ 1924-25, 14, ἐνθα κατὰ παραδρομὴν παρελείφθη διὰ τὴν ἐργασίαν ἐγένετο ὑπὸ τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας,

8. ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΣΤΥΜΦΑΛΩΙ

Αἱ δαπάναις τῆς Ἀρχαιολ. Ἑταιρείας ἐνεργηθεῖσαι κατ' Ὀκτώβριον 1927 ἐν Στυμφάλῳ ἀνασκαφαὶ περιορίσθησαν εἰς τὴν ἔρευναν τῆς μεταξὺ τοῦ ἀρχαίου περιβόλου τῆς πόλεως καὶ τῆς μεγάλης κατατομῆς περιλαμβανομένης ἐκτάσεως, ἣν θεωροῦμεν ὡς τὴν ἀγορὰν τῆς ἀρχαίας Στυμφάλου.

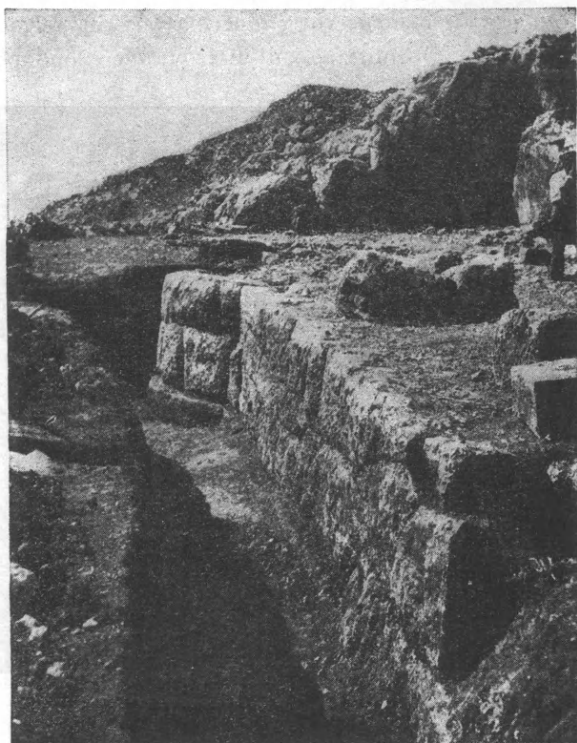
Κατὰ τὸ δυσμικὸν ἄκρον τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς εἶχον πιστοποιήσει ἤδη ἀπὸ τοῦ 1925 διὰ μικρᾶς σκαφῆς τὴν ὑπαρξίν πύλης τοῦ τείχους τῆς πόλεως, ἀφ' ἧς ἤρχετο ὁ πρὸς Ὁρχομενὸν καὶ Φενεὸν ἄγων δρόμος. Ἐφέτος διὰ

Εἰκ. 1. Πρόπυλον τείχους Στυμφάλου.

βαθυτέρας σκαφῆς, ἣν ἐπέτρεψεν ἡ βαθμιαία ἀποξήρανσις τοῦ μέρους τούτου τῆς λίμνης, ἐξηκριβώθη, ὅτι ἡ πύλη αὕτη δὲν ἦτο ἀπλοῦν ἄνοιγμα τοῦ τείχους κεκαλυμμένον, ἀλλὰ συνθετώτερόν τι κατασκεύασμα ἐν σχήματι προπύλου, ὁμοίου πρὸς τὰ πρόπυλα τῶν ἱερῶν περιβόλων. Ἐφερε δηλονότι πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν δύο κίονας ἐν παραστάσι, ὅπισθεν δ' αὐτῶν ἐγκάρσιον τοῖχον μετὰ θύρας. Τοῦ προπύλου τούτου εὐρέθησαν κατὰ χώραν αἱ ἰωνικαὶ βάσεις α) τοῦ ἐτέρου τῶν κίωνων καὶ β) ἀμφοτέρων τῶν παραστάδων. Ἐντὸς δὲ τῶν χωμάτων μεγάλα τεμάχια τῶν πωρίνων καὶ κατὰ τὸ ἄνω ἥμισυ μόνον ἐρραβδωμένων κορμῶν τῶν κίωνων καὶ τῶν παραστάδων, ἅτινα πάντα καὶ ἀνεστύλωσα προχείρως (εἰκ. 1). Εὐρέθησαν ἐπίσης ἐν τῷ προπύλῳ κατὰ

χώραν καὶ θρανία παρά τε τοὺς μακροὺς τοίχους καὶ τὸν ἐγκάρσιον, χρησιμεύοντα πρὸς ἀνάπαυσιν τῶν ὁδοιπόρων καὶ τῶν πυλωρῶν. Λόγω τῆς διαφορᾶς τοῦ ὕλικου τοῦ προπύλου ἀπὸ τοῦ τείχους καὶ τῆς ἀνοργάνου συνδέσεως αὐτοῦ πρὸς ἐκεῖνο, συμπεραίνω ὅτι τὸ πρόπυλον προσετέθη ἀργότερον εἰς τὴν προϋπάρχουσαν ἐνταῦθα πύλην καὶ δὴ τὸν 3^{ον} ἢ 4^{ον} π. Χ. αἰῶνα, ἂν κρίνω ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν περιωθέντων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν.

Εἰκ. 2. Κυκλικὸν κτίσμα Στυμφάλου.

Δευτέρα τις ἔρευνα ἐγένετο ἐν τῇ μεγάλῃ κατατομῇ τῇ λελαξευμένη ἐπὶ τῆς βραχώδους γλώσσης, ἣτις σχηματίζει τὸ βόρειον κράσπεδον τῆς λίμνης. Ἐνταῦθα εἶχον σημειώσει ἀπὸ τοῦ πρώτου τῶν ἀνασκαφῶν ἔτους (1924) τὴν ὑπαρξιν κτιρίου κυκλοτεροῦς φέροντος προσκεκολλημένον εὐθὺν μακρὸν δρόμον. Διὰ τῆς ἐφετινῆς σκαφῆς εὐρέθη ὅτι ἡ νοτία πλευρὰ τοῦ κτιρίου τούτου προχωρεῖ μέχρι βάθους 2,20 μ. ἤτοι μέχρι τοῦ φυσικοῦ βράχου σχηματιζομένη διὰ μεγάλων καὶ ἀδρῶς ἐργασμένων λίθων μετὰ περιτενείας κατὰ τὸ αἰγυπτιαῖζον λεγόμενον σύστημα (εἰκ. 2). Ὅλος ὁ νότιος τοῖχος τοῦ

κιρίου βαίνει ἐπὶ ἐξεχούσης εὐθυνηρίας καὶ θὰ ἦτό ποτε ὄρατός. Τοῦναντίον δὲ βόρειος ἔβαινε ἐπὶ τοῦ ὀπισθεν ὑψηλοῦ βράχου. Ἐντὸς τῶν χωμάτων τῆς ἀνασκαφῆς εὐρέθη πῆλινον γεῖσον μετ' ἀνθεμίων ἐξωγραφημένων κατὰ τὴν κάτω ἐπιφάνειαν, ὧν τὸ σχέδιον καὶ ἡ τέχνη κατατάσσει τὸ ἐξετασθὲν οἰκοδόμημα εἰς τὸν 4^{ον} π. Χ. αἰῶνα.

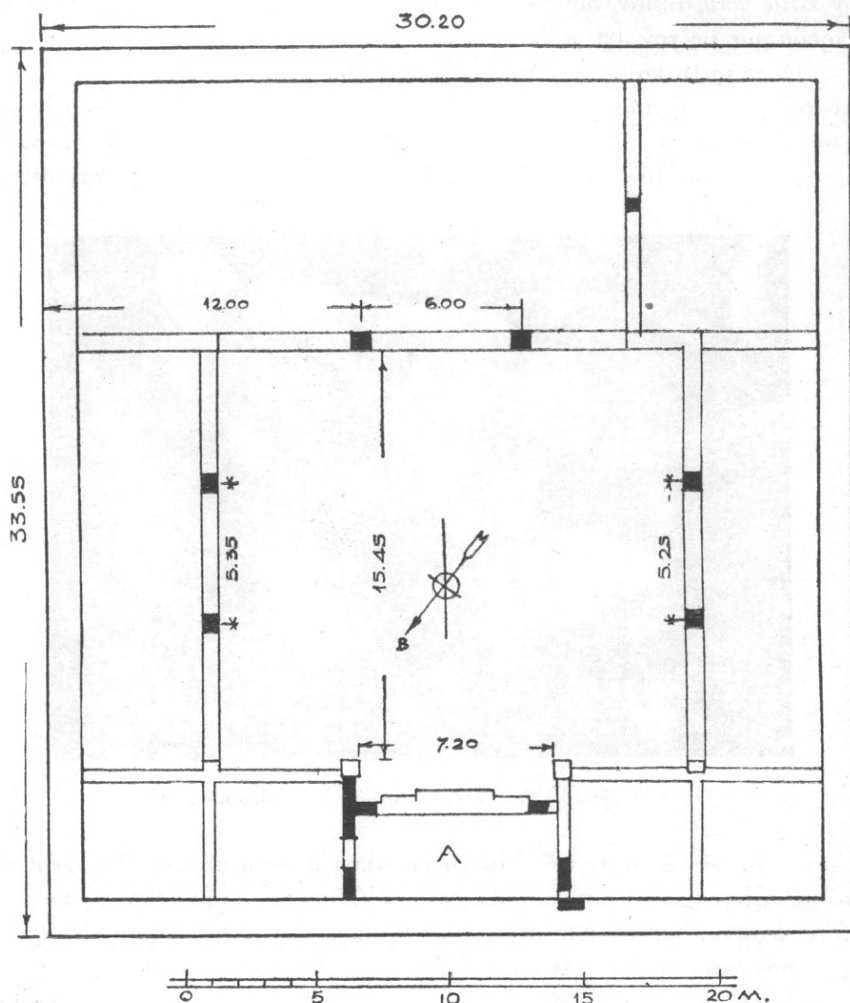
Ἡ δὲ τρίτη καὶ σπουδαιότερα σκαφή ἐγένετο πρὸς νότον τῆς εἰρημένης κατατομῆς καὶ δὴ παρὰ τὸ κτίσμα ἐκεῖνο, ὅπερ τὸ πρῶτον ἔτος τῶν ἀνασκαφῶν εἶχον χαρακτηρίσει ὡς πρόπυλον, ἀλλ' ὅπερ ἠμποδίσθη τότε ν' ἀνασκάψω ὀλοσχερῶς λόγῳ τῶν ἀναβλυζόντων ὑδάτων (εἰκ. 3). Ἐφέτος, ἐλαττωθέντων

Εἰκ. 3. Τοῖχος παλαιστρας Στυμφάλου.

σημαντικῶς τῶν ὑδάτων τοῦ ὑπεδάφους, ἀπεκαλύφθη περὶ τὸ εἰρημένον κτίσμα μέγα τετράγωνον περίπου οἰκοδόμημα (20,30 × 33,55) φέρον ὀρθογώνιον αὐλήν περιβαλλομένην ὑπὸ στοῶν καὶ δωματίων (εἰκ. 4). Τῶν στοῶν τούτων εὐρέθησαν κατὰ χώραν ἰκαναὶ τῶν ἀνεχόντων τὴν στέγην τετραγώνων στύλων βάσεις, ἐκ σκληροῦ λίθου πεποιημένα, ἀρίστης δ' ἐργασίας. Λόγῳ τῆς διατάξεως καὶ τῆς θέσεως αὐτοῦ τὸ κτίριον τοῦτο χαρακτηρίζω ὡς παλαιστραν. Ταύτης δὲ τῆς παλαιστρας τὴν πρὸς βορρᾶν κειμένην εἴσοδον ἀπετέλει τὸ κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῶν ἀνασκαφῶν ἐρευνηθὲν καὶ ὀρθῶς τότε ὡς πρόπυλον χαρακτηρισθὲν κτίσμα, οὗ εὐρέθησαν ἐφέτος καὶ τινὰ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη: μεγάλη ἰωνικὴ βάση καὶ ἐρραβδωμένος σφόνδυλος διαμ. 0,75, καὶ τέλος θραῦσμα πηλίνης παραετίδος.

Ἐλλείπει χρημάτων ἢ ἀνασκαφή τοῦ λίαν ἐνδιαφέροντος τούτου κτιρίου παρέμεινεν ἀτελής. Ἐπειδὴ δ' ὁ ιδιόκτητος χώρος, ἐφ' οὗ τὸ κτίριον εὐρίσκειται, εἶναι λίαν γόνιμος καὶ ὑπάρχει φόβος ὅτι παρ' ὅλας τὰς συστάσεις μου

Εἰκ. 4. Διάγραμμα παλαίστρας Στυμφάλου.

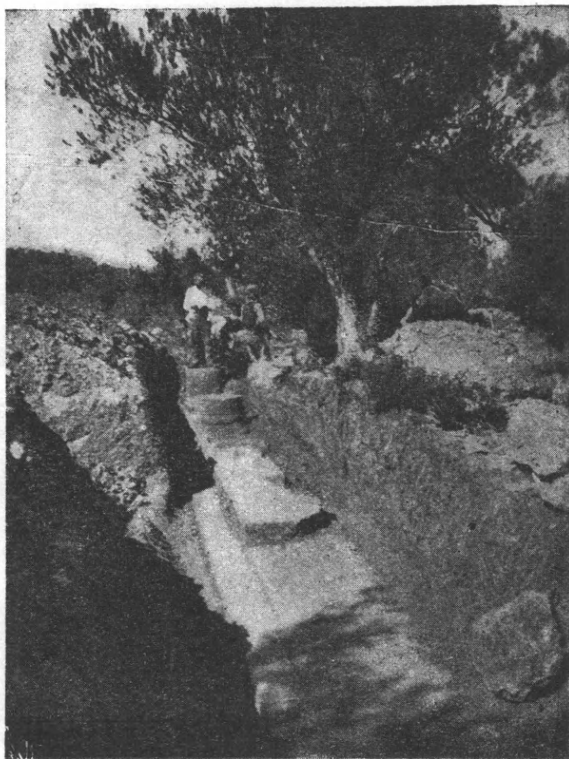
οἱ χωρικοὶ θ' ἀροτριώσωσι καὶ θὰ σπείρωσιν αὐτὸν καταστρέφοντες ὅτι μετὰ τόσου κόπου ἐπετεύχθη ἐφέτος, ἢ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία ἐψήφισε τῇ εἰσηγήσει μου πίστωση ἀποζημιώσεως τῶν καλλιεργητῶν ἐγκαίρως εἰδοποιουμένων νὰ μὴ καλλιεργήσωσι τὸν χώρον.

ΑΝ. Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΣ

9. ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ ΕΝ ΛΕΣΒΩΙ

Ἐκθέτω ἐνταῦθα συντόμως τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐφετινῶν ἀνασκαφῶν ἐν Λέσβῳ.

Κατ' ἀρχὰς ἐπεχείρησα τὴν περαιτέρω ἐκσκαφὴν τῶν θεμελίων ἀρχαικοῦ ναοῦ, τὸν ὁποῖον ἀπεκάλυψα ἐν θέσει Κλοπεδῆ τῆς περιφερείας Καλλονῆς

Εἰκ. 1. Λείψανα ἀρχαικοῦ ναοῦ Κλοπεδῆς Λέσβου.

τῆς Λέσβου καὶ περὶ τοῦ ὁποῖου ἔγραψα ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἐκδοθέντι Ἀρχαιολογικῷ Δελτίῳ 9. 1924-25 (Παράρτημα σ. 41 ἐ.). Καὶ εὔρον μὲν λείψανά τινα εἰσέτι τῶν κατωτάτων δόμων τοῦ ὑποστρώματος, ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ συμπλήρωσις τοῦ σχεδίου τοῦ ναοῦ, καθόσον ἡ σύλλησις τῶν λίθων ἔχει γίνῃ εἰς μεγίστην κλίμακα.

Πρὸς βορρᾶν τῶν θεμελίων τούτων καὶ εἰς ἀπόστασιν 5 μ. περίπου ἀπεκάλυψα τμῆμα ἑτέρου ναοῦ καὶ δὴ τὴν νοτίαν, τὴν δυτικὴν καὶ μέρος τῆς β.

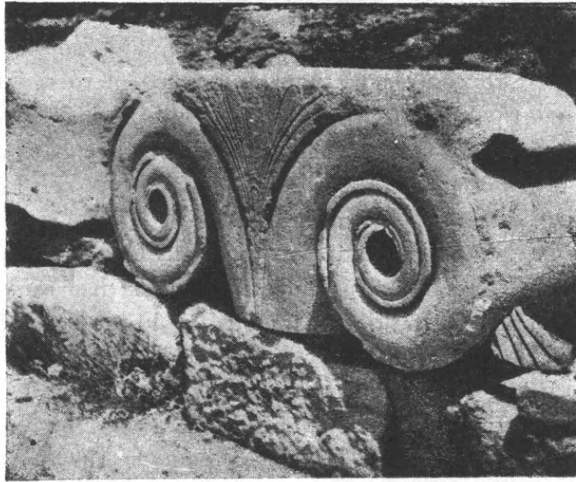
πλευρᾶς. Εἶναι καὶ οὗτος κατεσκευασμένος διὰ τοῦ αὐτοῦ καὶ ὁ προηγούμενος ἐγγωρίου ὕλικου, τραχύτου λίθου καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπίσης κατεστραμμένος ὡς ἐκεῖνος. Μόνον ἡ δυτικὴ του πλευρὰ σώζεται ὀπωσδήποτε καλῶς καὶ μάλιστα κατὰ τὴν βδ. γωνίαν, ὅπου εὐρέθησαν ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου καὶ δύο βάσεις κίωνων κατὰ χώραν κείμεναι (εἰκ. 1). Ἡ πλευρὰ αὕτη ἔχει μῆκος 16.25 μ. καὶ ἔχει τρεῖς ἀναβαθμούς, τῶν ὁποίων ἡ ἐξωτερικὴ ἐπιφάνεια δὲν

Εἰκ. 2. Κίονες ἀρχαίου ναοῦ Κλοπεδῆς Λέσβου.

εἶναι τελείως ἐπεξεργασμένη, ἀλλ' ἔχει κατὰ τοὺς ἄρμους μόνον στενὴν ταινίαν λείαν, ἐν μέσῳ δὲ εἶναι ἀδρομερῶς λελαξευμένη με τεκτονικούς ἀγκῶνας ἐξέχοντας. Τὸν αὐτὸν τρόπον ἐργασίας παρουσιάζει καὶ ἡ ἄνω ὄρατὴ ἐπιφάνεια αὐτῶν, ἡ ἐκείστοτε δηλ. ἐξέχουσα τοῦ ὑπερκειμένου ἀναβαθμοῦ. Αἱ βάσεις ἐδράζονται ἐπὶ ἐκβεβαθυσμένης κυκλικῆς ἐπιφανείας ἐπίσης καὶ ἔχουσι τὴν μορφήν τοῦ συνήθους «αἰολικοῦ» τύπου με παχὺν προσκεφαλοειδῆ τόρον καὶ μικρὰν ὑπὲρ αὐτὸν στρογγύλην ῥάβδον, ὅπου καταλήγει ὁ κορμὸς τοῦ

κίονος, ὅστις εἶναι ἀρράβδωτος (εἰκ. 2). Ἐπὶ τοῦ παρακειμένου ἀγροῦ εὐρέθη καὶ κιονόκρανον «αἰολικόν» τοῦ γνωστοῦ τύπου. Αἱ βάσεις καὶ τὰ κιονόκρανα εἶναι τῆς αὐτῆς μορφῆς καὶ ἔχουσι τὰς αὐτὰς διαστάσεις πρὸς τὰ εὐρεθέντα πλησίον τῶν προηγουμένων θεμελίων. Φαίνεται ὅτι ἡ στενὴ πλευρὰ εἶχεν ὀκτὼ κίονας (διάμ. βάσ. 0,82, διάστυλον 1,27), ἄγνωστον δὲ πόσους ἢ μακρὰ πλευρὰ, ἥτις δὲν ἀπεκαλύφθη εἰσέτι κατὰ τὴν ἐφετινὴν περίοδον. Λεῖψανα ἐπίσης τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ εὐρέθησαν, ἀλλ' οὐχὶ ἱκανὰ ὥστε νὰ φαίνεται

Εἰκ. 3. Αἰολικὸν κιονόκρανον ἀρχαϊκοῦ ναοῦ Λέσβου.

ἡ μορφή αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν χωμάτων εὐρέθησαν πλεῖστα τεμάχια πορφύρων πλακῶν καλῶς ἐπεξεργασμένων, τῶν ὁποίων τὴν προέλευσιν δὲν δύναμαι εἰσέτι νὰ ὀρίσω. Ἐκ τῶν κινητῶν εὐρημάτων ἀναφέρω τεμάχια ἀνθεμωτῶν ἀκροκεράμων, οἵτινες ἔφερον καὶ ἀνάγλυφα, ὧν λεῖψανα εὐρέθησαν, μίαν πόρπην χαλκῆν γεωμετρικοῦ τύπου μὲ ἐγχάρακτα γεωμετρικὰ κοσμήματα ἐπὶ τοῦ παχέος τόξου καὶ ἀγγεῖδιον χαλκοῦν.

Ἐλπίζω ὅτι τὸ προσεχὲς ἔτος θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀποπεράτωσις τῆς ἀνασκαφῆς.

Δ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1927

Α'. Τακτική Συνέλευσις.

Τῇ 6ῃ Φεβρουαρίου 1927, ἡμέρα Κυριακῇ καὶ ὥρα 5½ μ.μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς τακτικὴν συνέλευσιν, ἵνα ἐκλέξωσι τὸ τε Προεδρεῖον τῆς Συνελεύσεως καὶ τὴν πενταμελῆ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ ἐπιτροπεῖαν διὰ τὸ ἔτος 1927, ἀκούσωσι δὲ τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπεῖας περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τοῦ 1926 ὡς καὶ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Γραμματέως τοῦ Συμβουλίου περὶ τῶν πεπραγμένων τοῦ ἔτους 1926.

Παρήσαν ἑταῖροι ἑκατὸν τριάκοντα τέσσαρες. Γενομένης φανερᾶς ψηφοφορίας ἐξελέγησαν : Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως ὁ κ. Κωνσταντῖνος Πολυγένης, Ἀντιπρόεδρος ὁ κ. Μιλτιάδης Πουρῆς, Α' Γραμματεὺς ὁ κ. Παναγιώτης Ἡλιόπουλος καὶ Β' Γραμματεὺς ὁ κ. Σόλων Θεοδότου.

Ὁ Γραμματεὺς τῆς συνελεύσεως κ. Σόλων Θεοδότου ἀνέγνωσε τὴν ἔκθεσιν τῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπεῖας περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως κατὰ τὸ ἔτος 1926, ἣ δὲ συνέλευσις ὁμοφώνως ἐνέκρινε τὴν διαχείρισιν ταύτην. Εἶτα διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐξελέγησαν μέλη τῆς ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπεῖας ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1927 οἱ κ. κ. Μιλτιάδης Πουρῆς, Ἄγγελος Σταυρόπουλος, Εὐάγγελος Κρητικός, Γεώργιος Παπαϊωάννου καὶ Μιχαὴλ Χρηστόπουλος.

Διακοπέισις μετὰ ταῦτα τῆς συνεδρίας καὶ ἐπαναληφθείσης τὴν 6½ ὁ Γραμματεὺς τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας κ. Γ. Π. Οἰκονόμος ἀνεκοίνωσε τὴν ὑπ' αὐτοῦ συνταχθεῖσαν ἔκθεσιν περὶ τῶν πεπραγμένων τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1926 μετὰ προβολῶν φωτεινῶν εἰκόνων ἐκ τῶν ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας γενομένων ἀνασκαφῶν.

Β'. Τακτικὴ Συνέλευσις.

Τῇ 13ῃ Φεβρουαρίου 1927 ἡμέρα Κυριακῇ καὶ ὥρα 10ῃ π.μ. συνήλθον οἱ ἑταῖροι εἰς δευτέραν τακτικὴν συνέλευσιν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Κ. Πολυγένης καὶ προέβησαν κατὰ τὸ ἄρθρον 10 τοῦ Ὁργανισμοῦ εἰς μυστικὴν διὰ ψηφοδελτίων ἐκλογὴν τοῦ νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑταιρείας διὰ τὴν τριετίαν 1927-1929.

Ἐπήφισαν ἑταῖροι διακόσιοι ἕξ, ἐξελέγησαν δὲ μέλη τοῦ Συμβουλίου, διὰ τὴν τριετίαν 1927-1929 οἱ κ. κ. Γ. Π. Οἰκονόμος διὰ ψήφων 141, Δ. Παππούλιας διὰ ψήφων 133, Θ. Βορέας διὰ ψήφων 129, Ἄ. Κεραμόπουλος διὰ ψήφων 128, Α. Ὀρλάνδος διὰ ψήφων 128, Σ. Παγανέλης διὰ ψήφων 126, Ν. Ἐξαρχόπουλος διὰ ψήφων 125, Ν. Μπαλᾶνος διὰ ψήφων 124, Γ. Σωτηρίου διὰ ψήφων, 122, Κ. Δυοβουνιώτης διὰ ψήφων 121, Μιχ. Βολονάκης διὰ ψήφων 121, Σ. Μενάρδος διὰ ψήφων 118 καὶ Γεώργ. Ν. Βέλτσος διὰ ψήφων 110.

Συμπλήρωσις καὶ καταρτισμὸς τοῦ νέου Διοικ. Συμβουλίου.

Τὸ οὕτως ἐκλεχθὲν ὑπὸ τῶν ἑταίρων νέον Συμβούλιον συνελθὼν τῇ 15^ῃ Φεβρουαρίου εἰς συνεδρίαν πρὸς πλήρη καταρτισμὸν αὐτοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 10 τοῦ Ὄργανισμοῦ, ἐξέλεξε μέλη τοῦ Συμβουλίου τοὺς κ. κ. Ἰάκωβον Χ. Δραγάτην, Σωκράτην Κουγέα καὶ Κωνστ. Ρωμαῖον, Ἀντιπρόεδρον δὲ τὸν κ. Δ. Παππούλιαν καὶ Γραμματέα τὸν κ. Γ. Π. Οἰκονόμον.

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΗΣ ΕΞΕΛΕΓΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑΣ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1927

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Κύριε Πρόεδρε,

Οἱ ὑπογεγραμμένοι ἀποτελοῦντες τὴν Ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπεῖαν τῆς Ἑταιρείας διὰ τὸ ἔτος 1927 προσκληθέντες διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 22 ἀπὸ 7^{ης} Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. ἐγγράφου τοῦ κ. Προέδρου ἐπελήφθημεν τοῦ ἐλέγχου τῆς κατὰ τὸ λήξαν ἔτος 1927 οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Ἑταιρείας, ἐκ τῶν ταμιακῶν καὶ λογιστικῶν βιβλίων τῆς ὁποίας ἐξάγονται τὰ ἑξῆς ἀποτελέσματα:

Α') Χρηματικόν.

Ταμείον

α') Χρέωσις.

1) Ὑπόλοιπον μετρητῶν εὐρεθὲν ἐν τῷ Ταμείῳ τῇ 31 Δεκεμβρίου 1926 κατὰ τὴν βεβαίωσιν τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπεῖας . Δρχ.	52,955,70
2) Εἰσπράξεις ἀπὸ ἔσοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ . . . »	411,046,15
3) Ἀναλήψεις ἐκ τῶν ἐν ὄψει καταθέσεων τῆς Ἑταιρείας παρὰ τῇ Ἐθνικῇ Τραπεζῇ »	702,474,75
4) Εἰσπράξεις ἐκ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν εἰς τὸ ἄρτιον κληροθιςῶν δέκα ἕξ (ἀριθ. 16) ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου 5 % 1927 (Ἀμύνης) »	23,936.—
5) Εἰσπράξεις ἐκ τῆς ἐξοφλήσεως τῶν εἰς τὸ ἄρτιον κληροθιςῶν εἴκοσιν (ἀριθ. 20) ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου 5 % 1920 »	6,000.—
6) Ἐπιστροφαὶ χρημάτων ἐκ προκαταβολῶν δι' ἀνασκαφάς »	5,216,90
Τὸ ὅλον . . . Δρχ.	<u>1,201,629,50</u>

β') Πίστωσις

1) Πληρωμαὶ εἰς ἔξοδα Γενικοῦ Προϋπολογισμοῦ Δρχ.	396,036.90
2) Καταθέσεις ἐν ὄψει παρὰ τῆ Ἐθνικῆ Τραπεζῇ ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἑταιρείας »	373,060.95
3) Πληρωμαὶ πρὸς ἀγορὰν εἴκοσιν (ἀριθ. 20) ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου 5 % 1907 (Ἀμύνης) »	26,160.75
4) Πληρωμαὶ πρὸς ἀγορὰν εἴκοσι πέντε (ἀριθ. 25) ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου 5 % 1914 »	119,357.—
5) Πληρωμαὶ πρὸς ἀγορὰν εἴκοσιν ἕξ (ἀριθ. 26) ὁμολογιῶν Ἐθν. Ἀναγκαστ. Δανείου 6 1/2 % 1922 »	2,197.—
6) Πληρωμαὶ πρὸς ἀγορὰν τριάκοντα πέντε (ἀριθ. 35) ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Δανείου 5 % 1920 »	6,650.—
7) Ἀντικατάστασις προσωρινῶν τίτλων Ἐθν. Ἀναγκαστικοῦ Δανείου 6 % 1926 δι' ὀριστικῶν τοιούτων, ἦτοι ἑξήκοντα τριῶν (ἀριθ. 63) ὁμολογιῶν »	6,300.—
8) Πληρωμαὶ πρὸς ἀγορὰν ἑνακοσίων τριάκοντα ἑπτὰ (ἀριθ. 937) ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Ἀναγκαστ. Δανείου 6 %, 1926 »	59,733.75
9) Πληρωμαὶ πρὸς ἀγορὰν εἴκοσι πέντε (ἀριθ. 25) ὁμολογιῶν Ἐθνικοῦ Προσφυγικοῦ Δανείου 7 % 1924 »	183,047.50
10) Προκαταβολαὶ δι' ἀνασκαφὰς ἐπιστραφεῖσαι »	5,216.90
11) Ὑπόλοιπον μετρητῶν τῇ 31 Δεκεμβρίου 1927 »	23,868.75
Τὸ ὅλον »	<u>1,201,629.50</u>

Β') Ἔσοδα καὶ Ἐξοδα

α') Ἔσοδα.

1) Ἀπὸ μερίσματα καὶ τόκους Δρχ.	373,438.95
2) » μισθώματα ἀκινήτων »	300.—
3) » ἀντίτιμον πωληθέντων δημοσιευμάτων »	25,175.—
4) » εἰσφορὰς ἐταίρων »	3,515.—
5) » ἔκτακτα καὶ ἀπρόοπτα ἔσοδα »	8,617.20
Τὸ ὅλον Δρχ.	<u>411,046.15</u>

β') Ἐξοδα

1) Εἰς μισθοὺς ἐπιδόματα καὶ συντάξεις Δρχ.	76,812.—
2) » ἔξοδα γραφείων »	32,148.30
3) » ἔξοδα βιβλιοθήκης »	36,146.95
Εἰς μεταφορὰν Δρχ.	<u>145,107.25</u>

	Ἐκ μεταφορᾶς Δρχ.	145,107.25
4)	Εἰς ἐπισκευὰς καὶ ἐπιπλώσεις μεγάρου Ἑταιρείας . . . »	19,444.—
5)	» ἀνασκαφὰς »	97,983.10
6)	» δημοσιεύματα »	78,146.90
7)	» διδασκαλίαν »	1,290.—
8)	» ἐφόρους καὶ ἐπιμελητὰς ἀρχαιοτήτων πρὸς εὐρυτέ- τερας σπουδὰς ἐν Ἑσπερίᾳ »	27,321.—
9)	» ἔξοδα κεκλεισμένων χρήσεων »	2,991.70
10)	» ἔκτακτα καὶ ἀπρόοπτα ἔξοδα »	23,752.95
	Τὸ ὅλον »	396,036.90
	Περίσσευμα ἐσόδων ἔτους 1927 »	15,009.25
	Σύνολον . . . Δρχ.	<u>411,046.15</u>

Γ') Γενικὸς Ἰσολογισμὸς.

Τὸ ἐνεργητικὸν τῆς Ἑταιρείας τῇ 31 Δεκεμβρίου 1927

ἀνήρχετο εἰς	Δρχ.	<u>1,937,379.75</u>
ἀποτελούμενον ἐκ τῶν ἑξῆς :		
1)	Ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ »	23,868.75
2)	» τὸ μέγαρον τῆς Ἑταιρείας »	259,863.80
3)	» ἀκίνητα κτήματα »	17,847.50
4)	» 70 μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς »	157,190.25
5)	» 405 ὄμολογ. Ἐθνικοῦ Παγίου Δανείου, 4 ⁰ / ₁₀₀ 1889 »	88,154.25
6)	» 75 ὄμολογ. Ἐθνικοῦ Δανείου Σιδηροδρόμων Πει- ραιῶς-Λαρίσης »	20,193.75
7)	» 1697 ὄμολ. Ἐθν. Δαν. 5 ⁰ / ₁₀₀ 1898 (Ἐνοποιήσεως) »	171,795.75
8)	» 175 ὄμολογ. Ἐθνικοῦ Δανείου 5 ⁰ / ₁₀₀ 1907 (Ἀμύνης) »	8,860.50
9)	» 135 ὄμολογ. Ἐθνικοῦ Δανείου 5 ⁰ / ₁₀₀ 1914 . . . »	167,467.65
10)	» 204 ὄμολογ. Ἐθνικοῦ Δανείου 6 ⁰ / ₁₀₀ 1918 . . . »	18,460.20
11)	» 100 ὄμολογ. Ἐθν. Ἀναγκ. Δανείου 6 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ 1922 »	9,597.—
12)	» 1 ὄμολογ. Ἐθν. Δανείου Κεφαλαιώσεως μετὰ μιᾶς ἀποδείξεως φράγκ. 140 »	640.—
13)	» 30 ὄμολογ. Ἐθν. Πατριωτ. Δανείου »	25.—
14)	» 515 ὄμολογ. Ἐθν. Δανείου 5 ⁰ / ₁₀₀ 1920 »	97,750.—
15)	» 1000 ὄμολογ. Ἐθν. Ἀναγκαστ. Δανείου 6 ⁰ / ₁₀₀ 1926 »	66,033.75
16)	» 25 ὄμολογ. Ἐθν. Προσφυγ. Δανείου 7 ⁰ / ₁₀₀ 1924 »	183,047.50
17)	» 4000 ὄμολογ. Ἐθν. Ἀναγκαστ. Δανείου 6 ¹ / ₂ ⁰ / ₁₀₀ 1922 κληροδοτήματος Ἰωάννου Μαρκοπούλου . . »	332,000.00
	Εἰς μεταφορὰν Δρχ.	<u>1,622,795.65</u>

	Ἐκ μεταφορᾶς	Δρχ. 1,622,795.65
18)	Ἀπὸ καταθέσεις ἐν ὄψει παρὰ τῆ Ἐθν. Τραπεζῆ	» 305,965.05
19)	» καταθέσεις ἐν ὄψει παρὰ τῆ Λαϊκῆ Τραπεζῆ	» 6,687.05
20)	» προκαταβολάς	» 1,932.—
	Τὸ ὅλον	Δρχ. <u>1,937,379.75</u>
	Τὸ δὲ Παθητικὸν τῆ 31 Δεκεμβρίου 1927 ἀνήρχετο εἰς	Δρχ. <u>1,937,379.75</u>
	ἀποτελούμενον	
	ἐκ τοῦ Κεφαλαίου τῆ 31 Δεκεμβρίου 1927	» <u>1,937,379.75</u>

Δ') Περιουσία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας.

Ἡ περιουσία τῆς Ἐταιρείας τῆ 31 Δεκεμβρίου 1927 ἀνήρχετο εἰς Δρχ. 1,937,379.75

ἀποτελουμένη ἐξ τῶν ἑξῆς:

1)	Ἀπὸ μετρητὰ ἐν τῷ Ταμείῳ	Δρχ. 23,868.75
2)	» τὸ μέγαρον τῆς Ἐταιρείας	» 259,863.80
3)	» ἀκίνητα κτήματα	» 17,847.50
4)	» 70 μετοχὰς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς	» 157,190.25
5)	» 405 ὄμολογ. Ἐθν. Παγείου Δανείου 4% 1889 »	88,154.25
6)	» 75 ὄμολογ. Ἐθν. Δανείου Σιδηροδρόμων Πειραιῶς - Λαρίσσης	» 20,193.75
7)	» 1697 ὄμ. Ἐθν. Δανείου 5% 1898 (Ἐνοποιήσεως) »	171,795.75
8)	» 175 ὄμολογ. Ἐθν. Δανείου 5% 1907 (Ἀμύνης) »	8,860.50
9)	» 135 ὄμολογ. Ἐθν. Δανείου 5% 1914	» 167,467.65
10)	» 204 ὄμολογ. Ἐθν. Δανείου 6% 1918	» 18,460.20
11)	» 100 ὄμολογ. Ἐθν. Ἀναγκ. Δανείου 6 1/2 % 1922 »	9,597.00
12)	» 1 ὄμολογ. Ἐθν. Δανείου Κεφαλαιώσεως μετὰ μιᾶς ἀποδείξεως φραγκ. 140	» 640.—
13)	» 30 ὄμολογ. Ἐθν. Πατριωτικοῦ Δανείου	» 25.—
14)	» 515 ὄμολογ. Ἐθν. Δανείου 5% 1920	» 97,750.—
15)	» 1000 ὄμολογ. Ἐθν. Ἀναγκαστ. Δανείου 6% 1926 »	66,033.75
16)	» 25 ὄμολογ. Ἐθν. Προσφυγ. Δανείου 7% 1924	» 183,047.50
17)	» 4000 ὄμολογ. Ἐθν. Ἀναγκαστ. Δανείου 6 1/2 % 1922 κληροδοτήματος Ἰωάννου Μαρκοπούλου	» 332,000.—
18)	» καταθέσεις ἐν ὄψει παρὰ τῆ Ἐθνικῆ Τραπεζῆ	» 305,965.05
19)	» καταθέσεις ἐν ὄψει παρὰ τῆ Λαϊκῆ Τραπεζῆ	» 6,687.05
20)	» προκαταβολάς	» 1,932.—
	Σύνολον	Δρχ. <u>1,937,379.75</u>

Περαίνουσα τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν ἡ Ἐπιτροπεία προτείνει εἰς τὴν Συνέλευσιν, ὅπως ἐγκρίνη τὴν προκειμένην διαχείρισιν ὡς ὀρθῶς γενομένην καὶ ἐπικυρώσῃ τὸν τε Ἰσολογισμὸν καὶ τὸν Ἀπολογισμὸν τοῦ λήξαντος ἔτους 1927.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10 Φεβρουαρίου 1928

Ἡ Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπεία

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΓΩΑΝΝΟΥ

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ ΠΟΥΡΗΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ
ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1927

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΣΟΔΩΝ ΚΑΙ ΕΞΟΔΩΝ

Προϋπολογισμοῦ		Εἶδος ἐσόδων	Προϋπολογισθέντα	Ἐκπαραχθέντα	Διαφορὰ	
Κεφ.	Ἀρθρ.				Ἐπί πλέον	Ἐπί ἔλαττον
Α'	1	Μερίσματα καὶ τόκοι	364 343	373 438 95	9 095 95	
»	2	Μισθώματα	300	300		
»	3	Ἀντίτιμον δημοσιευμάτων	20 000	25 175	5 175	
Β'	1	Εἰσφοραὶ ἐταίρων	3 000	3 515	515	
»	2	Συνδρομὴ τοῦ Δημοσίου	50 000			50 000
Γ'	1	Ἐκ τῶν περισσευμάτων παρελθόντων ἐτῶν	233 769			233 769
»	2	Ἑκτακτα καὶ ἀπρόοπτα ἐσοδα	200	8 617 20	8 417 20	
Σύνολον			671 612	411 046 15	23 203 15	283 769

Ἀνάλυσις τοῦ κεφαλαίου Α'. ἄρθρον 3.

«Ἀντίτιμον δημοσιευμάτων».

1) Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς	Δρχ.	21 935.—
2) Πρακτικά τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας	»	600.—
3) Χρήστου Τσουντα: Αἱ προϊστορικαὶ ἀκροπόλεις Διμηγίου καὶ Σέσκλου. 1908	»	1 500.—
4) Π. Καββαδία—Γ. Καβεράου: Ἀνασκαφὴ τῆς Ἀκροπόλεως ἀπὸ τοῦ 1885 μέχρι τοῦ 1890. 1906/7	»	750.—
5) Π. Καββαδία: Τὸ Ἴερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν. 1900	»	300.—
6) Γ. Π. Οἰκονόμου: Ἐπιγραφαὶ τῆς Μακεδονίας. 1915	»	40.—
7) Α. Κεραμοπούλλου: Ἀποτυμpanισμός. 1923	»	50.—
Σύνολον	Δρχ.	<u>25 175.—</u>

ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1927

Προϋπο- λογισμοῦ		Εἶδος ἐξόδων	Προϋπολογι- σθέντα	Συμπληρω- ματικά πιστώσεις	Σύνολον πιστώσεων	Δαπανη- θέντα	Διαφορὰ ἐπὶ ἑλάττων
Κεφ.	Ἀρθρ.						
A'	1	Μισθοί, ἐπιδόματα καὶ συντάξεις	105 612	—	105 612	76 812	28 800
	2	Ἔξοδα γραφείων	25 000	10 000	35 000	32 148 30	2 851 70
	3	Ἔξοδα βιβλιοθήκης	100 000	—	100 000	36 146 95	63 853 05
	4	Ἐπισκευαὶ καὶ ἐπιπλώσεις	20 000	—	20 000	19 444	556
B	1	Ἀνασκαφαὶ	166 000	—	166 000	97 983 10	68 016 90
	2	Δημοσιεύματα	135 000	—	135 000	78 146 90	56 853 10
	3	Διδασκαλία	15 000	—	15 000	1 390	13 710
Γ'	1	Ἐνίσχυσις εἰς Ἐφόρους πρὸς εὐ- ρωτέρας σπουδὰς ἐν Ἑσπερίᾳ	70 000	—	70 000	27 321	42 679
	2	Ἔξοδα κεκλεισμένων χρήσεων . .	10 000	—	10 000	2 991 70	7 008 30
	3	Ἐκτακτοὶ δαπάναι καὶ διάφορα ἔξοδα	25 000	—	25 000	23 752 95	1 247 05
		Σύνολον	671 612	10 000	681 612	396 036 90	285 575 10

Ἀνάλυσις τοῦ κεφαλαίου Β'. ἄρθρον 1.

«Ἀνασκαφαί».

1) Ὁδείου Περικλέους	Δρχ.	5 000.—
2) Ἀμφιαρείου	»	9 000.—
3) » τοπογραφικὰ σχέδια	»	14 200.—
4) Νέας Ἀγχιάλου	»	10 000.—
5) » » τοπογραφικὰ σχέδια	»	10 000.—
6) Θηβῶν	»	14 720.—
7) Γουμενίτισης Καλαβρύτων	»	8 000.—
8) Στυμφάλου	»	9 980.—
9) Ἐπιδαύρου	»	2 083.10
10) Λέσβου	»	10 000.—
11) Νικοπόλεως καθαρισμὸς ἀρχαιο- λογικῶν χώρων	»	5 000.—
Σύνολον	Δρχ.	97 983.10

Σύγκρισις πραγματοποιηθέντων
ἐσόδων καὶ ἐξόδων.

1) Ἔσοδα	Δρχ.	411 046.15
2) Ἔξοδα	»	396 036.90
3) Περίσσευμα	»	<u>15 009.25</u>

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31 Δεκεμβρίου 1927.

Ὁ Ταμίας

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Λογιστὴς

ΠΑΝΑΓ. Γ. ΣΤΡΙΓΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Δωρεαί. Εὐχαρίστως ἀναγράφοντες κατωτέρω τὰ πρὸς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Ἑταιρείας εἶτε ὑπ' αὐτῶν τῶν συγγραφέων εἶτε ὑπ' ἄλλων φίλων τῆς Ἑταιρείας ἀποσταλέντα κατὰ τὸ 1927 βιβλία, καθῆκον ἡμῶν θεωροῦμεν νὰ ἐκφράσωμεν καὶ ἐνταῦθα πρὸς πάντας τοὺς φιλόφρονας δωρητὰς τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας.

1. **Annuaire** général de la France et de l'étranger. Année 1919. Paris (Marquis de Dampierre).
2. **Ἀθηναγόρα**, Ὁ θεσμὸς τῶν συγκέλλων ἐν τῷ οἰκουμένικῳ πατριαρχείῳ. Ἐν Ἀθ. 1927.
3. **Bethe**, E. Der Apollonhymnus des Kallimachoe Leipzig. 1927.
4. **Χατζῆ, Ἄντων. Χ.**: Ἀνδρέας Ν. Σκιας, (1861-1922). Ἀθῆναι 1927.
5. » » » Ἀνάγνωσις αἰνιγματώδους ἐπιγραφῆς. Ἀπ. ΑΕ 1924.
6. **Dionysii** Halicarnassensis Antiquitatum romanarum quae supersunt. Ed. C. Jacoby. Suppl. Lipsiae 1925. (Ziebarth).
7. **Dörpfeld, W.** Die altgriechische Kunst und Homer. Ἀπ.: Athen. Mitteil. 1925.
8. **Erechtheum**, Ed. by J. M. Paton. Text καὶ Plates Cambridge 1927. (Ἀμερικ. Ἀρχ. Σχολὴ Ἀθηνῶν).
9. **Essen, Ch. van:** Le monument dit Portique des géants à Athènes. Paris (BCH).
10. **Exposition** d' art musulman. Alexandrie 1925. (Ἀντώνιος Ἐ. Μπενάκης).
11. **Ἐκατονταετηρίς Φαβιέρου.** 1826-1926. Ἐν Ἀθ. 1927.
12. **Fougères, G.:** Théophile Homolle. Paris. 1926.
13. » » : Rapport sur les travaux de l'Ecole Française d' Athènes. Paris 1927.
14. **Franke, A. H.:** Antiquities of Indian Tibet. P. 2. Calcutta 1926. (Secretary High Commission India).
15. **Glasgow, G.:** Ronald Burrows. London 1924.
16. **Γιαννευλάτου, Γ. Π.:** Τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον καὶ ἡ Ἀπολλωνιακὴ μανία. Ἐν Ἀθ. 1927.
17. **Hiller v. Gärtringen, F.:** Delische Bauinschrift. 1927.
18. **Homolle, Th.:** La loi de Cadys sur le prêt à intérêt. Paris 1926. (Mme Homolle).
19. **Jerusalem** sous terre. London 1911. (Κ^α Στεφάνου Γεωργαντᾶ).
20. **Καλιτσουνάκι, Ι. Σ.:** Αἱ μεταλλαγαὶ τοῦ σκοποῦ τῆς Ἑλλην. Φιλολογίας. Ἐν Ἀθ. 1926.
21. **Καρδαμάτη, Ι. Π.:** Αἱ Ἀθῆναι ἐλονοσόπληκτοι. Ἐν Ἀθ. 1927.
22. **Κουρουγιώτη Κ.:** Ἄγαλμα Ἀσκληπιοῦ ἐξ Ἐλευσίνος. Ἀπ. Ἀρχ. Δελτ. 1922-22.
23. **Λεβίδου, Ν. Δ.:** Λόγοι ὑπὲρ τοῦ Παναγίου τάφου. Ἀθῆναι (1927).
24. » » : Λόγος ἐκφωνηθεὶς τῇ 29 Ἀπριλίου 1927.

25. **Ljungvik, H.**: Studien zur Sprache der apokryphen Apostelgeschichten. Uppsala 1926.
26. **Λογοθέτου, Κ. Ι.**: Τὸ φιλολογικὸν ἔργον καὶ ἡ ἔθνικὴ δρᾶσις τριῶν ἀοιδίμων καθηγητῶν. Ἐν Ἀθ. 1927.
27. » » : Σεβαστοπουλείου ἀγῶνος κρίσις. Ἐν Ἀθ. 1927.
28. **Maccas, L.**: L'Hellénisme de l'Asie Mineure. Paris 1919. (Ἵπουργ. Ἐξωτερ.).
29. **Merrit, B. D.** καὶ **West, A. B.**: The revision of athenian tribute lists. Ἀπ.: Harvard studies in class. phil., 37, 1926.
30. **Μιχαηλίδου - Νουάρου, Μιχ. Γ.**: Νομικὰ ἔθιμα τῆς νήσου Καρπάθου τῆς Δωδεκανήσου. Ἐν Ἀθ. 1926.
31. **Millet, G.**: Monuments de l'Athos. 1: Les peintures. Paris. (Ἵπουργεῖον Ἐξωτερικῶν).
32. **Noack, Ferd.**: Eleusis. Textband καὶ Tafeln. Berlin Leipzig 1927.
33. **Οἰκονομίδου, Ζ. Η.**: Ὁ Πόντος. Ἐν Ἀθήναις 1920.
34. **Οἰκονόμου, Γ. Π.**: Ὁ Ἐρμῆς τοῦ Πραξιτέλους. Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου τῆς Μ. Ἑλλάδος 1928.
35. **Ὀρλάνδου, Ἀναστ. Κ.**: Μοναστηριακὴ ἀρχιτεκτονικὴ. Ἀθῆναι 1927.
36. **Πασχάλη, Δ. Π.**: Μεσαιωνικαὶ καὶ μεταγενέστεραι ἐπιγραφαὶ τῆς νήσου Ἄνδρου. Ἐν Ἀθ. 1927.
37. » » : Ἄνδριοι βιβλιογράφοι καὶ κωδίκων κτήτορες. Ἐν Ἀθ. 1927.
38. » » : Ὁ βασιλεὺς τῆς Μήλου (1677-1680). Ἐν Ἀθ. 1927.
39. **Παπανδρέου, Γ.**: Περὶ τοῦ ὄρους Φολόης καὶ τῆς πόλεως Λασιθῶνος. Ἐν Ἀθ. 1892.
40. » » : Ἡλείακά. Μ. 1, τχ. 1-4: Ἐν Πύργῳ 1896.
41. » » : Περὶ τῆς τῶν Ἡλείων διαλέκτου. Ἐν Ἀθ. 1897.
42. » » : Παγκόσμιος γενικὴ ἱστορία. Ἐν Ἀθ. 1906.
43. » » : Οἱ Ἕλληνες λυρικοὶ ποιηταί. Ἐν Ἀθ. 1908.
44. » » : Ἱστορία τοῦ ἐμπορίου. Ἐν Ἀθ. 1908.
45. » » : Ἡ ἱστορία τοῦ Σκουπίου καὶ τῆς Πάου. Ἐν Ἀθ. 1925.
46. » » : Μονογραφία περὶ τῶν κατὰ τὴν Μεσσηνιακὴν Πύλον.
47. **Παπαμιχαλοπούλου, Κ.**: Ἡ Κωνσταντινούπολις ἑλληνικὴ ἐπὶ 2577 ἔτη. Ἐν Ἀθ. 1920. (Ἵπουργεῖον Ἐξωτερικῶν).
48. **Πελεκίδη, Σ.**: Ὁ τύπος τῆς Ἀθηνᾶς τῶν Μεδίκων. Ἀπ.: Ἀρχ. Δελτ. 1922 - 25.
49. **Persson, P.**: Kritisch - exegetische Bemerkungen zu den kleinen Schriften des Tacitus. 1927.
50. **Φαραντάτου, Μ. Σπ.**: Ἡ τελεία διαμόρφωσις τοῦ σκοποῦ τῆς ποινῆς. 1927.
51. **Philaretos, G. V.**: L'esprit démocratique chez les Hellènes. 1919.
52. **Πολίτου, Ν. Γ.**: Ἑλληνικὴ βιβλιογραφία. Γ', 1911 - 1920, Μέγ. 1. Ἐν Ἀθ. 1927. (Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν).
53. **Robinson, D. M.**: A Graeco - Parthian portrait head of Mithradates I. Ἀπ.: Am. Journal of Arch. 1907.
54. **Ρωμαίου, Κ. Α.**: Ὁ ἔφηβος τοῦ Μαραθῶνος. Ἐν Ἀθ. 1927.
55. **Samuelsson, G.**: Ad Valerium Flaccum. Uppsala. 1927.
56. **Sartiaux, F.**: L'archéologie française en Asie Mineure. Paris 1918. (Ἵπουργεῖον Ἐξωτερικῶν).
57. **Schrader, H.**: Eine archaisch - griechische Bronzestatuette im Liebighaus.
58. **Siemiensci, Joseph**: Les symboles graphiques dans les éditions critiques de textes. Projet d'unification. Varsovie 1927.

59. **Jjögren, H.**: Ad Ciceronis epistulas ad Atticum adnotaciones. Uppsala 1927.
60. **Svensson, N.**: Two tholos tombs at Bodia in the eastern part of Triphylia - Lund. 1927.
61. **Studniczka, Fr.**: Drei frühe Römerköpfe. Leipzig 1926.
62. **Tabachovitç, D.**: Sprachliche u. textkrit. Studien zur Chronik des Theophanes Confessor. Uppsala 1926.
63. **Hidenaka Tanaka.**: Graecae grammaticae rudimenta. Tokiensi 1927.
64. **Thiersch, H.**: Göttingen u. die Antike. Göttingen 1926.
65. **Shörnell, G.**: Ad. scriptores historiae augustae et Ammianum Marcellinum adnotaciones. 1927.
66. **Τσοποτσού, Δ. Κ.**: Ἱστορία τῶν γεωργῶν καὶ τῆς ἰδιοκτησίας ἐν Θεσσαλίᾳ. Ἐν Ἀθήναις 1915.
67. » : Γῆ καὶ γεωργοὶ τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὴν τουρκοκρατίαν. Ἐν Βόλῳ 1922.
68. **De Waele, F. J. M.**: The magic staff or rod in graecoitalian antiquities. 1927.
69. **Wilamowitz - Moellendorff, U.** v.: Heilige Gesetze. Ἀπ.: Sitzungsber. d. preuss. Ak. d. Wiss. 1927. XIX.
70. **Wilcken, U.**: Zu der epidaur. Bundesstelle v. J. 302 v. Chr. Ἀπ.: Sitz, Ber, d. preuss. Ak. d. Wiss. 1927, XXVI.
71. **Valley, G.**: Über den Sprachgebrauch des Longus. Uppsala 1926.
72. **Vogel, Fr.**: Billiotheca philologica classica 1925. Leipzig 1927.
73. **Volonakis, M. D.**: Saint Sophia and Constantinople. London 1922. (Ἑπουρογεῖον Ἐξωτερικῶν).
74. **Ziebarth, E.**: Fünfundzwanzig Jahre griech. Inschriftenforschung 1894-1919 (1925).

Ἄγοραὶ καὶ ἀνταλλαγáι. Δι' ἀγορᾶς ἐπρομηθεύθη ἡ βιβλιοθήκη 187 νέους τόμους βιβλίων, δι' ἀνταλλαγῆς δὲ ἠρξήθη κατὰ 66 τόμους.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟ 1^{ΗΣ} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΜΕΧΡΙ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1927 ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1927 :

'Αρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τόμος τοῦ ἔτους 1924.

1) 'Αρχαιολογικὴ Ἐφημερίς

Σειρὰ τόμων	Πωληθέν- τες τόμοι	Τιμὴ τόμου	Εἰσπραχθὲν ποσὸν	Σειρὰ τόμων	Πωληθέν- τες τόμοι	Τιμὴ τόμου	Εἰσπραχθὲν ποσὸν
1837-1843 φυλ. 3	1	10	—	Ἐκ μεταφ. 1893	2	250	500
» 4	1	»	—	1894	1	»	250
» 25	1	»	—	1899	1	»	250
» 26	1	»	—	1901	1	»	250
» 27	1	»	—	1914	1	»	250
» 28	1	»	—	1916	2	»	500
1883	1	250	—	1916	1	»	250
1884	1	»	—	1917	1	»	250
1885	1	»	—	1919	2	»	500
1886	1	»	—	1920	3	»	750
1887	1	»	—	1921	2	»	500
1888	1	»	—	1922	9	»	2250
1889	1	»	—	1923	24	»	6000
1890	1	»	—	»	1	125	125
1891	1	»	—	1924	27	250	6750
1892	1	»	—	Ἄθροισμα	94	Ἄθροισμα	21935
Εἰς μεταφ.	16	Εἰς μεταφ.	2560				

2) Πρακτικὰ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας

1914	2	50	—	Ἐκ μεταφ. 1920	6	Ἐκ μεταφ.	300
1915	2	50	—	1921	5	Ἐκ μεταφ.	50
1916-1919	2	50	—	1921	5	Ἐκ μεταφ.	250
Εἰς μεταφ.	6	Εἰς μεταφ.	300	Ἄθροισμα	12	Ἄθροισμα	600

3) Διάφορα δημοσιεύματα Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας

Ἀξίων ἀριθμὸς	Ἐπιγραφὴ Συγγράμματος	Πωληθέντα σώματα	Τιμὴ σώματος	Εἰσπραχθὲν ποσὸν
1	Π. Καββαδία: Τὸ Ἴερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν. 1900	2	150	300
2	Χ. Τσοῦντα: Αἱ προϊστορικαὶ ἀκροπόλεις Διμηνίου καὶ Σέσκλου. 1908.	3	500	1500
3	Π. Καββαδία - Γ. Καβερᾶου: Ἀνασκαφὴ τῆς Ἀκροπόλεως ἀπὸ τοῦ 1885 μέχρι τοῦ 1890. 1906 - 1907	1	500	750
4	Γ. Π. Οἰκονόμου: Ἐπιγραφαὶ τῆς Μακεδονίας. 1915	1	250	
5	Α. Κεραμοπούλλου: Ἀποτυμpanισμός. 1923	1	40	40
		1	50	50
			Ἄθροισμα	2640

Ἀνακεφαλαίωσις

1) Ἀρχαιολογική Ἐφημερίς	Δρ. 21,935.—
2) Πρακτικά τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας	» 600.—
3) Διάφορα δημοσιεύματα	» 2,640.—
Σύνολον	Δρ. 25,175.—

Ἐν Ἀθήναις τῇ 8 Φεβρουαρίου 1928

Ὁ Λογιστής

ΠΑΝΑΓ. Γ. ΣΤΡΙΓΟΠΟΥΛΟΣ

Κατάστασις τῶν κατὰ τὸ ἔτος 1927 συμφώνως τῷ Ὄργανισμῷ
ἐξαχθέντων δημοσιευμάτων τῆς Ἐταιρείας

1) Ἀρχαιολογική Ἐφημερίς

Σειρὰ ἐτῶν	Ἀριθμ. τόμων	Σειρὰ ἐτῶν	Ἀριθμ. τόμων	Σειρὰ ἐτῶν	Ἀριθμ. τόμων	Σειρὰ ἐτῶν	Ἀριθμ. τόμων	Σειρὰ ἐτῶν	Ἀριθμ. τόμων
		Ἐκ μεταφ.	9	Ἐκ μεταφ.	19	Ἐκ μεταφ.	30	Ἐκ μεταφ.	41
1883	1	1892	1	1901	1	1910	1	1919	1
1884	1	1893	1	1902	1	1911	1	1920	1
1885	1	1894	1	1903	2	1912	1	1921	1
1886	1	1895	1	1904	1	1913	2	1922	1
1887	1	1896	1	1905	2	1914	1	1923	9
1888	1	1897	1	1906	1	1915	1	1924	122
1889	1	1898	1	1907	1	1916	1	Ἔθροισμα	176
1890	1	1899	1	1908	1	1917	1		
1891	1	1890	2	1909	1	1918	2		
Εἰς μεταφ.	9	Εἰς μεταφ.	19	Εἰς μεταφ.	30	Εἰς μεταφ.	41		

2) Πρακτικά Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας

		Ἐκ μεταφ.	9	Ἐκ μεταφ.	18	Ἐκ μεταφ.	27	Ἐκ μεταφ.	36
1871-1872	1	1881	1	1890	1	1899	1	1910	1
1872-1873	1	1882	1	1891	1	1900	1	1911	2
1873-1874	1	1883	1	1892	1	1901	1	1912	1
1874-1875	1	1884	1	1893	1	1902	1	1913	1
1876	1	1885	1	1894	1	1903	1	1914	1
1877	1	1886	1	1895	1	1906	1	1915	3
1878	1	1887	1	1896	1	1907	1	1916-1919	2
1879	1	1888	1	1897	1	1908	1	1920	2
1890	1	1889	1	1898	1	1909	1	1921	4
Εἰς μεταφ.	9	Εἰς μεταφ.	18	Εἰς μεταφ.	27	Εἰς μεταφ.	36	Ἔθροισμα	53

3) Διάφορα δημοσιεύματα τῆς Ἑταιρείας

Αἴξων ἀριθμὸς	Ἐπιγραφή συγγράμματος	Ἐξαχθέντες τόμοι
1	Α. Λαμπροπούλου: Ἐδρετήριον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τῆς τρίτης περιόδου: τόμος 1ος: 1883 - 1887. 1902	1
2	Εὐθύμ. Καστόρχη: Ἱστορικὴ ἔκθεσις τῶν πράξεων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς τὸ 1837 μέχρι τοῦ 1879 τελευτῶντος. 1879.	2
3	H. G. Lolling: Κατάλογος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπιγραφικοῦ μουσείου: τόμος 1ος: Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως, τεῦχος α': Ἀρχαῖ-καὶ ἀναθηματικαὶ ἐπιγραφαί. 1899.	1
4	Π. Καββαδία: Τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν. 1900	2
5	Π. Καββαδία: Ἱστορία τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1837 ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1900. 1900	2
6	Comptes rendus du congrès international d'archéologie, 1ère session: Athènes 1905. 1905	1
7	Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος: τόμος 1ος: Γλυπτὰ ἐκ τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως. 1906	3
8	Π. Καββαδία - Γ. Καβεράου: Ἀνασκαφὴ τῆς Ἀκροπόλεως ἀπὸ τοῦ 1885 μέχρι τοῦ 1890. 1906/7	2
9	Χρήστου Τσουντα: Αἱ προϊστορικαὶ ἀκροπόλεις Διμηνίου καὶ Σέσκλου. 1908.	1
10	Γ. Παπαβασιλείου: Περὶ τῶν ἐν Εὐβοίᾳ ἀρχαίων τάφων μετὰ παραρτήματος Εὐβοϊκῶν ἐπιγραφῶν. 1910	2
11	Κωνστ. Κουρουνιώτου: Κατάλογος τοῦ Μουσείου Λυκσοῦρας. 1911.	2
12	Γ. Π. Οἰκονόμου: Ἐπιγραφαὶ τῆς Μακεδονίας. 1915	2
13	Ἀντωνίου Κεραμοπούλλου: Τοπογραφία τῶν Δελφῶν. 1912. 1917 . .	2
14	Βαλερίου Στάη: Τὸ Σούνιον καὶ οἱ ναοὶ Ποσειδῶνος καὶ Ἀθηνᾶς. 1920.	1
15	Georgius P. Oeconomus: De profusionum receptaculis sepulcralibus inde ab antiquissimis temporibus usque ad nostram fere aetatem usitatis. 1921	2
16	Ἀντωνίου Κεραμοπούλλου: Ὁ ἀποτυμπανισμὸς, συμβολὴ ἀρχαιολογικὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ποινικοῦ δικαίου καὶ τὴν λαογραφίαν. 1923.	1
	Ἐν Ἀθήναις τῇ 8ῃ Φεβρουαρίου 1928.	27
	Ὁ Λογιστὴς ΠΑΝΑΓ. ΣΤΡΙΓΟΠΟΥΛΟΣ	

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΙΝΑΚΙΟΝ ΤΩΝ ΠΑΕ 1837 - 1927

Τόμον ἀριθμησις νέα	Ἔτος	Τίτλος Πρακτικῶν ἐν συνόψει	Σελίδες	Τιμὴ Δοχ.
(Περίοδος Α΄: 1837 - 1849)				
1 3	1837, 1837/8, 1838/9	Σύνοψις Πρακτικῶν (Α΄ - Γ΄ συνεδριάσεως) Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	93	—
4	1839 - 1840	Πρακτικά Δ΄ συνεδριάσεως Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	77	—
5	1840 - 1841	Πρακτικά Ε΄ Γενικῆς συνεδριάσεως Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	87	—
6	1841 - 1842	Πρακτικά Ζ΄ (γράφει: F΄) Γενικῆς συνεδριάσεως Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	31	50
7-11	1843 - 1847	(Δὲν ἐξετυπώθησαν ἰδιαιτέρως).	—	—
1-11	1837 - 1846/7	Σύνοψις Πρακτικῶν Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας. Ἐκδοσις Β΄.	325	—
12	1847 - 1848	Πρακτικά ΙΒ΄ Γενικῆς συνεδριάσεως Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	31	50
13	1848 - 1849	Πρακτικά ΙΓ΄ Γενικῆς συνεδριάσεως Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας	37	50
(Περίοδος Β΄: 1858 - 1869/70).				
14	1858 - 1859	Συνοπτικὴ ἔκθεσις πράξεως Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας.	43	50
15	1859 - 1860	Γενικὴ συνέλευσις μελῶν Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1860.	18+6	50
16	1860 - 1861	Γενικὴ συνέλευσις μελῶν Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1861.	37	50
17	1861 - 1862	Δύο γενικαὶ συνελεύσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1862.	26	50
18	1862 - 1863	Δύο γενικαὶ συνελεύσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1863.	20	50
19	1863 - 1864	Δύο γενικαὶ συνελεύσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1864.	11	50
20	1864 - 1865	Δύο γενικαὶ συνελεύσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1865.	16	—
21	1865 - 1866	Δύο γενικαὶ συνελεύσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1866.	16	50
22	1866 - 1867	Δύο γενικαὶ συνελεύσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1867.	15	50
23	1867 - 1868	Δύο γενικαὶ συνελεύσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1868.	16	50
24	1868 - 1869	Δύο γενικαὶ συνελεύσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1869.	19	50
25	1869 - 1870	Δύο γενικαὶ συνελεύσεις ἐταίρων Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1870.	20	50
(Περίοδος Γ΄: 1870/71 - 1919).				
26	1870 - 1871	Πρακτικά Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας	39	—
27	1871 - 1872	» » »	26	—
28	1872 - 1873	» » »	51	50
29	1873 - 1874	» » »	66	50
30	1874 - 1875	» » »	58	50

Τόμον ἀριθμησις νέα	Ἔτος	Τίτλος Πρακτικῶν ἐν συνόψει	Σελίδες	Τιμὴ Δοχ.
31	1876	Πρακτικὰ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας	56	50
32	1877	» » »	48	»
33	1878	» » »	48	»
34	1879	» » »	40	»
35	1880	» » »	69	»
36	1881	» » »	43+40	»
37	1882	» » »	103	»
38	1883	» » »	67	»
39	1884	» » »	96	»
40	1885	» » »	71	»
41	1886	» » »	84+38	»
42	1887	» » »	68	»
43	1888	» » »	72	»
44	1889	» » »	71	»
45	1890	» » »	100+θ'	»
46	1891	» » »	90+θ'	»
47	1892	» » »	136	»
48	1893	» » »	136	»
49	1894	» » »	93	»
50	1895	» » »	200	»
51	1896	» » »	126	»
52	1897	» » »	107	»
53	1898	» » »	110+27	»
54	1899	» » »	111+XXXI	»
55	1890	» » »	102+XXVII	»
56	1901	» » »	51+XXVII	»
57	1902	» » »	92+XXIX	»
58	1903	» » »	64+XXVIII	—
59	1904	» » »	63+XXVIII	—
60	1905	» » »	94+XXVI	—
61	1906	» » »	180	—
62	1907	» » »	188	50
63	1908	» » »	228	»
64	1909	» » »	326	»
65	1900	» » »	233	»
66	1911	» » »	359	»
67	1912	» » »	369	»
68	1913	» » »	253	»
69	1914	» » »	260+IX	»
70	1915	» » »	244+IX	»
71-74	1916-1919	» » »	101+25+41 +82	»
75	1920	» » »	κθ'+178	»
76	1921	» » »	κθ'+71	»
77-79	1922-1924	» » »	(ὕπο ἐκτύ- πωσιν)	»
80-81	1925-1926	» » »	»	»
82	1927	» » »	ιF'+81	»

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

(ΛΕΩΦΟΡΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ 20)

Δραγμαί

1. Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς 1837-1924 (ΑΕ 1-63: πρβ. πινάκιον παρὰ <Λεο-
νάρδω>, Ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδος λεύκωμα, σ. 1-3). Σχῆμα 4ον.
- (Περίοδος Α΄): τόμος 1-16.
- 1837-1843: τεύχη α΄-ιβ΄, ιγ΄ (καὶ ιδ΄) ιε΄ (τεῦχος ιϛ΄ ἴδιον δὲν ἐξεδόθη),
ιζ΄-κθ΄ 1852-1860: τεύχη λ΄-νε΄ πωλοῦνται τάδε τὰ τεύχη: α΄, β΄, γ΄
δ΄, ιθ΄, κβ΄-κθ΄, ν΄, να΄, νγ΄-νε΄ ἕκαστον τεῦχος 10.—
- Περίοδος Β΄: τόμος 17-21.
- 1862: τεύχη α΄-ιβ΄ (τὰ τελευταῖα τέσσαρα ἐξεδόθησαν τῷ 1863). ἕκαστον
τεῦχος 10.—
- 1869: τεῦχος ιγ΄ 1870: τεῦχος ιδ΄ 1872: τεύχη ιε΄ καὶ ιϛ΄ (τὸ ιϛ΄ ἐξεδόθη
τῷ 1873) 1874: τεῦχος ιζ΄ ἕκαστον τεῦχος 30.—
- Περίοδος Γ΄: τόμος 22-62.
- 1883-1923: εἰς τόμος κατ' ἔτος, ἐκ τεσσάρων τευχῶν συγκείμενος ἕκα-
στος τόμος 250.—
- Περίοδος Δ΄: τόμος 63 κέ.
- 1924: εἰς τόμος κατ' ἔτος εἰς 4 τεύχη ἢ ἐνιαίως ἐκδιδόμενος μετὰ μονο-
στήλου κειμένου ἕκαστος τόμος 250.—
2. *Ἐυρετήριον τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τῆς τρίτης περιόδου* ὑπὸ Ἀλε-
ξάνδρου Δαμπροπούλου τόμος 1ος: 1883-1887. Σχῆμα 4ον, σελίδες
η΄ + στήλαι 550 1902 50.—
3. Πρακτικά Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας 1837-1921 (ΠΑΕ 1-76: πρβ. εἰδικὸν
πινάκιον ἀνωτέρω):
- (Περίοδος Α΄. 1837-1849).
- 1-3 (1837, 1837/8, 1838/9): Σύνοψις τῶν πρακτικῶν <τῆς Α΄ — Γ΄ συνε-
δριάσεως> τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας τῶν Ἀθηναίων. <Ἐκδοσις 1η>.
Ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστί. Σχῆμα 16ον, σελίδες 93. 1840. (Δὲν πωλεῖται). —
- 4 (1839/49): Πρακτικά τῆς Δ΄ συνεδριάσεως τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολο-
γικῆς Ἐταιρείας. <Ἐκδοσις 1η>. Ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστί. Σχῆμα 16ον,
σελίδες 77. 1840. (Δὲν πωλεῖται). —
- 5 (1840/41) Πρακτικά τῆς Ε΄ Γενικῆς συνεδριάσεως τῆς ἐν Ἀθήναις
Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. <Ἐκδοσις 1η>. Ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστί.
Σχῆμα 16ον, σελίδες 87. 1841. (Δὲν πωλεῖται). —
- 6 (1841/42): Πρακτικά τῆς Ζ΄ (γράφε: F΄) Γενικῆς συνεδριάσεως τῆς ἐν
Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. <Ἐκδοσις 1η>. Ἑλληνιστὶ καὶ
γαλλιστί. Σχῆμα 16ον, σελίδες 31. 1842 10.—
- 7-11 (1842-1847): Δὲν ἐξετυπώθησαν ἰδιαίτερος.

- 1-11 (1837-1846/7): Σύνοψις τῶν Πρακτικῶν <τῆς Α'—ΙΑ' Γενικῆς συνεδριάσεως> τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας τῶν Ἀθηνῶν. Ἐκδοσις 2α. Ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστὶ. Σχῆμα 8ον, σελίδες 325, μετὰ πίνακος (Ἀνδρονίκου ὠρολόγιον, εἰς σ. 247, πρβ. σ. 318 (ἔξεδόθη τῷ 1847). Δὲν πωλεῖται. Δραχ. —
- 12 (1847/48): Πρακτικὰ τῆς ΙΒ' Γενικῆς συνεδρίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας. Ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστὶ. Σχῆμα 8ον, σελίδες 31. 1848. 10.—
- 13 (1848/49): Πρακτικὰ τῆς ΙΓ' Γενικῆς συνεδρίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας. Ἑλληνιστὶ καὶ γαλλιστὶ. Σχῆμα 8ον, σελίδες 37. 1849. 10.—

(Περίοδος Β': 1858 - 1869/70).

- 14 (1858/59): Συνοπτικὴ ἔκθεσις τῶν πράξεων τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας. Σχῆμα 8ον. σελίδες α' + 43. 1859. 10.—
- 15-25 (1859-70): Γενικαὶ συνελεύσεις τῶν ἐταίρων τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας· τεύχη ἕνδεκα: 1859/60, 1860/1, 1961/2, 1862/3 (ἔξεδόθη τῷ 1864), 1863/4, 1864/5 δὲν πωλεῖται, 1865/6, 1866/7, 1867/8, 1868/9, 1869/70. Σχῆμα 8ον· ἕκαστον τεύχος 10.—

(Περίοδος Γ': 1870/71 - 1919).

- 26-74 (1870/71 - 1919): Πρακτικὰ Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1870/71 (δὲν πωλεῖται). 1871/2, 1872/3, 1873/4, 1874/5, 1876, 1877 κέ.—1902, 1903 κέ—1906 (δὲν πωλοῦνται), 1907 κέ—1915, 1916/9 (εἰς ἓνα τόμον). Σχῆμα 8ον· ἕκαστος τόμος 50.—
- 75-76 (1920-1921): Πρακτικὰ Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1920, 1921. Σχῆμα 8ον· ἕκαστος τόμος 50.—
- 77-79 (1922-1924): Πρακτικὰ Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας 1922-1924. Σχῆμα 8ον· εἰς τόμος (ὑπὸ ἐκτύπωσιν) 50.—
- 80-81 (1925-1926): Πρακτικὰ ΑΕ' εἰς τόμος ὑπὸ ἐκτύπωσιν 50.—
- 82 (1927): Πρακτικὰ ΑΕ' εἰς τόμος 50.—
- 3Α. Ὁργανισμὸς τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας. (Τεύχος 1ον), σχῆμα 16ον, σελίδες 16. 1848. (Τεύχος 2ον), σχῆμα 8ον, σελίδες 24, 1894. (Τεύχος 3ον), σχῆμα 8ον σελίδες 48, 1896. (Τεύχος 4ον), σχῆμα 8ον, σελίδες 24. 1899. (Τεύχος 5ον), σχῆμα 8ον, σελίδες 41, 1912. (Δὲν πωλοῦνται). —
4. Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι, ἀνακαλυφθεῖσαι καὶ ἐκδοθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ συλλόγου· φυλλάδια τρία: 1ον: 1851 (σελίδες 12, πίνακες 15' δὲν πωλεῖται), 2ον: 1852 (σελίδες ια' + 22 + 5, πίνακες 8), 3ον: 1855 (σελίδες 60, πίνακες 4). Σχῆμα 4ον· τὸ φυλλάδιον ἐκότερον 10.—
5. Πρακτικὰ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρεχθείου ἐπιτροπείας ἢ ἀναγραφὴ τῆς ἀληθοῦς καταστάσεως τοῦ Ἐρεχθείου, γενομένη κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ συλλόγου. Σχῆμα 4ον, σελίδες 21, πίνακες 8. 1853. 10.—
6. Ἐπιγραφαὶ Ἑλληνικαὶ, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι φυλλάδιον α' (ἄλλο δὲν ἔξεδόθη). Σχῆμα 4ον, σελίδες β' + 34, πίνακες 9. 1860. 1.—
7. Εὐθύμιος Καστόρχης· Ἱστορικὴ ἔκθεσις τῶν πράξεων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας ἀπὸ τῆς ιδρύσεώς αὐτῆς τὸ 1837 μέχρι τοῦ 1879 τελευτῶντος. Σχῆμα 8ον, σελίδες Γ' + 130. 1879. 30.—

- 7A. Κατάλογος τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας. (Τεῦχος 1ον), σχῆμα 8ον, σελίδες 124, 1887. Τεῦχος 2ον, σχῆμα 8ον, σελίδες 126, 1906. (Δὲν πωλοῦνται). Δραχ.
8. H. G. Lolling· Κατάλογος τοῦ ἐν Ἀθήναις ἐπιγραφικοῦ μουσείου· τόμος 1ος· Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως, τεῦχος α': Ἀρχαῖκα ἀναθηματικά ἐπιγραφαί. Σχῆμα 4ον, σελίδες η' + στήλαι 152 + η', μετὰ πίνακος. 1899 120. —
9. Π. Καββαδίας· Τὸ ἱερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ καὶ ἡ θεραπεία τῶν ἀσθενῶν. Σχῆμα 8ον, σελίδες 304, εἰκόνες 9, πίνακες 10, ὧν εἷς τοπογραφικός. 1900 150. —
10. Π. Καββαδίας· Ἱστορία τῆς Ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1837 ἰδρύσεως αὐτῆς μέχρι τοῦ 1900. Σχῆμα 8ον, σελίδες 115. 1900 30. —
- 10A. <Βαλέριος Στάης>. Τὰ εὑρήματα τοῦ ναυαγίου τῶν Ἀντικυθέρων ἐκ τῆς ΑΕ 1902· στήλη 145-173/4, εἰκόνες 21, πίνακες 8 (παρένθετοι) + 11. 50. —
11. *Comptes rendus du congrès international d'archéologie 1ère session : Athènes 1905*. Σχῆμα 8ον, σελίδες 400, μετ' εἰκόνων. 1905 60. —
12. *Μνημεῖα τῆς Ἑλλάδος*· τόμος 1ος· Γλυπτὰ ἐκ τοῦ Μουσείου τῆς Ἀκροπόλεως (συντάκται: Καββαδίας, Καστριώτης, Κουρουνιώτης, Lcehat, Λεονάρδος, Schradet, Schroeder, Στάης, Σωτηριάδης, Wolters). Σχῆμα 4ον, σελίδες β' + στήλαι 118, πίνακες 36 (ἀρ. 1-33). 1906 250. —
13. P. Cavvadias + G. Kawerau· *Die Ausgrabung der Akropolis vom Jahre 1885 bis zum Jahre 1840*. — Π. Καββαδίας + Γ. Καβεράν· Ἀνασκαφὴ τῆς Ἀκροπόλεως ἀπὸ τοῦ 1885 μέχρι τοῦ 1890. Ἑλληνιστὶ καὶ γερμανιστί. Σχῆμα φύλλον, στήλαι 150 + σελίδες 2, εἰκόνες 14, πίνακες 13. 1906 / 7 500. —
14. Χρῖστος Τσουντας· Αἱ προϊστορικαὶ ἀκροπόλεις Διμηνίου καὶ Σέσκλου. Σχῆμα 4ον, στήλαι ιϛ' + 432, εἰκόνες 312, πίνακες 47. 1908 500. —
15. Γεώργιος Ἀ. Παπαβασιλείου· Περὶ τῶν ἐν Ἐββοίᾳ ἀρχαίων τάφων μετὰ παραστήματος Ἐββοϊκῶν ἐπιγραφῶν. Σχῆμα 4ον, στήλαι β' + 108, εἰκόνες 53, πίνακες 21. 1910 100. —
16. Κωνσταντῖνος Κουρουνιώτης· Κατάλογος τοῦ Μουσείου Ἀνκισούρας. Σχῆμα 8ον, σελίδες 72, εἰκόνες 74. 1911 40. —
- 16A. <Βασίλειος Λεονάρδος>· Ἀρχαιολογικῆς ἐφημερίδες λεύκωμα. Σχῆμα 4ον, σελίδες 8. 1912. (Δὲν πωλεῖται) —
17. Γεώργιος Π. Οἰκονόμος· Ἐπιγραφαὶ τῆς Μακεδονίας· τεῦχος 1ον. Σχῆμα 4ον, σελίδες 40, εἰκόνες 29. 1915 40. —
18. Γεώργιος Κ. Γαρδίκας· Μελετήματα ἀρχαιολογικά. Σχῆμα 8ον, σελίδες 48. 1915 10. —
19. Ἀντώνιος Δ. Κεραμόπουλλος· Τοπογραφία τῶν Δελφῶν· τεῦχος 1ον. Σχῆμα 8ον, σελίδες 113, εἰκόνες (παρένθετοι) 11, πίνακες 3. 1912 1917. 30. —
20. Βαλέριος Στάης· Τὸ Σούνιον καὶ οἱ ναοὶ Ποσειδῶνος καὶ Ἀθηνᾶς. Σχῆμα 8ον, σελίδες 55, εἰκόνες 14, πίνακες 5. 1920 30. —
21. Georgius P. Oeconomus· *De profusionum receptaculis sepulcralibus inde ad antiquissimis temporibus usque ad nostram fere aetatem usitatis*. Σχῆμα 8ον, σελίδες 63, εἰκόνες 17. 1921 40. —
22. Ἀντώνιος Δ. Κεραμόπουλλος· Ὁ ἀποτυμπανισμός, συμβολὴ ἀρχαιολογικῆ

- εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ ποινικοῦ δικαίου καὶ τὴν λαογραφίαν. Σχῆμα 8ον, σελίδες 144, εἰκόνες 21, ὄν 7 παρένθετοι. 1923 Δραχ. 50.—
23. Ἀπόστολος Σ. Ἀρβανιτόπουλος. Αἱ γραφαὶ στήλαι Δημητριάδος — Παγασῶν. Σχῆμα 2ον, σελίδες 179, εἰκ. 203, πίνακες παρένθετοι 7, πίνακες ἐν τέλει ἑγχρωμοὶ δέκα. 1928 (ἐκδίδεται προσεχέστατα) —
24. Γεώργιος Ε. Μυλωνᾶς. Ἡ νεολιθικὴ ἐποχὴ ἐν Ἑλλάδι. Σχῆμα 8ον, σελίδες 174, εἰκ. 86, πίνακες 2, γεωγρ. χάρται 3. 1928 (θὰ κυκλοφορήσῃ ἐντὸς ὀλίγου) —

Ἐν τῇ Ἀρχαιολογικῇ Ἑταιρείᾳ πωλεῖται καὶ τὸ σύγγραμμα
 Βασ. Λεονάρδου: Ἡ Ὀλυμπία ἀντὶ δραχ. 50.

Ἐξεδόθη ὁ παρὼν τόμος τῇ 30. 9. 28.
